

Årsredovisning 2016

01	VÅR BERÄTTELSE	5
	Fem år i siffror	6
	Vart gick skattepengarna?	7
	Årskrönika	8
	Kommunstyrelsens ordförande har ordet	14
	Förvaltningsberättelse	16
02	SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET I NÄMNDERNA	71
03	VÅRA RÄKENSKAPER	93
	Revisionsberättelse	114
	Ordlista och förklaringar	116

01

VÅR BERÄTTELSE

Fem år i siffror	6
Vart gick skattepengarna?	7
Årskrönika	8
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	14
Förvaltningsberättelse	16
Samhällsekonomisk utveckling	17
Regionens utveckling	18
Befolkningen 2016	20
Boende, näringsliv och arbetsmarknad	22
Kommunens organisation	24
God Ekonomisk Hushållning (GEH)	29
Finansiell analys	40
Södertälje kommuns förvaltnings AB	59
Kommunen som arbetsgivare	64
Framtida utveckling – några viktiga frågor	68

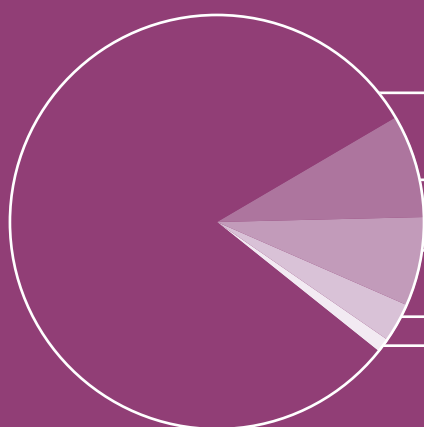
6 FEM ÅR I SIFFROR

	2012	2013	2014	2015	2016
KOMMUNENS/KONCERNENS FINANSER					
Verksamhetens nettokostnader (mkr)	4 530	4 576	4 814	4 947	4 927
	3 835	3 986	4 083	4 118	4 174
– i kronor per invånare	50 631	50 248	52 241	53 074	52 061
	42 858	43 765	44 267	44 183	44 113
Ekonomiskt resultat (mkr)	25	140	116	153	416
	222	432	454	548	1 071
– i kronor per invånare	285	1 540	1 261	1 638	4 395
	2 482	4 683	4 918	5 879	11 322
Investeringsutgifter (netto, mkr)	227	148	155	130	142
	1 152	799	927	927	839
– i kronor per invånare	2 535	1 628	1 684	1 390	1 500
	12 875	8 776	10 045	9 946	8 863
Egenfinansieringsgrad av investeringar (%)	48	100	100	100	100
	86	100	100	100	100
Soliditet (%)	17,7	19,4	20,8	22,1	27,0
	9,9	12,6	15,3	18,2	25,9
Total låneskuld (mkr)	11 703	11 010	10 401	10 099	8 548
– varav vidareutlånat till bolagen (mkr)	12 251	11 687	11 241	11 970	10 121
Nettolåneskuld (exkl vidareutlåning) kr per invånare	0	0	0	0	0
Borgensåtaganden (mkr)	1 678	1 600	1 740	1 689	906
	1 662	1 602	1 730	1 680	1 097
– i kronor per invånare	18 754	17 568	18 865	18 122	9 579
	19 718	17 590	18 756	18 025	11 592
SKATTEINTÄKTER					
Utdebitering kommunen (kr/skr)	20,13	20,13	20,13	20,13	20,13
Utdebitering totalt (kr/skr)	32,23	32,23	32,23	32,23	32,23
Skatteintäkter och utjämning (mkr)	4 411	4 623	4 820	5 043	5 275
– i kronor per invånare	49 301	50 763	52 263	54 113	55 744
PERSONAL					
Antal årsarbetare, tillsvidare anställda	4 857	4 815	4 913	5 028	4 910
Totalt antal årsarbetare	5 509	5 368	5 478	5 545	5 556
Antal anställda (snitt för året)	5 800	5 702	5 777	5 869	5 905
	6 642	6 642	6 589	6 678	6 781
Personalkostnader (mkr)	2 684	2 711	2 827	2 980	3 073
	3 257	3 276	3 390	3 554	3 657
BEFOLKNING 31/12					
Antal invånare totalt	89 473	91 072	92 235	93 202	94 631
varav 0–6 år	8 090	8 202	8 221	8 185	8 322
varav 7–15 år	9 458	9 790	10 033	10 277	10 339
varav 16–18 år	3 459	3 301	3 230	3 249	3 350
varav 19–64 år	54 334	55 191	55 956	56 429	57 427
varav 65–w år	14 135	14 588	14 795	15 062	15 193

100 KRONOR I SKATT TILL KOMMUNEN ANVÄNDES UNDER 2016 SÅ HÄR:

Grundskola.....	22,73 kr	Bibliotek, kultur, fritidsverksamhet.....	4,08 kr
Verksamhet för funktionshindrade.....	15,33 kr	Övrig verksamhet	3,76 kr
Vård och omsorg om äldre.....	12,07 kr	Vuxenutbildning.....	1,57 kr
Barnomsorg.....	10,97 kr	Gator, vägar och parkering	1,40 kr
Gymnasieutbildning.....	7,94 kr	Räddningstjänst och skydd.....	0,89 kr
Årets överskott.....	7,88 kr	Parker och naturmark.....	0,68 kr
Sociala insatser för barn, ungdomar och vuxna med problem	6,07 kr	Miljö och hälsoskydd.....	0,16 kr
Socialbidrag	5,40 kr	Arbetsmarknadsåtgärder.....	-0,93 kr

SÅ HÄR FÅR KOMMUNEN SINA PENGAR

- 81 % skatter och utjämningsbidrag.
- 8 % riktade statsbidrag direkt till olika verksamheter.
- 7 % avgifter och ersättningar som kommunen får för den service som kommunen erbjuder.
- 1 % kommunens bolag.
- 3 % exploaterings- och reavinster.

Årskrönika 2016

2016 var ett händelserikt år som innehöll många fantastiska kulturhändelser och stora satsningar på byggande i kommunen. 900 bygglov beviljades, skolresultatet förbättrades för sjätte året i rad och en ny webb lanserades. Men det var också ett år som påverkades av en trasig motorvägsbro.

JANUARI

Workshop i gerillaslöjd på Nova
Sofie Ekström berättade om gerillaslöjd och integration med hjälp av slöjd på Nova, Lunagallerian.

FEBRUARI

Smaka på Södertälje
På Södertäljebyråns hölls temaveckan "Smaka på Södertälje" den 1–5 februari. Olika företag i vårt närområde informerade om sina produkter, och sista dagen fick besökarna smaka på olika närodlat produkter.

1 Staged fashion – designed identities
På Södertälje konsthall öppnade Staged fashion – designed identities – en utställning som presenterade kända artisters originalkostymer.

2 Södertälje Science Park och KTH satsar i Södertälje
Den 23 februari togs det första spadtaget till Södertälje Science Park och KTH:s nya satsning i Södertälje. Spadtaget var en manifestation för den storsatsning som görs på högre utbildning, forskning och innovation inom hållbar produktion i Södertälje. Den innefattar bland annat en helt ny

civilingenjörsutbildning som tagits fram i samverkan mellan KTH, Scania och AstraZeneca.

MARS

Mensslöjd på kvinnodagen
Den internationella kvinnodagen den 8 mars uppmärksammades med workshoppen Mensslöjd under ledning av Sofie Engström Löf på Nova, Lunagallerian.

3 Tema action på biblioteken
Under sportlovet hade biblioteken många roliga aktiviteter med superhjältar, sport, tävling och film.

Design to survive
Wendela Hebbegymnasiets elever skapade utställningen Design to survive i samarbete med Beckmans designhögskola. Utställningen innehöll spännande skisser och designprototyper.

APRIL

Premiär för Lillboden
Torekällbergets nya roliga lek- och lärmiljö, Lillboden, i handelsbodshuset slog upp dörrarna för första gången den 30 april.

Nya e-tjänster
Nya e-tjänster för att ansöka om plats i kommunal förskola, fritidshem och fritidsklubb öppnade.

MAJ

Södertälje Syd blir station utmed höghastighetsjärnväg
Den 17 maj blev det klart att Södertälje Syd blir en av stationerna utmed den framtida höghastighetsjärnvägen. Höghastighetståg ska trafikera

Grödingebanan och ha möjlighet att stanna på Södertälje Syd. För Södertäljes del innebär det att Södertälje Syds funktion som nod för regionalt och nationellt resande bekräftas.

Americana/Studio 54

På Södertälje konsthall öppnade utställningen Americana/Studio 54 den 21 maj. Den innehöll bilder som fotografen Hasse Persson tagit i USA under åren 1967–1990.

4 91:an Karlsson i Södertälje
På Södertäljebyråns hölls temaveckor om seriefiguren 91:an Karlsson och hans skapare Rudolf Petersson från Enhörna.

Elsisfestivalen

El Sistema Södertälje bjöd på spelningar och aktiviteter i Hovsjö och Södertälje centrum.

JUNI

5 Hållbara Södertälje – ny webbsida och karta
Södertälje kommun lanserade den 3 juni Hållbara Södertälje – en webbsida med fokus på hållbar utveckling. Här informerar vi om kommunens planering och initiativ för en hållbar samhällsutveckling. På Hållbara Södertälje kan du läsa om hållbart näringsliv, hållbar skola och även få tips på hur du själv kan leva mer hållbart.

Invigning av Hasse Tellemars plats

Hasse Tellemars plats i Grusåsen invigdes den 8 juni. Hasse Tellemar var en mycket omtyckt musiker som var uppvuxen i Södertälje och bodde här i hela sitt liv. Han gick bort hösten 2012. Under invigningen bjöds det på fika och sång från förskolebarn i området.

Årskrönika 2016 (forts)

6 Stipendium till niondeklassare

Den 8 juni delade utbildningsnämnden för första gången ut ett grundskolestipendium för god kunskapsutveckling och stort ansvarstagande under studietiden. Stipendiet delas ut till sex niondeklassare som på olika sätt har utmärkt sig under sin studietid.

Summerparty 2016

Den 10 juni hölls Ung fritids drogfria sommarlovsfest för högstadiet och gymnasiet. Artister som Cherrie och Paul Rey uppträdde. Festen hade planerats av elever från skolornas elevråd.

7 Konstkollo

Under fyra veckor i juni och juli erbjöd Södertälje konsthall gratis konstkollo för barn och unga mellan 8 och 16 år. Veckorna avslutades med vernissage där barnen visade upp sina alster.

Sommarboken

Under sommaren kunde lässugna barn och ungdomar hämta ut sommarbokspaketet på sitt bibliotek. I paketet ingick bland annat en bok, något att bära den i och en broschyr för att skriva upp de böcker de läst under sommaren.

Motorvägsbron stängdes av
Motorvägsbron skadades vid en lastbilsolycka natten till midsommarafton. Trafik i södergående riktning stängdes helt för vägtrafik fram till den 22 augusti. Detta fick stora konsekvenser för hela Stockholmsområdet och gör det än tydligare att Södertälje är en viktig infrastrukturturnod i Sverige och att behovet av en ny förbindelse för att ta sig över Södertälje kanal är av största vikt.

Sommarlovsbibliotek i Hovsjö

Den 27 juni öppnade ett sommarlovsbibliotek i Hovsjö hub. Det var öppet för sommarlovslediga barn och deras vuxna.

JULI

1800-talsvecka med fri entré

På Torekällberget arrangerades 1800-talsveckan med skådespelare och hantverkare, ånglok, karusell, kaspersteater, musik och torghandel med mera.

8 Fullsatt debatt i Almedalen

Seminarieriet "Vad kan Sverige lära av Södertälje? Lärdomar från tio år av högt flyktingmottagande" med intressanta deltagare i panelen drog många åhörare. Lokalen var mer än fullsatt och flera personer fick vända i dörren.

Simskola

Södertälje simsällskap byggde upp en tillfällig utomhusbassäng och erbjöd gratis simundervisning för alla mellan 6 och 15 år.

G-bussen

En buss med sprudlande pensionärer och skådespelarna Gustav Gälsing och Sandra Karlung turnerade med sina aktiviteter och en interaktiv musikteaterföreställning. En aktivitet för alla åldrar.

AUGUSTI

Lajlajfestivalen

Kulturskolans Lajlaj-festival blev som vanligt en härlig sommarvecka där kulturaktiviteter som musik, dans, animerad film, teater och konst varvades med utelekar. Nytt var att sångworkshoppar för ungdomar i åldrarna 16–22 ordnades.

9 Kringelfestivalen

Den 26–28 augusti hölls traditionsenligt den populära Kringelfestivalen. I ett öppet festivalområde mitt i Södertälje centrum samlades Södertäljeborna för umgänge, mat och underhållning. På scenen såg vi bl.a. Miriam Bryant, Frans, Ace Wilder, Danny, Mikael Wiehe, Plura och Ebba Forsberg.

SEPTEMBER

10 Första spadtaget för skola i Viksberg

Den 1 september togs steget från ritningar och projektering till verkligt byggande av en ny skola i Viksberg. Skolstarten beräknas till höstterminen 2018 för 420 elever i årskurserna F–6.

Invigning av klätterpark

Den 4 september invigdes Södertäljes senaste spontanidrottsplats, en anläggning för bouldering eller klättring på klippblock. Klätterparken invigdes av en av världens främsta klättrare, Alexander Megos från Tyskland.

11 Plast i fokus under kommunens kemikalievecka

För andra året arrangerade miljökontoret på Södertälje kommun en temavecka om kemikalier. Fokus låg på plaster i vardagen. Under veckan arrangerades aktiviteter både på Stadshuset och på flera andra platser i Södertälje.

Ny modell för mc-parkeringar infördes vid Centralplan

Södertälje kommun anlade i september 6 mc-parkeringar vid Centralplan. Parkeringarna är av en modell som kallas P-Clip. Detta innebär att du säkert kan parkera din mc och låsa fast den.

Årskrönika 2016 (forts)

Historiska Södertälje

Den 29 september berättade stadsantikvarie Emma Tibblin under en expertlunch på Stadsbiblioteket om Södertäljes kulturmiljöer och hur kommunen arbetar med att bevara och kartlägga historiskt intressanta miljöer.

OKTOBER

Äldredagen "Bevara dig väl"

Årets tema för äldredagen i Stads-huset den 6 oktober var bostadsfrågor och fritid. Äldredagen innehöll bland annat spännande föreläsningar om inomhusodling, aktiekunskap och äldreboenden.

12 Medborgardagen i Stadshuset

Den 15 oktober hölls den traditionsenliga medborgardagen, en rolig dag där medborgarna har möjlighet att lära känna sin kommun och sina politiker bättre. Underhållning av bland andra Tobbe trollkarl, Wendela Hebbegymnasiets musikelever och El sistema.

Fördjudad målbild för Södertälje city – i samverkan

2016 blev ett spännande år för Södertälje city – i samverkan.

Den gemensamma samverkansplattformen mellan handlare, företag, fastighetsägare och Södertälje kommun förnyades och en viktig händelse var workshoppen som hölls den 19 oktober, fokus var en fördjudad gemensam målbild. Centrumföreningen tar en utökad roll i satsningen för att göra Södertälje stadskärna bättre, mer tillgänglig och på sikt vinnare av utmärkelserna årets stadskärna.

NOVEMBER

13 Södertäljegalán

Företagardagen den 11 november slog rekord med över 120 utställare och cirka 2 000 besökare på Scaniarinken. Södertäljegalán hölls i Södertälje Science Park och bjöd på tre-rättersmiddag, underhållning och så klart utmärkelser till bland annat årets innovation, årets #täljekärlek och årets företagare.

Årets byggnadsverk och årets renovering 2016 utsågs

Varje år utses årets byggnadsverk och årets renovering i Södertälje – för att lyfta fram god bebyggelse och uppmuntra till varsam renovering. Nibble gård fick utmärkelserna årets byggnadsverk och Hälsan Östertälje fick utmärkelserna årets renovering.

Största bygglov på 40 år: klart för över 400 nya hyresrätter i stadskärnan

Stadsbyggnadsnämnden fattade den 22 november beslut om att bevilja bygglov för 441 nya lägenheter i direkt anslutning till det nya högskoleområdet Södertälje Science Park. Nu tas nästa stora steg i utbyggnaden av nya bostäder i den norra delen av stadskärnan.

14 Gymnasiemässa

Elever i årskurs 9 i kommunala och fristående skolor i Södertälje besökte gymnasimässan på Campus Telge 23–24 november. Där fick de träffa representanter från gymnasieskolor, branschorganisationer samt vård- och omsorgsorganisationer.

15 Första spadtaget för 54 nya vård- och omsorgslägenheter

Den 30 november sattes spaden i marken för kommunens nästa vård-

och omsorgsboende i Björkmossen, Södertälje. De nya lägenheterna är ett led i äldreomsorgens strävan att äldre ska kunna bo kvar i sin hemkommun.

DECEMBER

Kyrkor tilldelades årets 5i12-pris

Vinnare av 5i12-priset 2016 blev Pingstkyrkan, Svenska kyrkan, Missionskyrkan och Frälsningsarmén i Södertälje. Priset går årligen till en person eller organisation som står upp mot främlingsfientlighet och för medmänsklighet och delas ut den 5 december.

16 Elhybridbuss med trådlös laddning invigdes

Nordens första elhybridlinje med trådlös hållplatsladdning invigdes den 6 december i Södertälje. Ett unikt samarbete mellan Scania, SL, Vattenfall, Södertälje kommun och KTH resulterade i en nyutvecklad stadsbuss som ska trafikera linje 755 under ett år.

Satsning på att utveckla konst- och kulturlivet i Södertälje

Den 8 december fattade kultur- och fritidsnämnden beslut om ett fem-årigt avtal mellan Södertälje kommun och Grafikens hus. Det långsiktiga samarbetet kommer att bredda och utveckla konstlivet i Södertälje.

17 Södertälje kommun lanserade ny webb

Den 13 december lanserade kommunen en ny responsiv webbplats, www.sodertalje.se. Den nya webben ska möjliggöra för medborgaren att ta del av information och utföra tjänster digitalt dygnet runt. ■

12

13

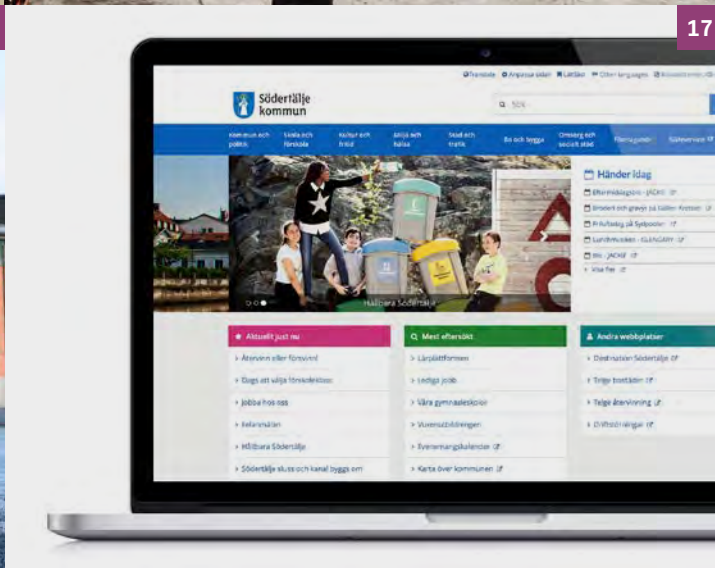
14

15

16

17

Vi bygger Södertälje helt och hållbart

NÄR 2016 SKA SUMMERAS kan vi konstatera att det har varit ett omtumlande år på den världspolitiska scenen med bland annat Brexit, det amerikanska presidentvalet, kuppförsök i Turkiet och ett fortsatt fruktansvärt blodigt inbördeskrig i Syrien. Samtidigt ser vi hur svensk ekonomi har varit urstark med vikande arbetslöshet och en av de högsta tillväxtsiffrorna i BNP i hela västvärlden. I Södertälje är dessa ständigt viktiga frågor att bevaka. Närheten till omvärlden är omedelbar för oss. Det moderna Södertälje har präglats av stora världsföretag, av flyktinginvandring till följd av krig hundratals mil bort, av idrottare i världsklass, av mötet mellan stambana, motorväg och kanalen. Södertälje har präglats av en lång historia, men också snabb förändring.

När tempot ökar, när kommunen står i förändringens frontlinje, krävs det att den kommunala organisationen står för trygghet, ordning och reda samt ansvarstagande. Grunden läggs genom ordning och reda i ekonomin. Både för kommunen och bolagskoncernen redovisas rekordresultat. Det samlade resultatet för kommunkoncernen är 1 071 miljoner kronor. Det är ett av de starkaste resultaten i hela kommunsvetige. Nettokoncernskulden har minskat stadigt de senaste åren och var vid årets slut 8,6 miljarder, vilket är en minskning med 2,9 miljarder sedan 2013.

Den viktigaste prioriteringen är att se till att varje barn och elev ska ges möjlighet att utvecklas utifrån sina behov och förutsättningar. Det är en prioritering som ger resultat. För grundskolans del har meritvärdet ökat för sjätte året i rad. Under året har även behörigheten till gymnasieskolan ökat, både vad gäller högskoleförberedande program och yrkesprogram. De fortsatta resultatförbättringarna inom grundskolan är ett resultat av det målmedvetna systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs. Det ger bland annat fokus på rätt saker, en tydlighet i de gemensamma utvecklingsfrågorna samt återkommande resultatuppföljningar.

FOTO: SAM MURAD/CRISP FILM

För att kommunen ska klara av sitt välfärdsuppdrag är det viktigt med en motiverad och frisk personal. Att minska de höga sjuktagen i Södertälje kommun är därför ett prioriterat område. Arbetet bedrivs sedan slutet av 2015 genom ett treårigt projekt, "Hållbar arbetshälsa", som på ett strukturerat sätt utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet utvecklar metoder för att öka frisknärvaron bland personalen. När 2016 summeras ser vi ett trendbrott där sjuktagen för första gången på flera år har sjunkit. Det är fortfarande tidigt att dra för långtgående slutsatser om orsaker, men det är ändå oerhört positivt att vi nu ser detta trendbrott.

Olyckan på motorvägsbron under midsommarhelgen satte fingret på sårbarheten i Södertälje. Sverige behöver en långsiktigt hållbar lösning för trafik till, från och igenom Södertälje. Det är oacceptabelt att en stad med 45 000 arbetstillfällen och nästan 100 000 invånare får stora problem under en lång period när en bro går sönder. Från Södertälje kommuns sida intensifieras nu ansträngningarna för att få staten och regionen att ta sitt ansvar för att det skapas en ny passage över eller under Södertälje kanal.

Intresset för att vara med och utveckla Södertälje är rekordstort. Fler företag vill etablera sig i kommunen och många av de existerande växer både avseende omsättning och antalet anställda. Trycket för att få bygga bostäder är även det rekordstort och vid ingången av 2017 arbetar kommunen aktivt med planer för cirka 13 000 bostäder. De höga ambitionerna ställer krav på ett strategiskt och fokuserat arbetssätt från hela kommunkoncernen och en tät dialog med de privata aktörerna. Utgångspunkten för kommunens arbete är översiktsplanens intentioner om att bygga en hållbar stad genom förtätning, blandad bebyggelse, stadskvaliteter och att stärka de hållbara värdena i stadsmiljön. ■

Boel Godner
Kommunstyrelsens ordförande (S)

**DEN VIKTIGASTE PRIORI-
TERINGEN ÄR ATT SE TILL
ATT VARJE BARN OCH ELEV SKA
GES MÖJLIGHET ATT UTVECKLAS
UTIFRÅN SINA BEHOV OCH
FÖRUTSÄTTNINGAR**

Samhällsekonomisk utveckling

Svensk ekonomi ångar på

Svensk ekonomi fortsätter växa i snabb takt. Det innebär en fortsatt rejäl uppgång i sysselsättning och i skatteunderlag. 2018 väntas dock den ekonomiska utvecklingen bli svagare. Högkonjunkturen når då sin topp och resursutnyttjandet i svensk ekonomi börjar försvagas. Utvecklingen innebär att ett betydande glapp riskerar uppstå mellan kommunsektorns intäkter och de kraftigt växande behov av skola, vård och omsorg som den snabba befolkningsutvecklingen för med sig.

Den svenska ekonomin avslutade 2016 starkt. Exporten tog ny fart efter en svag utveckling under första halvåret. För helåret 2016 beräknas BNP ha ökat med 3,5 procent. Skottår och ett relativt stort antal arbetsdagar gör att nivån blir extra hög. 2017 beräknas tillväxten i svensk ekonomi bli fortsatt hög, BNP beräknas växa med 2,8 procent. Den fortsatt höga produktionstillväxten baseras på att det under året blir bättre fart på exporten och hushållens konsumtionsutgifter. Däremot beräknas investeringar och offentlig konsumtion växa i något långsammare takt.

Den fortsatt positiva utvecklingen i svensk ekonomi innebär att sysselsättningen och skatteunderlaget fortsätter växa i snabb takt. Arbetslösheten pressas tillbaka och når mot slutet av 2017 ner i en nivå som är jämförbar med de nivåer som rådde föregående högkonjunktur, dvs. strax innan finanskrisens utbrott. Trots ett alltmer ansträngt arbetsmarknads-läge antas löneutvecklingen bli fortsatt dämpad. Inte heller inflationen når några högre tal utan tolv månaderstalen för KPI fortsätter även 2017 hålla sig under 2 procent.

Några nyckeltal för svensk ekonomi (SKL)

	2016	2017	2018	2019	2020
BNP, kalenderkorrigerad	3,2	2,8	2,2	1,6	1,5
Sysselsättning, timmar	1,9	1,5	0,3	0	0
Relativ arbetslöshet	6,9	6,5	6,4	6,5	6,7
Timlön, national-räkenskaperna	2,3	3	3,1	3,4	3,4
Konsumentpris, KPI	1	1,6	2,3	2,7	2,8
Realt skatteunderlag	2,3	2	0,8	0,4	0,5
Befolkning	1,2	1,3	1,2	1,1	1,1

Skatteunderlagstillväxten växlar ner

Den starka tillväxten av skatteunderlaget från 2015 väntas fortsätta i nästan lika snabb takt 2016 och 2017. Under 2016 ökade antalet arbetade timmar dubbelt så mycket som 2015 men lönesumman tilltog bara marginellt mer. Samtidigt ökade inkomsterna av sociala ersättningar endast

svagt och grundavdragen steg mer än året innan. Den sammantagna effekten är en liten nedgång i skatteunderlagstillväxten. Under 2017 förväntas skatteunderlagets ökning avta ytterligare. Det hänger ihop med att sysselsättningsutvecklingen dämpas samt minskade utbetalningar av sjukpenning och arbetslöshetsersättningar.

Olika skatteunderlagsprognoser – procentuell förändring

	2017	2018	2019	2020
SKL feb	4,6	3,7	3,5	3,6
ESV nov/dec	4,4	4,2	3,9	3,9
SKL dec	4,4	3,6	3,5	3,8
Reg, sep	5,2	4,2	4,2	4,1

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen, SKL.

Utvecklingen åren 2018–2020

Utvecklingen efter 2018 innebär stora och växande problem för kommuner och landsting, trots att de generella statsbidragen antas öka med 2 procent per år realt. SKL illustrerar detta genom att i sina kalkyler lägga in beräkningstekniska höjningar av kommun- och landstingsskatten. Det ska inte ses som en prognos, utan ett sätt att illustrera gapet mellan skatteunderlaget och kostnaderna. För att intäkter och kostnader ska gå ihop kommer åtgärder motsvarande ett skatteuttag på 2 kronor till och med år 2020 att krävas. I verkligheten kommer anpassningen ske genom en kombination av skattehöjningar, effektiviseringar, omprioriteringar, höjda statsbidrag och försämrat ekonomiskt resultat.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) (Källa SKL)

	2017	2018	2019	2020
Personalkostnad*	2,9	3,2	3,5	3,5
Övrig förbrukning	2,2	2,4	2,6	2,6
Prisförändring	2,70%	2,90%	3,20%	3,20%

*Kvalitetsjusterad lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter.

Det demografiska trycket kommer vara högt många år framöver. Den snabbt växande verksamheten innebär ökade behov av personal – personal som redan i utgångsläget i vissa fall är svår att rekrytera. Etableringen på arbetsmarknaden är helt avgörande för de långsiktiga konsekvenserna av flyktinginvandringen. De nyanlända är ett välbehövligt tillskott av relativt ung arbetskraft som kan bidra till ett växande skatteunderlag och även underlätta rekrytering och kompetensförsörjning i verksamheter som idag har personalbrist. ■

Regionens utveckling

Stockholms län i korthet

- Svarar för 42 procent av Sveriges totala befolkningsökning
- Står för 30 procent av landets BNP
- Mer än en tredjedel av Sveriges nyföretagande
- Har Sveriges högsta sysselsättningsgrad
- Mest kunskapsintensiva regionen utanför USA
- Har 17 universitet och högskolor

Stockholms län konkurrerar inte med andra regioner i Sverige utan med andra regioner i Europa och i världen. Visionen enligt den regionala utvecklingsplanen (RUF2010) är att bli Europas attraktivaste storstadsregion.

Befolkningsökningen fortsätter

Stockholms läns kraftiga befolkningsutveckling fortsätter. Under 2016 ökade befolkningen med 37 621 personer i Stockholm län. Det är en något högre ökning än 2015. Länets befolkning uppgår därmed till 2 269 060 personer vid utgången av 2016. Södertäljes befolkning ökade med 1 429 personer, vilket är högre än 2015. Södertäljes befolkning uppgår nu till 94 631 personer. Södertäljes ökning är den sjunde högsta i länet vilket ska jämföras med den femte plats Södertälje hade året innan.

Fortsatt alltför lågt byggande av bostäder

Under år 2016 påbörjades nästan 20 000 nya bostäder i Stockholms län. Det är betydligt fler än året innan. Det är dock fortsatt ett kraftigt underskott på bostäder. Bostadsbyggandet i Södertälje var drygt 300 bostäder vilket är en ökning jämfört med 2015 men det är för lågt jämfört med befolkningstillväxten.

Fortsatt befolkningstillväxt ställer höga krav på utveckling inom samtliga samhällsområden

Befolkningstillväxten i Stockholms län ställer inte bara krav på ett ökat bostadsbyggande. Utveckling krävs även inom en rad olika samhällsområden som exempelvis: förskolor och skolor, högre utbildning, sjukvård, kollektivtrafik och infrastruktur.

Södertälje och statlig infrastruktur

Ostlänken är en ny järnvägsförbindelse mellan Järna och Linköping via Nyköping och Norrköping. Under 2016 har Trafikverket fortsatt arbetet med det förslag till sträckning, från Järna och söderut, som varit ute på samråd. Ostlänken är en del i det planerade nya höghastighetssystemet mellan Stockholm och Göteborg och Malmö.

Övriga Järnvägssatsningar

Under 2016 har arbetet med planering inför utbyggnaden av Södertälje C fortsatt. Den fysiska ombyggnaden är planerad att genomföras i huvudsak under 2018.

Sjöfarten i Södertälje

Arbetet med ombyggnaden av Södertälje sluss och farleden i Mälaren påbörjades under 2016. Ombyggnaden kommer att färdigställas 2018. Dessutom påbörjades förberedelser för en framtida ombyggnad av farleden in från Landsort.

Södertälje och Stockholmsregionen

I december 2016 lämnade Stockholms läns landsting in en ansökan till regeringen om att bilda region i Stockholms län från och med den 1 januari 2019. En regionbildning innebär att landstinget, förutom nuvarande arbetsuppgifter, också övertar det regionala utvecklingsansvaret, inklusive upprättande av länstransportplan, från länsstyrelsen.

Tillväxt och regionplaneförvaltningen (TRF)

Under 2016 har samrådshandlingen för den nya versionen RUF2050 varit ute på bred remiss. Visionen är som tidigare att bli Europas attraktivaste region. Södertälje kommun fokuserade i remissvaret på följande områden:

- En bättre fungerande arbetsmarknadsregion
- Inkludering och jämlikhet
- En hållbar utveckling av länets landsbygd
- Trafik- och transportsystemen
- Storregional samverkan

Utgångspunkten för den nya RUF 2050 är de tre hållbarhetsbegreppen, med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Den nya RUF 2050 kommer att beskriva hur Stockholmsregionen ska utvecklas avseende befolkning och företag och vilka krav det ställer på bland annat nya bostäder, arbetsplatsområden, skolor och omsorg med människan i fokus. En viktig del är hur den flerkärniga strukturen ska utvecklas med en central och åtta regionala stadskärnor, varav Södertälje är en.

Sociala skillnader inom länet ökar

Samtidigt som mycket i utvecklingen är positivt, ökar de sociala skillnaderna inom regionen. Det handlar både om rumsliga skillnader och om skillnader mellan olika befolkningsgrupper. Medan länet har landets högsta sysselsättningsgrad har Södertälje den högsta arbetslösheten i länet.

© SAM MURRAY

Södertälje kommun bedriver arbete med att stärka den regionala utvecklingen främst inom arbetet med framtagandet av en ny regional utvecklingsplan för Stockholms län RUFSS 2050

Stockholms läns landsting, Trafikförvaltningen

Inför öppnandet av citybanan under sommaren 2017 har Trafikverket genomfört översyn av trafikupplägg både för pendel- och regionaltågen. I korthet kan nämnas att en nyhet för Södertälje är ett upplägg för pendeltågen där vissa tåg inte stannar på samtliga stationer för att minska restiden till Stockholm (så kallade Skip-stoptåg).

Södertälje och Södertörnssamarbetet

De åtta kommunerna i Södertörn; Botkyrka, Nykvarn, Nynäshamn, Haninge, Huddinge, Salem, Södertälje och Tyresö har en lång tradition av samarbete för att stärka den kommunala och regionala utveckling som gynnar Södertörn och dess kommuner. Samarbetet sker inom flera områden där ett samlat Södertörnsagerande stärker samtliga kommuners förhandlingsläge. Under 2016 har arbetet fokuserats på underlag till den kommande statliga infrastrukturplaneringen, där Södertörn agerat gemensamt. Dessutom har Södertörnskommunerna samarbetat i framtagandet av RUFSS2050. ■

**Invånare med utländsk bakgrund
31 december 2016**

Ursprungsland	Antal
Irak	10 852
Syrien	10 073
Finland	5 637
Turkiet	5 334
Polen	2 341
Libanon	2 054
Tyskland	1 178
Chile	884
Jugoslavien	740
Bosnien och Hercegovina	598
Övriga länder och territorier	9 409
Totalt	49 100

Befolkningen 2016

DEN 31 DECEMBER 2016 uppgick antalet södertäljebor till 94 631 personer. Detta innebär att folkmängden ökade med 1 429 personer, eller med 1,5 procent, under året.

► Se graf 1

Folkmängden i Sverige uppgick till 9 995 153 personer vilket var en ökning med 144 136 personer eller 1,5 procent.

Befolkningsökningen i Södertälje kommun kan härledas till en naturlig befolkningsökning, det vill säga fler personer föds än avlider och ett positivt flyttnetto, fler personer flyttar in till kommunen än flyttar ut.

► Se graf 2

Antalet levandefödda barn i Södertälje under 2016 var 1 145 och antalet avlidna var 748 vilket gav ett födelseöverskott på 397 personer.

Antalet inflyttare uppgick till 7 032 och antalet utflyttare till 5 995 vilket gav ett positivt flyttningsnetto på 1 037 personer. Inflyttningen från övriga länet och riket ökade något jämfört med 2015 samtidigt som inflyttningen från utlandet minskade. Utflyttningen till såväl övriga länet och till övriga riket minskade vilket även utvandringen gjorde.

Flyttningsnetto 2016, totalt	1 037
<i>Därav mot:</i>	
Stockholms län	9
Övriga Sverige	-463
Utlandet	1 500

Befolkningssammansättning

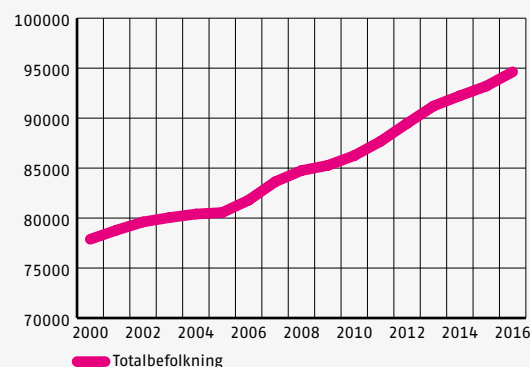
Befolkningen i Södertälje kommun är yngre jämfört med riket. År 2016 låg medelåldern i Södertälje på 38,4 år bland männen, 40,1 år bland kvinnorna och för män och kvinnor totalt på 39,2 år.

I riket låg medelåldern på 40,2 år bland männen, 42,1 år bland kvinnorna och för män och kvinnor totalt på 41,2 år.

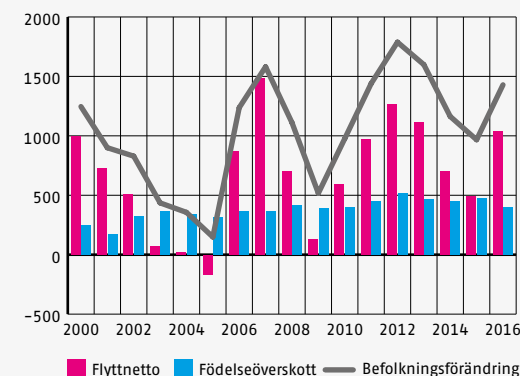
► Se graf 3

Vid årsskiftet hade 52 procent av södertäljeborna utländsk bakgrund, vilket definieras som personer födda utomlands eller personer födda i Sverige vars båda föräldrar är födda utomlands. Personer med ursprung i Irak utgör den största enskilda gruppen av personer med utländsk bakgrund följt av personer med bakgrund i Syrien. ■

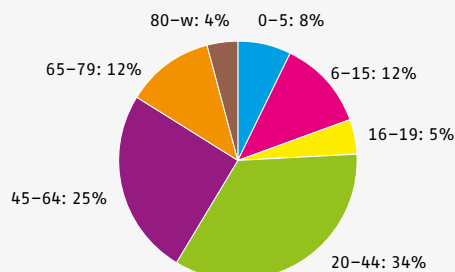
1. BEFOLKNINGSUTVECKLING

2. FÖRKLARINGSVARIABLER TILL SÖDERTÄLJE KOMMUNS BEFOLKNINGSUTVECKLING

3. ÅLDERSFÖRDELNING

Boende, näringsliv och arbetsmarknad

Bostäder

Under 2016 färdigställdes enligt preliminär statistik 332 nya bostäder i Södertälje. Det är fler än de 263 bostäder som färdigställdes under 2015. Ritorp (86 stycken) och Glasberga sjöstad (85 stycken) var de områden i vilka flest lägenheter färdigställdes. Utöver de 316 lägenheterna färdigställdes 16 stycken specialbostäder (bostäder för äldre-/funktionshindrade eller studenter).

Bygglov och detaljplaner

Förändringarna i plan- och bygglagen från 2013 ger kommunerna ett utökat uppdrag att övervaka byggprocessen. Lagen säger att den maximala tiden från det att bygglovsansökan är komplett till svarsbesked om beslut får vara högst tio veckor. Andelen ansökningar som Södertälje kommun besvarade i tid under 2016 uppgick till 85 procent, något lägre än 2015. Det beror på att antalet ärenden fortsatt att öka år 2016, då det inkom 1 442 nya ärenden att jämföra med 1 397 ärenden år 2015 och 1 159 ärenden 2014.

Under 2016 har 59 nya ansökningar om planbesked inkommit. Det är betydligt fler än 2014 (48) och 2015 (47). Enligt plan- och bygglagen ska planbesked (ja eller nej) till att starta en planläggningsprocess) lämnas inom 4 månader. Under 2016 fick 10 ansökningar ett positivt planbesked.

För att nå målet 20 000 nya bostäder till år 2036 har det lagts till en nivå mellan översiktsplan och detaljplan, i Södertälje kallad strukturplan. En strukturplan ser staden ur ett stadsdelsperspektiv genom att hitta ytor och lösningar för nya bostäder, service och kommunikationer. Arbetet med strukturplaner pågår för Geneta, Ronna, Mariekälla/Saltskog, Södertälje södra och Holmfastvägens östra del. Dessa planer är förberedelser för 10–15 000 nya bostäder.

Intresset för att bygga bostäder ökar och under året har det kommit in 69 förfrågningar om planbesked, merparten handlar om bostadsexploateringar. Antalet antagna detaljplaner var 12 stycken, en nivå som varit relativt konstant de senaste åren.

► Se graf 1

Näringsliv och arbetsmarknad

Södertälje var 2016, liksom tidigare år, den tredje största arbetsmarknaden i Stockholms län med 48 758 arbetstillfällen.

Södertälje är en viktig arbetsmarknad för regionen och arbetspendlingen är omfattande. Enligt den senaste registerbaserade statistiken som avser 2015 pendlade 21 599 personer in till Södertälje medan 15 071 pendlade ut ur kommunen. Antalet södertäljebor 16 år och äldre som bor och arbetar i kommunen uppgick till 27 159 personer (SCB).

Näringslivet i Södertälje är varierat vad gäller branscher och storlek på företag, även om de två största företagen Scania och Astra Zeneca klart dominerar som arbetsgivare.

Näringslivets utveckling har varit positiv med 7 873 registrerade arbetsställen år 2016 jämfört med 7 663 år 2015 (SCB).

Tillverkningsindustrin utgör den största branschen med 15 343 arbetstillfällen. De andra stora branscherna i Södertälje är vård och omsorg med 7 892 arbetstillfällen, företagstjänster med 4 785 arbetstillfällen, utbildning med 4 042 arbetstillfällen och handeln med 3 878 arbetstillfällen.

Destination Södertälje är kommunens näringslivskontor och i uppdraget ingår att marknadsföra Södertälje som plats samt att samverka med företag och föreningar med mera. Arbetet med att stärka bilden av Södertälje pågår med syfte att bl.a. attrahera fler företagsetableringar. Dessutom pågår arbete med att utveckla Södertälje Science Park, en regional nod och mötesplats för samarbeten mellan näringsliv, samhälle och akademi.

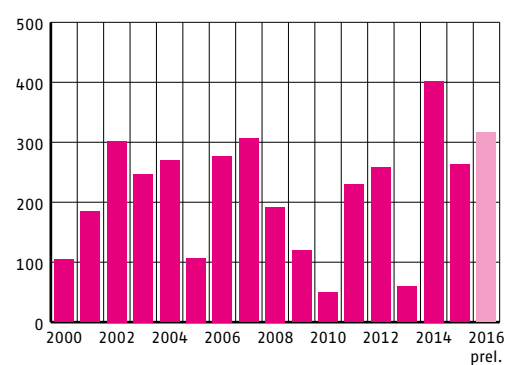
Mark för företagsetablering

Ytan planlagd mark 2016 var 75 hektar. Vid årsskiftet har kommunen 17,5 hektar etableringsklar mark varav 13,5 hektar i centralorten. Almnäsområdet är fortsatt kommunens stora satsning på mark för företagsetableringar. Under året har kommunen beslutat försäljning av 2,8 hektar mark. ■

© NICUSAFEN TRÄGLADH

1. FÄRDIGSTÄLLDA BOSTÄDER I SÖDERTÄLJE KOMMUN

Kommunens organisation

De ordinarie ledamöterna i kommunstyrelsen. Bakre raden från vänster: Mats Siljebrand (L), Besim Aho, kommunfullmäktiges ordförande (S), Tage Gripenstam (C), Elof Hansjons (S), Marita Lärnestad (M), Beata Kuniewicz (SD). Främre raden: Anne-Marie Larsson (M), Ewa Lofvar Konradsson (MP), Boel Godner, kommunstyrelsens ordförande(S), Susanne Bergström (S). Fattas på bilden: Staffan Norberg (V).

Politisk ledning

Kommunfullmäktige är Södertälje kommuns högsta beslutande instans, en lokal riksdag om man så vill. Kommunfullmäktiges 65 ledamöter väljs av medborgarna vart fjärde år samtidigt som valet till riksdag och landsting äger rum.

Mandatfördelning i kommunfullmäktige

Perioden 14 oktober 2014 till och med 14 oktober 2018

	Mandat
Socialdemokraterna (S)	23
Moderaterna (M)	12
Sverigedemokraterna (SD)	9
Miljöpartiet (MP)	6
Folkpartiet (FP)	4
Vänsterpartiet (V)	4
Kristdemokraterna (KD)	3
Centern (C)	3
Realistpartiet (RP)	1
Totalt	65

Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för att den kommunala servicen är likvärdig i hela kommunen, att lagar och förordningar följs och att skattemedlen används effektivt. Kommunfullmäktige beslutar om skatteuttaget, nivån på taxor och avgifter och fastställer budget för kommunens nämnder och avkastningskrav för aktiebolagen. Besluten i kommunfullmäktige verkställs av kommunens nämnder, styrelser och bolag.

Kommunstyrelsen är det ledande och samordnande organet. Kommunstyrelsen ska leda förvaltningen och ha uppsikt över verksamheten i kommunens bolag och nämnder, följa frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning m.m.

Kommunstyrelsen har elva ledamöter och elva ersättare. Antalet ledamöter från varje parti är proportionellt till mandatfördelningen i kommunfullmäktige.

De olika nämnderna är organiserade i nio facknämnder och fyra kommundelsnämnder. Facknämnderna är: utbildningsnämnd, socialnämnd, omsorgsnämnd, arbetslivsnämnd, kultur- och fritidsnämnd, äldreomsorgsnämnd, stadsbyggnadsnämnd, teknisk nämnd och miljönämnd. De fyra kommundelsnämnderna finns i kommunens ytterområden, Enhörna, Hölö-Mörkö, Järna och Vårdinge-Mölbo. Dessutom finns överförmyndarnämnd, valnämnd och arvodesnämnd.

Förvaltningsledning

TF STADSREKTÖR: Camilla Broo.

Södertälje kommuns verksamheter leds av stadsdirektören.

Kommunkoncernen

Södertälje kommunkoncern omfattar kommunen och de bolag i vilka kommunen har ett väsentligt inflytande. De bolag som kommunen äger tillsammans med andra aktörer anses ingå i koncernen motsvarande den ägda andelen.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

KOMMUNREVISION

KOMMUNSTYRELSE

NÄMNDER	KONTOR	HELÄGDA KOMMUNALA BOLAG	DELÄGDA BOLAG	KOMMUNALA UPPDRAGSFÖRETAG
Utbildningsnämnd	Utbildningskontor	Södertälje kommuns förvaltnings AB	Söderenergi AB (42 %)	Politisk verksamhet samt infrastruktur, skydd m.m. 43 mkr, 9 %
Äldreomsorgsnämnd	Social- och omsorgskontor	Telge (i Södertälje) AB	SYVAB (16,7 %)	Pedagogisk verksamhet 151 mkr, 5 %
Socialnämnd		Telge Energi AB	Glasberga Fastighets AB Kommunen 25 % Telge Bostäder 25 %	Äldreomsorg 163 mkr, 14 %
Omsorgsnämnd		Telge Nät AB	Telge Tillväxt AB (93 %)	Insatser till personer med funktionsnedsättning 405 mkr, 34 %
Arbetslivsnämnd	Arbetslivskontor	Telge Återvinning AB	Södertörns Brandförsvarsförbund — — — — — Samordningsförbundet i Södertälje	Vuxenvård (IFO) 9 mkr, 12 %
Kultur- och fritidsnämnd	Kultur- och fritidskontor	Telge Kraft AB		Barn- och ungdomsvård 82 mkr, 30 %
Teknisk nämnd	Samhällsbyggnadskontor	Telge Bostäder AB		Särskilda riktade insatser och övrigt 39 mkr, 26 %
Stadsbyggnadsnämnd		Telge Fastigheter AB		
Miljönämnd	Lantmäterikontor	Södertälje Hamn AB		
Enhörna kommundelsnämnd	Miljökontor	Telge Hamn AB		
Järna kommundelsnämnd		Tom Tits Experiment AB		
Hölö-Mörkö kommundelsnämnd		Telge Hovsjö AB		
Vårdinge-Mölnbo kommundelsnämnd		Telge Inköp AB		
Valnämnd				
Överförmyndarnämnd				
Arvodesnämnd				

Friskolor och köp av andra
kommuner ingår ej.

SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET

Kommunfullmäktige

ORDFÖRANDE: Besim Aho (S)

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige har 65 ordinarie ledamöter och sammanträder elva gånger per år. Mötena är öppna för allmänheten.

Kommunrevision

ORDFÖRANDE: Christer Björk (M)

Kommunrevisionen är det samlade namnet för de elva av fullmäktige valda revisorerna. Revisorerna är självständiga och oberoende i förhållande till fullmäktige, styrelsen och nämnderna samt till granskade bolag. I enlighet med kommunallagen har kommunrevisorerna i uppdrag av kommunfullmäktige att granska och främja hela den kommunala verksamheten, inklusive bolagen. -Revisorernas årliga revisionsberättelse till fullmäktige ligger till grund för ansvarsprövningen av styrelsen och nämnderna.

Kommunstyrelse

ORDFÖRANDE: Boel Godner (S)

Kommunstyrelsen är kommunens "regering" med uppdrag att bereda alla ärenden som ska beslutas i kommunfullmäktige och svara för finansiell styrning och samordning. Kommunstyrelsen svarar också för verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut. Kommunstyrelsen har elva ledamöter.

Överförmyndarnämnd

ORDFÖRANDE: Barbro Hedlund (S)

Överförmyndarnämnden har tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare. Dessa hjälper personer som inte själva kan ta tillvara sin rätt eller förvalta sin ekonomi.

Valnämnd

ORDFÖRANDE: Gunilla Andir (S)

Enligt vallagen skall det finnas en valnämnd i varje kommun. Valnämndens huvuduppgift är att ansvara för det praktiska genomförandet av de allmänna valen i respektive kommun, till exempel val till riksdag, landsting, kommunfullmäktige och till EU.

Arvodesnämnd

ORDFÖRANDE: Alf Eriksson (S)

Arvodesnämnden bereder frågor om ekonomiska förmåner till kommunens förtroendevalda såsom bestämmelser om arvodenas storlek och konstruktionen av arvodena.

Utbildningsnämnd

ORDFÖRANDE: Elof Hansjons (S)

UTBILDNINGSDIREKTÖR: Peter Fredriksson

Utbildningsnämnden är ansvarig för förskola, skolbarnomsorg, grundskola samt särskola i Södertälje med undantag av de yttre kommundelarna Järna, Hölö-Mörkö, Enhörna och Vårdinge-Mölnbo. Nämnden har även ansvar för gymnasieskolan i hela kommunen.

Äldreomsorgsnämnd

ORDFÖRANDE: Kerstin Pettersson (S)

SOCIALDIREKTÖR: Lenita Granlund

Äldreomsorgsnämnden är ansvarig för äldreomsorgen i Södertälje med undantag av de yttre kommundelarna, Enhörna, Hölö-Mörkö, Järna och Vårdinge-Mölnbo.

Socialnämnd

ORDFÖRANDE: Rose-Marie Jacobsson (S)

SOCIALDIREKTÖR: Lenita Granlund

Socialnämnden är ansvarig för individ- och familjeomsorg (utredning, vård och behandling samt ekonomiskt bistånd). Nämnden har även ansvar för psykiatri.

Omsorgsnämnd

ORDFÖRANDE: Peter Friström (S)

SOCIALDIREKTÖR: Lenita Granlund

Omsorgsnämnden är ansvarig för verksamhet för personer med funktionsnedsättning.

Arbetslivsnämnd

ORDFÖRANDE: Nils Carlsson Lundbäck (S)

TF ARBETSLIVSCHEF: Maria Hjerner

Arbetslivsnämnden är ansvarig för arbetsmarknadsfrågor, vuxenutbildning och introduktion för flyktingar och Svenska för invandrare (SFI).

Kultur- och fritidsnämnd

ORDFÖRANDE: Anna Bohman (S)

KULTUR- OCH FRITIDSCHEF: Staffan Jonsson

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för, kommunens fritidsgårdar, Torekällbergets museum, Luna kulturhus, kulturskolan, Estrad och program och konferens. Idrottsanläggningar och det kommunala föreningslivet ligger även inom nämndens ansvarsområde. Ansvar för verksamheten i de yttre kommundelarna ligger på respektive kommunalnämnd.

Teknisk nämnd

ORDFÖRANDE: Emila Pettersson (MP)

SAMHÄLLSBYGGNADSDIREKTÖR: Johan Hagland

Tekniska nämnden ansvarar för kommunala gator och vägar. Ansvaret för gator och vägar i kommundelarna ligger på kommunalnämnderna i Enhörna, Järna, Hölö-Mörkö och Vårdinge-Mölnbo. Den tekniska nämnden har också ansvaret för exploateringsfrågor, trafiksäkerhetsfrågor och parkeringsövervakning.

Stadsbyggnadsnämnd

ORDFÖRANDE: Håkan Buller (S)

SAMHÄLLSBYGGNADSDIREKTÖR: Johan Hagland

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för plan- och byggverksamhet samt mät- och kartverksamheten i kommunen. Ansvaret för plan- och byggverksamhet i de fyra kommundelarna ligger på kommunalnämnderna.

Miljönämnd

ORDFÖRANDE: Patrik Waldenström (MP)

MILJÖCHEF: Helena Götherfors

Miljönämnden fullgör kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämnden utför också de miljöuppgifter som enligt lag ska verkställas av den kommunala nämnden inom plan- och byggnadsväsendet.

KOMMUNELSNÄMNDER

Det finns fyra kommunalnämnder, som ansvarar för stora delar av verksamheterna ute i kommundelarna; förskola, grundskola, äldreomsorg samt vissa delar av den tekniska verksamhet och kultur- och fritidsverksamhet. Den personal, som arbetar inom nämndens ansvarsområden har sin organisatoriska tillhörighet i de fackkontor där verksamheten finns samlad.

Enhörna kommunalnämnd

ORDFÖRANDE: Johan Ögren (S)

Järna kommunalnämnd

ORDFÖRANDE: Hanna Klingborg (MP)

Hölö-Mörkö kommunalnämnd

ORDFÖRANDE: Tomas Kullberg (S)

Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd

ORDFÖRANDE: Björn Å Eriksson (S)

KOMMUNÄGDA BOLAG

Södertälje Kommuns Förvaltnings AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Boel Godner (S)

VD: Stefan Hollmark

Södertälje Kommuns Förvaltnings AB är ett ägarbolag som äger Telge (i Södertälje) AB. Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta aktier i aktiebolag som Södertälje kommun använder för sin verksamhet.

Telge (i Södertälje) AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Boel Godner (S)

VD: Stefan Hollmark

Telge (i Södertälje) AB är moderbolag för koncernen. I Telge samordnas koncernens stabsfunktioner.

Telge Energi AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Staffan Norberg (V)

VD: Mats Fagerström

Telge Energi AB bedriver elförsäljning i hela Sverige. Bolaget säljer enbart förnyelsebar el. Bolaget äger och driver två vindkraftverk varifrån kunderna kan köpa vindandelar.

Telge Nät AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Erik Andersson (S)

VD: Håkan Karlsson

Bolaget ansvarar för fjärrvärme, fjärrkyla, elnät, VA-nätet och ett lokalt bredbandsnät i Södertälje. Bolaget bedriver energiproduktion och energidistribution inom områdena gas, kyla, el- och fjärrvärme och ansvarar för Va-nätet samt stadsnätet som bl a levererar data-, telefoni- och TV-tjänster.

Telge Återvinning AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Mats Greger (MP)

VD: Håkan Karlsson

Bolaget bedriver insamling och behandling av avfall och tillhandahåller återvinningslösningar till hushåll, företag och offentlig förvaltning i Södertälje kommun och i regionen.

Telge Kraft AB

STYRELSEORDFÖRANDE: David Strömberg (S)

VD: Frans Lundquist

Telge Kraft är ett konsultbolag som på kraftmarknaden bl.a. ansvarar för kraftinköpen åt sin ägare och förvaltar el-portföljer åt nationella kunder. Bolaget bedriver även värdepappersrörelse i dotterbolag.

Telge Bostäder AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Ingela Nylund-Watz (S)

VD: Juan Copovi Mena

Telge Bostäder är ett allmännyttigt bostadsföretag som äger och förvaltar flerfamiljshus och radhus.

Telge Fastigheter AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Kerimo Yilmaz (S)

VD: Liselott Nilsson

Bolaget är lokalförsörjare åt Södertälje kommun vad avser skolor, äldreboende och kontor. Dessutom hyrs kommersiella lokaler ut såsom kontors- och butikslokaler i såväl centrala lägen som i lokala stadscentra.

Södertälje Hamn AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Claes Hellgren (S)

VD: Robert Tingvall

Bolaget bedriver hamn-, stuveri-, terminal- och godsvärdsverksamhet samt i anslutning här till transport-, lagrings- och expeditionsverksamhet.

Telge Hamn AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Boel Godner (S)

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Södertälje kommun äga, förvärva, bebygga, förvalta och försälja fastigheter och tomträtter för att därpå uppföra och förvalta bostadsfastigheter, kommersiella lokaler och därmed förenlig verksamhet.

Tom Tits Experiment AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Anders Lago (S)

VD: Elin Lydahl

Tom Tits Experiment är ett Science Center med experiment och en kultur- och utbildnings-verksamhet. I verksamheten ingår även butik, restaurang och café, olika arrangemang och program samt turnéverksamhet med mobila utställningar. Tom Tits bedriver även enskild förskola med naturvetenskaplig och teknisk inriktning.

Telge Hovsjö AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Pontus Åström (S)

VD: Juan Copovi Mena

Telge Hovsjö skall genom att förvalta bostäder, lokaler och grönområden skapa unika samarbeten med skolan, föreningslivet, myndigheter m fl för att utveckla bostadsområdet i Hovsjö.

Telge Inköp AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Mats Pertoft (MP)

VD: Anna Karin Renström

Bolaget bedriver inköpsverksamhet för Södertälje kommun och de kommunägda bolagen, samt i förekommande fall till andra närliggande kommuner.

Telge Tillväxt AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Boel Godner (S)

VD: Ewert Sjöstrand

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att, inom Södertälje kommun, anställa arbetslösa ungdomar och göra dem anställningsbara genom att kombinera uthyrning för arbete med praktik, utbildning, yrkesutbildning, svensk-undervisning mm och därmed minska arbetslösheten. Telge Tillväxt ägs av Telge AB tillsammans med Coop Butiker & Stormarknader AB, Sodexo AB, Mekonomen AB, Scania AB, Peab AB, SPP Liv Fondförsäkring AB. Telge AB äger 93 procent och övriga delägare äger 1 procent vardera.

ÖVRIGA INTRESSEBOLAG**Söderenergi AB**

STYRELSEORDFÖRANDE: Boel Godner (S)

VD: Karin Medin

Söderenergi AB har till uppgift att på miljömässigt och effektivt sätt producera värme. Telge i Södertälje AB äger 42 procent av aktierna i bolaget, med ett röstvärde som motsvarar 50 procent vid bolagsstämman. Huddinge och Botkyrka kommuner äger resterande del.

SYVAB (ägs till 16,7 %)

STYRELSEORDFÖRANDE: Anders Lago (S)

VD: Carl-Olof Zetterman

SYVAB, Sydvästra stockholmsregionens VA-verksaktiebolag, bedriver ett avancerat avloppsreningsverk med fosfor- och kväverening i Himmelfärdsverket. Telge AB:s ägarandel är 16,7 procent. Övriga ägare är kommunerna Botkyrka, Huddinge, Nykvarn, Salem och Stockholm.

Glasberga Fastighets AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Bengt Bengtsson

VD: Annelie Scheu

Ägarnas intentioner med Glasberga Fastighets AB är att skapa en ny attraktiv stadsdel inom Glasberga. Bolaget ägs av Södertälje kommun, Telge Bostäder AB, Riksbyggen Ekonomisk förening och JM Byggnads AB med vardera 25 procent av aktierna.

God Ekonomisk Hushållning (GEH)

Sammanfattning och bedömning

I förvaltningsberättelsen i årsbokslutet görs en utvärdering om kommunens mål för god ekonomisk hushållning har nåtts. En samlad bild ska lämnas av hur väl kommunfullmäktiges mål och inriktning för ekonomi, personal och verksamhet har uppnåtts. Utvärderingens fokus ska vara att visa om kommunen utfört sin verksamhet väl och om man har kunnat betala för den verksamhet man haft och inte skjuta betalningsansvaret på framtiden.

För Södertälje kommun innebär god hushållning att verksamheten bedrivs effektivt, d.v.s. den kommunala servicen ska infria kommuninvånarnas behov och förväntningar och dessutom bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt. För att nå god hushållning krävs ett systematiskt arbete efter den styrmodell med målstyrning och rambudget som fastställts av kommunfullmäktige och att kommunen har förmåga att anpassa sig efter förändrade förutsättningar under året. Ekonomisk hushållning ska ses i två dimensioner; att hushålla i tiden och över tiden för att varje generation ska bära sina egna kostnader. Det vill säga att väga ekonomi mot verksamhet på kort sikt, samt att väga verksamhetens behov nu mot verksamhetens behov på längre sikt.

Uppföljningen och utvärderingen utifrån perspektivet GEH utgår från **TRE DELOMRÅDEN**:

- Finansiella mål
- Kommunfullmäktiges verksamhetsmål
- Södertälje kommun som arbetsgivare

Varje delområde följs upp och utvärderas och en sammanvägning av delområden görs till en helhet av God Ekonomisk Hushållning.

Uppföljning – sammanfattning

Finansiella mål:	Bra
Kommunfullmäktiges verksamhetsmål:	Ok
Södertälje kommun som arbetsgivare:	Ok
Sammanvägd bedömning av GEH	Ok

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål:

Område	Läge 2016
Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet	Ok
Utbildning	Ok
Näringsliv och högskola	Ok
Arbete och försörjning	Ok
Omsorg om barn, ungdomar och vuxna	Ok
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning	Har brister
Äldreomsorg	Har brister
Kultur- och fritid	Ok
Samhällsbyggnad och offentlig miljö	Ok

God Ekonomisk Hushållning 2016

En samlad bild för Södertälje kommun är att kommunen uppnår en God Ekonomisk Hushållning ställt mot kommunfullmäktiges mål.

De finansiella målen uppnås. 2016 års resultat beror i stort sett uteslutande på poster av engångskaraktär. Nämnderna redovisar sammantaget ett överskott på 31 mkr.

Samtliga verksamhetsmål, förutom verksamhet för personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg, visar lägesbedömningen **Ok**.

Arbetsgivarmålen visar efter en sammanvägning **Ok**.

HELHETSBEDÖMNINGEN AV GEH FÖR KOMMUNEN 2016 MOT KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL ÄR **Ok**.

En del av bedömningen av God Ekonomisk Hushållning är att följa hur kostnadseffektiviteten utvecklas. Ett sätt att följa upp kostnadseffektiviteten är att jämföra Södertäljes verkliga kostnader med verksamheternas standardkostnader för Södertälje i kostnadsutjämningsystemet. Standardkostnaden är den kostnad som kommunen skulle ha om verksamheten bedrevs på en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå.

UPPFÖLJNING

Uppföljning

FINANSIELLA MÅL

Mål 1.

Finansiellt mål för Södertälje är att kommunen ska uppnå ett resultat exklusive jämförelsestörande poster på 79,0 mkr 2016 (1,5 %), 105,6 mkr 2017 (2,0 %) och med 122,2 mkr 2018 (2,2 %).

UPPFÖLJNING: Kommunens resultat för 2016 är 370 mkr exklusive reavinster som uppgår till 46 mkr. Målet på 79 mkr uppnås.

Målet är satt efter nivån på balanskravsresultatet. Utfallet för 2016 mot balanskravet är 370 mkr. Kommunens resultat inklusive reavinster är 416 mkr.

Kommunens resultat innehåller engångsposter på sammanlagt plus 260 mkr. Det underliggande resultatet hamnar på 156 mkr, vilket är en förbättring med 172 mkr jämfört med 2015.

Kommunen har 81 procent av sina tillgångar placerade i de kommunala bolagen. De kommunala bolagen har ett resultat efter skatt på 628 mkr.

Kommunkoncernens goda resultat på 1 071 mkr beror till 570 mkr på engångseffekter.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Bra

Mål 2.

Finansiellt mål för SKF-koncernen är att koncernen ska uppnå ett resultat efter skatt på 361,6 mkr 2016, 313,4 mkr 2017 och 226,6 mkr 2018.

UPPFÖLJNING: Bolagskoncernens resultat efter beräknad skatt för 2016 uppgår till 628 mkr. Det positiva resultatet hänförs till både högre reavinster och högre underliggande resultat. Resultatet efter jämförelsestörande poster uppgår till 283,7 mkr. Måluppfyllelsen är bra men koncernens totala resultat utgörs till väsentlig del av reavinster.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Bra

Mål 3.

Kommunens nettokoncernskuld per invånare ska inte öka under perioden. och högst uppgå till 176,3 tkr per invånare 2016, 175,5 tkr per invånare 2017 och 174,6 tkr per invånare 2018.

UPPFÖLJNING: Vid årsskiftet var nettokoncernskulden 146,5 tkr/invånare, att jämföra med årsskiftet föregående år på 169,8 tkr/invånare. Minskningen under året beror främst på en lägre låneskuld med 1 430 mkr tillsammans med en befolkningsökning på 1 429 personer. Målet har uppnåtts.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Bra

Mål 4.

Soliditeten i kommunkoncernen ska öka under budgetperioden.

UPPFÖLJNING: Soliditeten exkl. pensionsåtaganden uppgick till 25,9 procent jämfört med föregående år då den låg på 18,2 procent. Förändringen beror främst på ett positivt resultat och en minskad låneskuld, där resultatförbättringen till väsentlig del beror på intäkter av engångskaraktär medan minskningen av balansomslutningen bl.a. beror på försäljning av finansiella tillgångar. Förbättringen är därför av tillfällig karaktär. Även om målet har uppfyllts är soliditeten fortfarande på en låg nivå. Vid jämförelse med andra kommuner, både i riket och i kategorin större städer, förefaller Södertäljes soliditetsnivå som mycket låg enligt uppgifter från Kolada avseende år 2016.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Bra

SÖDERTÄLJE KOMMUN SOM ARBETSGIVARE

KF-mål 1

Den hållbara arbetshälsan ska öka och leda till att fler medarbetare är friska och i arbete.

UPPFÖLJNING: Sjukfrånvaron i kommunen har minskat från 8,2 procent och uppgick den 31 december 2016 till 7,2 procent. I slutet av 2015 inledde kommunen en satsning på hållbar arbetshälsa.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Ok

© CHRISTIAN FERN

KF-mål 2

Index för hållbart medarbetarengagemang ska bibehållas eller öka för verksamheter med låga värden.

UPPFÖLJNING: Index för hållbart medarbetarengagemang har minskat under 2016, från 77 till 76 för kommunen totalt.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Har brister

KF-mål 3

Kommunen ska ha en god personalförsörjning av de nyckelgrupper som identifierats i prognoserna för framtida bemanning.

UPPFÖLJNING: Brist råder inom vissa identifierade yrkesgrupper, vilket leder till svårigheter att rekrytera. Tillgången på efterfrågad kompetens inom identifierade nyckelgrupper är ett problem i hela landet.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Har brister

KF-mål 4

Lönepolitiken ska baseras på en jämställd lönesättning och stödja den långsiktiga kompetensförsörjningen.

UPPFÖLJNING:

Lönekartläggning efter 2016-års löneöversyn visar att kommunens lönepolitik är könsneutral och inga osakliga löneskillnader på grund av kön upptäcktes.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Bra

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET SÖDERTÄLJE KOMMUN SOM ARBETSGIVARE: Ok

KOMMUNFULLMÄKTIGES VERKSAMHETSMÅL

Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet

KF-mål 1

Kommunkoncernen ska bli fossilbränslefri.

UPPFÖLJNING: Målet är fortfarande högt prioriterat och centralt för att organisationen ska bli en fossilbränslefri organisation 2020. Andelen miljöbilar för personbilar är 19 procent i organisationen (statistik från Miljöfordon Syd). Det sker en ökning av antalet elfordon; både elbilar och elhybrider. Organisationen har totalt 23 elfordon. Andelen förnyelsebart drivmedel är ca 40 procent av totalt köpt drivmedel. HVO samt Evolution Diesel står för ökningen av förnyelsebart drivmedel.

Energibesparingar började mätas 2006 och arbetet fortlöper på bra. Sedan 2006 har energianvändningen i Södertäljes egna fastighetsbestånd minskat med ca 40 procent per kvadratmeter. År 2016 uppnås målet om energibesparingar med minst 2 procent med god marginal.

Bostadsbolagen står för merparten av koncernens energianvändning och koldioxidutsläpp. Fastighetsbolagen optimerar sin energianvändning kontinuerligt. Sedan flera år pågår ett systematiskt arbete med att driftoptimera och energieffektivisera fastighetsbestånden. Några av de åtgärder för att minska mängden energiförbrukning och fossila bränslen är pågående modernisering av miljöprogramsområden. Modernisering innefattar tilläggsisolering, fönsterbyte, återvinning av värme i frånluft, vattensparåtgärder, ökad täthet av klimatskalet och installation av solcellsanläggningar på fastigheter. Koncernens övriga dieselförbrukning är till övervägande del Evolution Diesel vilket också kommunens använder. Koncernen fortsätter att köpa en elmix av vind och vatten.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Ok

KF-mål 2

Andelen kretslopps lösningar av totalantalet beviljade tillstånd för enskilda avlopp ska öka.

UPPFÖLJNING: Andelen kretslopps lösningar uppgår till 43 procent år 2016 och 35 procent år 2015. Inriktningen är att nya avloppsanläggningar i första hand ska utföras med kretsloppsanpassade lösningar.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Bra

KF-mål 3

Kommunen ska öka skyddet av värdefull natur.

UPPFÖLJNING: Brandalsund naturreservat har tillkommit under våren 2016. Det innebär att ytan skyddad natur i Södertälje har ökat med cirka 64 hektar. Naturcentrum har under året arbetat med att ställa i ordning det nya naturreservatet med inmätning, skyltning och bland annat anläggning av parkeringsplatser, grillplatser och rastbänkar.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Bra

KF-mål 4

Kommunens inköp av ekologiska och lokalproducerade livsmedel ska öka. (Andelen inköpta ekologiska livsmedel uppgick 2014 till 4,3 procent).

UPPFÖLJNING:

Andelen inköpta ekologiska livsmedel under perioden 1 januari–31 december uppgick till 57 procent.

	2016	2015
Frukt och Grönt inklusive potatis	56 %	52 %
Kolonial	61 %	58 %
Färskt och fryst kött	52 %	43 %
Fryst fisk	69 %	79 %
Mjölkprodukter	81 %	77 %
Ägg	97 %	91 %

Av resultatet av de totala livsmedelsinköpen var 57 procent ekologiskt producerade produkter, för 2015 var det totala resultatet 55 procent. Kommunens grossist har haft prishöjningar vilket ger minder marginaler att handla in ekologiska livsmedel som generellt ligger högre i prisnivå än icke ekologiska.

Kommunen ligger bland de främsta i landet vad gäller att inhandla kött förenligt med svensk lagstiftning vilket sker utifrån "Östersjövänlig mat"-konceptet. Kommunen arbetar även med hållbar mat- och kostproduktion i projekt MatLust – som är en del i uppbyggnaden av Hållbara livsmedelsspåret i Södertälje Science Park. Syftet med projektet är att stötta små och medelstora livsmedelsföretag genom att bland annat utveckla befintliga livsmedel inom ramen för "Östersjövänlig mat"-konceptet eller att ta fram nya produkter som kan användas i verksamheterna.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Ok

KF-mål 5

Andelen barn i ekonomiskt utsatta familjer och barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd ska minska. (barnfattigdom)

UPPFÖLJNING: Andelen barn som lever i ekonomisk utsatthet är hög i Södertälje jämfört med riket, men den långsiktiga trenden är svagt positiv sedan 2009. För att minska den faktiska ekonomiska utsattheten och långvarigt biståndsberoende krävs åtgärder för att öka arbetsmarknadsdeltagande och minska utanförskap i utsatta grupper.

Sammantaget lever 31 procent av barnen i Södertälje i ekonomiskt utsatta familjer, det är samma andel som under 2009. Indikatoren visar hur stor andel av barnen som lever i de hushåll som har de lägsta inkomsterna i samhället. Barn med utländsk bakgrund är särskilt utsatta. Det skiljer 32 procentenheter mellan dessa och barnen med svensk bakgrund. 2014 levde 47 procent av barnen i Södertälje med utländsk bakgrund i ekonomiskt utsatta familjer. För barnen med svensk bakgrund var andelen 15 procent. Skillnaderna mellan barn med olika bakgrund har generellt sett varit bestående över tid. Sedan 2009 har dock andelen barn med utländsk bakgrund i ekonomiskt utsatta familjer minskat med 5 procentenheter.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Ok

KF-mål 6

Människors upplevda trygghet ska öka.

UPPFÖLJNING: Följs upp via ett Nöjd-Region-Index (NRI) i SCB medborgarundersökning. Den upplevda tryggheten har ökat från 41 vid 2013 års mätning till 45 2015. Följs upp via SCB medborgarundersökning våren 2017.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Ok

KF-mål 7

Människors upplevda inflytande (information, kontakt, påverkan, förtroende) i kommunen ska öka.

UPPFÖLJNING: Nöjd-Inflytande-Index (NII) följs upp via SCB medborgarundersökning. Betygsindex för Södertälje kommun 2015 var 34, en ökning jämfört med 2013 då indexet var 31. Följs upp via SCB medborgarundersökning våren 2017.

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET EKOLOGISK, EKONOMISK OCH SOCIAL HÅLLBARHET: Ok

UTBILDNING

KF-mål 1

Resultaten i förskolan och skolan ska förbättras.

I förskolan följs varje barns lärande och utveckling utifrån förskolans prioriterade kunskapsområden *Språkutveckling, Lek och samspel, Matematik* samt *Naturvetenskap och teknik*. För andra året i rad har resultaten för samtliga områden förbättrats. För år 2016 ligger måluppfyllelsen i samtliga områden för första gången över 90 procent.

Meritvärde i årskurs 9

För sjätte året i rad har meritvärdet i Södertäljes kommunala grundskolor förbättrats. År 2016 var meritvärdet 218,3 poäng, vilket ska jämföras med 213,4 poäng föregående år. De fortsatta resultatförbättringarna inom grundskolan är ett resultat av det målmedvetna systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs.

Behörighet för fortsatta studier – samtliga kommunala skolor

Behörigheten, både vad det gäller högskoleförberedande program och yrkesprogram har återigen ökat.

Andelen med högskolebehörighet inom gymnasieskolan

När det gäller högskoleförberedande program måste eleverna uppnå högskolebehörighet för att få en slutexamen. Läsåret 2015/2016 har 77 procent av eleverna som gått högskoleförberedande program uppnått högskolebehörighet och därmed också fått slutexamen. Det är en förbättring med 9 procentenheter jämfört med föregående år och måluppfyllelsen är nu även bättre än vad den var år 2014 då de första eleverna fick slutbetyg utifrån den nya gymnasiereformen.

Elever i yrkesprogram kan få en examen från sitt program utan att få en högskolebehörighet. För andra året i rad ökar andelen elever som avgått med examen. År 2016 fick 72 procent av eleverna på yrkesprogrammen examen och av dessa hade 43 procent även högskolebehörighet. Det innebär att högskolebehörigheten vid yrkesprogrammen ökar för andra året i rad.

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET UTBILDNING: Ok

NÄRINGS LIV OCH HÖGSKOLA

KF-mål 1

Tillväxten och konkurrenskraften hos Södertäljes företag ska öka.

UPPFÖLJNING: Utvecklingen bland Södertäljes företag har senaste åren gått i positiv riktning vad gäller tillväxt och branschbalans. Näringslivet i Södertälje växer mer än riksgenomsnittet både i lönsamhet och i antal anställda. Utvecklingen följs upp årligen med hjälp av bland annat SCB och Bisnode Simpler.

Det är ett ökat etableringstryck i Södertälje och fler starka etableringar i Morabergsområdet, Norra stadskärnan förväntas att utvecklas med Södertälje Science Park som draglok, där stora lokalytor finns planerade. Almnäs har ett viktigt strategiskt läge och ska utvecklas inom främst lager och logistik.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: **Bra**

KF-mål 2

Antalet företag, arbetsställen och anställda i Södertälje ska öka.

UPPFÖLJNING: Marknadsföring av Södertälje som etableringsort har skett genom deltagande i Business Arena Stockholm och genom samverkan med lokala- fastighets- och markägare i kommunen. Arbetet med Stockholm Syd (Almnäs) som en etableringsplats för framförallt företag inom lager- och logistikbranschen fortsätter.

Följs upp via SCB Näringslivsregionalt

Antalet arbetsställen ska öka

- År 2016 var antalet arbetsställen 7 873 st.
- År 2015 var antalet arbetsställen 7 663 st.

Antalet anställda ska öka med 500 personer per år

Uppgifter för 2016 finns ännu inte tillgängliga.

- År 2015 var antal anställda 45 648

Antalet inflyttade arbetsställen ska öka

Uppgifter för 2016 finns ännu inte tillgängliga

- År 2015 var antalet inflyttade arbetsställen 265 st.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: **Ok**

KF-mål 3

Företagsklimatet i Södertälje ska förbättras (exempelvis bemötande, tillgänglighet och effektivitet).

UPPFÖLJNING: Kommunen använder NKI-mätningen som utgångspunkt i förbättringsarbetet i flertal processer. NKI ska öka inom samtliga områden och det långsiktiga målet i Näringslivsstrategin är ett NKI på 70. I mätningen från 2015 ökade samtliga myndighetsområden och resultatet för NKI var 68 (Livsmedelskontroll mättes för första gången). Nästa mätning sker 2017

Siffrorna avser år 2015 och inom parantes år 2014.

Brandtillsyn NKI	85 (78)
Bygglov	63 (53)
Markupplåtelse	82 (63)
Miljö- och hälsoskydd	74 (65)
Livsmedelskontroll	63 (-)
Serveringstillstånd	69 (58)

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: **Ok**

KF-mål 4

Andel invånare med högre utbildning och antalet högskoleutbildningar i Södertälje ska öka.

UPPFÖLJNING: Programstudenter på Campus Telge under 2016 var 222 (352), siffror inom parentes avser 2015. Antal studerande inom Yrkehögskolan Södertälje under 2016 var 168 (123). Antal studenter på KTH 2016 var 545 (516). Antal övriga studenter som använder lokaler och tentamensmöjligheter under 2016 var 245 (362)

Antalet programstudenter totalt på Campus Telge inklusive yrkehögskolan var 390 (475) och på KTH 545 (516).

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: **Ok**

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET NÄRINGS LIV OCH HÖGSKOLA: **Ok**

ARBETE OCH FÖRSÖRJNING

KF-mål 1

Andelen Södertäljebor som uppbär försörjningsstöd ska minska.

UPPFÖLJNING: Andelen Södertäljebor som uppbär försörjningsstöd har minskat. Inte sedan 2008 har det varit så få hushåll som har haft behov av försörjningsstöd och antalet minskar trots att befolkningen i stort ökar. I december 2016 var det 5,6 procent som någon gång under året uppburit försörjningsstöd att jämföra med 6,2 procent december 2015. Lägesbedömning **Ok**

Målet är att minst 35 procent av deltagarna som avslutar arbetsmarknadsåtgärder ska gå till egen försörjning. Deltagare från AME (Arbetsmarknadsenheten) som gått till egen försörjning är 21 procent. Detta är en minskning gentemot samma period förra året då 27 procent gick till egen försörjning. Lägesbedömning **Har brister**

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Ok

KF-mål 2

Antalet unga med försörjningsstöd ska minska.

UPPFÖLJNING: Antal unga under 25 år som har försörjningsstöd fortsätter att minska från genomsnitt 170 per månad

år 2015 till 126 per månad år 2016 och ligger under målnivån för året. Lägesbedömning **Ok**

Målet är att andelen ungdomar som går till egen försörjning efter avslut från verksamheter inom Ung i Tälje ska vara minst 40 procent. Under 2016 avslutade 9 av 28 ungdomar till egen försörjning. Under 2015 avslutade 22 av 85 personer till egen försörjning, vilket motsvarade 26 procent. Lägesbedömning **Har brister**

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Ok

KF-mål 3

Resultaten inom vuxenutbildningen ska förbättras.

UPPFÖLJNING: Andelen studerande som fått godkända betyg inom vuxenutbildningen har ökat med en procentenhet till 99 procent medan det inom gymnasial vuxenutbildning är oförändrad 86 procent. Andelen studerande på SFI som slutför sina studier inom utsatt tid har år 2016 varit 79 procent i jämförelse med 80 procent år 2015 och är således fortfarande under målet på 85 procent.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Har brister

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET ARBETE OCH FÖRSÖRJNING: Ok

OMSORG OM BARN UNGDOMAR OCH VUXNA

KF-mål 1

Andelen öppenvårdsinsatser ska öka i förhållande till slutenvårdsinsatser.

UPPFÖLJNING: Den interna öppenvården fortsätter att utvidgas med insatser, som stöds av program och rekommenderas i nationella riktlinjer alternativt stöds med uppbyggnad av lokal evidens. Genom satsningen på krisstödjare, som arbetar intensivt i familjer där barn bevittnat våld, har flera placeringar undvikts.

SAMLAD LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Ok

KF-mål 2

Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov.

UPPFÖLJNING: Satsning på en gemensam modell för ett familjeorienterat arbetssätt har gjorts vilket gynnar samverkan och stödjer familjer med behov av stöd på hemmaplan. En process för samordnat arbete i familjer där det finns missbrukande föräldrar har startat och ska även implementeras i arbetet där en eller båda föräldrarna har en psykisk ohälsa eller psykisk funktionsnedsättning.

Målet uppnås inte då antalet Samordnade individuella planer (SIP) är lågt

SAMLAD LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Har brister

KF-mål 3

Brukarinflytandet ska öka.

UPPFÖLJNING: Målet mäts i de individuella genomförandeplanerna som följs upp regelbundet. Genomförandeplanen är det verktyg verksamheterna har gemensamt med brukaren, för att dokumentera de konkret beskrivna aktiviteterna som planeras tillsammans med brukaren. Att göra brukaren delaktig i sina mål och delmål är avgörande för att lyckas med insatsen.

I de fall genomförandeplanerna inte skrivs i den utsträckning som planerat, får det negativa konsekvenser på målet. Variationerna mellan de olika enheterna påverkar måluppfyllelsen.

Vid sammanvägning inom området är målet uppnådd men det finns stora variationer mellan enheterna.

SAMLAD LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Ok

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET OMSORG OM BARN UNGDOMAR OCH VUXNA: Ok

VERKSAMHET FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

KF-mål 1

Alla brukare ska ha en rättsäker handläggning.

UPPFÖLJNING: Myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning har under 2016, varje månad, mätt hur många beslut om daglig verksamhet och boende som inte kunnat verkställas inom 3 månader. Målsättningen har varit att det inte ska finnas fler än 5 sådana beslut, målsättningen har uppnåtts samtliga månader under 2016.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Ok

KF-mål 2

Brukarinflytandet ska öka.

UPPFÖLJNING: Målet mäts genom andelen genomförandeplaner, där insatsen utförs enligt plan. Målet är satt till 85 procent och resultatet inom den egna regin är 98 procent. Målet följs inte upp för den externa regin.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Har brister

KF-mål 3

Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov.

UPPFÖLJNING: Målet följs upp genom mäta andelen brukare med beslutad insats som har erbjudits en samordnad individuell plan (SIP). Målet ligger något under målnivån.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Ok

KF-mål 4

Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv.

UPPFÖLJNING: Handläggarna på myndigheten är utbildade socionomer eller jurister och 58 procent av handläggarna har fullföljt Socialstyrelsens LSS-utbildning. Övriga handläggare går utbildningen eller kommer att påbörja den under våren 2017.

I utförarverksamheten följs målet endast upp för personal i egen regin. Målet följs inte upp för den externa regin.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Har brister

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET VERKSAMHET FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING: Har brister

ÄLDREOMSORG

KF-mål 1

Brukarinflytandet ska öka.

UPPFÖLJNING: Den lokala värdighetsgaranti för vård- och omsorgsboende, hemtjänst och biståndshandläggning omfattar delaktighet, bemötande och trygghet.

Resultaten från Socialstyrelsens nationella brukarundersökning "Så tycker de äldre om äldreomsorgen" visar att den upplevda delaktigheten inte riktigt når upp till årets målnivå men har förbättrats något jämfört med 2015.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Ok

KF-mål 2

Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov.

UPPFÖLJNING: 96 procent av de boende på kommunens vård- och omsorgsboenden i egen regi har en fått en teambaserad riskbedömning och har fått planerade åtgärder utförda, vilket ligger inom ramen för 2016 års målnivå. Strukturen för vårdplaneringsmötet är väl implementerad och det finns ett väl fungerande samarbete med Södertälje sjukhus där samverkansmöten hålls regelbundet. Målet följs inte upp på extern regi.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Har brister

KF-mål 3

Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv.

UPPFÖLJNING: Omvårdnadspersonalen har under året gått såväl grundutbildning som fördjupningsutbildning inom området hot och våld i nära relation. Biståndshandläggarna har deltagit i webbutbildningen Demens-ABC. Målet följs inte upp på extern regi.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Har brister

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET ÄLDREOMSORG: Har brister

KULTUR OCH FRITID

KF-mål 1

Variationen inom utbudet för barn och ungdomar ska öka.

UPPFÖLJNING: Genom medel "Sommarlovspengar" från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har ungdomar i Södertälje kunnat ta del av ett extra digert utbud av arrangemang och aktiviteter. Som exempel kan nämnas simskola, konstkollo, dagkollo för att pröva på olika idrotter, festival, äventyrsvecka i friluftsgård men också racketvecka med bowling.

Satsningen på ökade möjligheter till spontanidrott har fortsatt och Ung fritid spelar en viktig roll i arbetet med ett utökat utbud för ungdomar.

Under perioden har ett flertal nya samarbetspartners knutits till verksamheten som tillsammans har bidragit till större variation i utbudet.

El Sistema har fått särskilda medel för arbetet med barn där det konstnärliga och sociala genom orkestermusik samverkar och förstärker varandra.

Berättarministeriets program och aktiviteter har haft fokus på att utveckla kreativitet och kritiskt i Södertäljes skolor.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Bra

KF-mål 2

Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ska öka.

UPPFÖLJNING: Målet följs upp genom antalet aktiviteter och antalet deltagande individer. Flickors deltagande ökar både till antal och sett till deltagande individer. Andelen unga flickor som deltar i idrottsaktiviteter har ökat med drygt två procentenheter jämfört med föregående år.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: Ok

KF-mål 3

Södertäljebornas nyttjande av kultur- och fritidsutbudet ska öka.

UPPFÖLJNING: Nyttjandet av kommunens anläggningar som valts för uppföljning har ökat med 25,5 procent under året. Bidragsberättigade registrerade aktiviteter ökar ständigt för både flickor och pojkar, totalt 1,9 procent. Besöken till fritidsgårdarna är oförändrad jämfört med

föregående år. Besökare på stadsscen och övriga program minskar fyra procentenheter, bibliotekens utlåning minskar med 2,1 procentenheter, Kultur 365 och Torekällberget minskar med 10,5 respektive 16 procentenheter.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: **Har brister**

KF-mål 4

Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka.

UPPFÖLJNING: SCB:s medborgarundersökning genomförs vartannat år. Resultatet för 2015 visade ett index på 62. Nästa mätning sker våren 2017.

Resultatet innebär att målet "Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka" är uppfyllt då betygen för både kultur- och idrotts- och motionsanläggningar ökar sen senaste undersökningen. De satsningar, speciellt inom Idrotts- och motionsanläggningar, som genomförts har haft effekt på Södertäljebornas nöjdhet.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: **Ok**

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET
KULTUR OCH FRITID: **Ok**

SAMHÄLLSBYGGNAD OCH OFFENTLIG MILJÖ

KF-mål 1

Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i ska förbättras (Bostäder, kommunikationer, gator och vägar, gång- och cykelvägar, trafiksäkerhet och parker).

UPPFÖLJNING: Medborgarnas uppfattning om Södertälje mäts vartannat år genom SCB:s medborgarundersökning. Nästa undersökning genomförs våren 2017. Den senaste undersökningen genomfördes våren 2015 då samtliga områden fick ett något bättre betyg än 2013 utom inom området bostäder.

Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Region-Index (NRI) för hur medborgarna bedömer Södertälje kommun som en plats att bo och leva på blev 44 vilket är lägre än genomsnittet för deltagande kommuner (60) men högre än kommunens resultat 2011 (41) och 2013 (42).

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: **Ok**

KF-mål 2

Antalet nytillkomna bostäder per år ska öka.

UPPFÖLJNING: Under 2016 har 332 bostäder färdigställt varav 186 i småhus, 130 i flerbostadshus och 16 specialbostäder (bostäder för äldre-/funktionshindrade, studenter). De nya bostäderna finns huvudsakligen i Ritorp (86 st) och Glasberga sjöstad (85 st).

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: **Ok**

KF-mål 3:

Tjänster och uppdrag inom samhällsbyggnadsprocessen som uppfyller kommunens garantitider och ambitioner i strategiska styrdokument ska ligga kvar på hög nivå.

UPPFÖLJNING: Vid ansökan om bygglov ska skriftligt svarsmeddelande lämnas inom 5 arbetsdagar enligt kommunens tjänstegaranti. Besked om eventuellt behov av kompletterande handlingar lämnas inom 20 arbetsdagar. I enlighet med PBL ska alla sökanden meddelas beslut om bygglov eller förhandsbesked inom 10 veckor från det att en komplett ansökan inkommit. Av dessa har 85 procent fått svar i tid vilket innebär att målet är nått.

Målet för tjänstegarantin för markupplåtelse är att 80 procent ska få svar inom garantitiden 5 dagar. 88 procent av yttrandena har lämnats inom de 5 arbetsdagar som tjänstegarantin anger.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2016 FÖR MÅLET: **Bra**

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET SAMHÄLLSBYGGNAD
OCH OFFENTLIG MILJÖ: **Ok**

© NIKLAS ALMERSJÖ

Finansiell analys

KOMMUNKONCERNEN

I **FINANSIELLA ANALYSEN** redogörs kommunens utveckling inom begreppet en god ekonomisk hushållning. Begreppet god ekonomisk hushållning syftar till att säkerställa att varje generation bär sina egna kostnader. Kommunen måste därför säkerställa en resultatnivå som är långsiktigt hållbar. Kommunfullmäktige i Södertälje har definierat fyra finansiella mål:

- 1) Resultatmål för Södertälje kommun exklusive jämförelsestörande poster med 1,5–2 procent.
- 2) Förbättrade resultat i Telgekoncernen på resultatnivå efter skatt.
- 3) Att kommunens nettokoncernskuld per invånare inte ska öka.
- 4) Att soliditeten i kommunkoncernen ska förbättras under budgetperioden.

Kommunerna ska ha balans mellan intäkter och kostnader vilket sätter krav på kommunens förmåga att styra och kontrollera den ekonomiska utvecklingen.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING – SÖDERTÄLJE KOMMUNKONCERN

Södertälje kommunkoncern består av ett trettiotal företag. I begreppet kommunkoncernen omfattas kommunen samt de företag där kommunen har ett väsentligt inflytande eller där kommunens andel uppgår till minst 20 procent. De bolag som kommunen äger tillsammans med andra aktörer ingår i koncernens räkenskaper motsvarande den ägda andelen. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av den totala kommunala verksamhetens ekonomi och åtaganden.

För närmare presentation av de kommunägda bolagen se avsnittet om Kommunens organisation.

Positivt resultat

Kommunkoncernen uppvisar ett positivt resultat på 1 071 mkr jämfört med ett resultat på 548 mkr för år 2015. Årets resultat hänförs sig bland annat till att även kommunen uppvisar ett positivt resultat med 415,9 mkr. Bolagskoncernen Södertälje Kommuns Förvaltnings AB (SKFAB) har ett positivt resultat efter skatt på 627,8 mkr. Däremot

redovisar Söderenergi ett negativt resultat på totalt 10,2 mkr, för Södertälje kommunkoncern innebär det ett negativt resultat om 4,3 mkr. Sedan sker justeringar på koncernnivå som påverkar resultatet positivt med cirka 32 mkr. Den största posten avser försäljning av Brandalssund.

Engångsposter skapar resultatförbättring

Det goda resultatet påverkas av engångseffekter, så kallade jämförelsestörande poster på 570 mkr i koncernen där kommunen står för 260 mkr och SKFAB har nettoreavinster om 290 mkr. Dessutom finns en nettoreavinst på drygt 20 mkr för koncernen totalt.

Resultat, mkr	2012	2013	2014	2015	2016
Totalt	+222,0	+431,9	+453,6	+547,9	+1 071
exkl jämfstör.	-4,6	+100,0	+345,8	+395,1	+501

*Resultatet är omräknat utifrån nya regler i K3

Kommunkoncernens intäkter ökar

Årets intäkter uppgår till 11 198 mkr, vilket är en ökning med 3 procent mot förra årets 10 874 mkr. Det beror uteslutande på att kommunens skatteintäkter och verksamhetens intäkter ökat med 6 procent. Skatteintäkterna och generella statsbidrag som uppgår till 5 275 mkr ökade med 289 mkr och utgör 47 procent av kommunkoncernens intäkter. För SKFAB har intäkterna däremot minskat med 3 procent, framför allt på grund av att Telge Kraftkoncernen sålts under hösten 2016 och därför har inga verksamhetsintäkter bestående av taxor och avgifter för bland annat energi och återvinning kommit in under årets sista kvartal.

► Se graf 1

Kostnaderna ökar långsammare

Årets kostnader uppgår till 10 098 mkr mot 10 005 mkr för år 2015, en ökning med knappt 1 procent. I kostnaderna ingår avskrivningar med 623 mkr (591 mkr). Kommunen står för drygt hälften av kostnaderna. Kommunens kostnader har ökat med 2 procent medan bolagskoncernens kostnader ökat med 1 procent. Den lägre procentsatsen för SKFAB har påverkats av försäljningen av Telge Kraftkoncernen.

► Se graf 2

Finansnettot förbättrat

Kommunkoncernens finansnetto blev 47 mkr, vilket är en förbättring med 321 mkr jämfört med föregående år. Det beror framför allt på engångsposter, som avser bolagsförsäljningar. Om finansiella jämförelsestörande poster utesluts blir nettoeffekten att finansnettot utgör 234 mkr, en förbättring med 40 mkr jämfört med föregående år. Detta beror mestadels på lägre räntekostnader på grund av en minskad låneskuld.

Finansnettots utveckling, mkr

Resultat, mkr	2012	2013	2014	2015	2016
Totalt	-425	-204	-194	-274	47
exkl jämfstör.	-425	-428	-323	-274	-234

*Resultatet är omräknat utifrån nya regler i K3

Den genomsnittliga räntesatsen på all upplåning uppgick till 2,55 procent (2,59%). Kommunen begränsar sin ränterisk genom att sprida räntebindningen över tiden. Vid årsskiftet var räntebindningstiden i genomsnitt 3 år och föregående år var den drygt 2 år. Kapitalbindningstiden var 3 år och därmed oförändrad mellan åren.

Soliditeten förbättras

Kommunkoncernens balansomslutning har sedan föregående årsskifte minskat med 731 mkr till 16 355 mkr. Ett klart bättre resultat har gjort det möjligt att minska låneskulden. Detta har påverkat soliditeten som ökade till 26 procent vid utgången av år 2016, en ökning med 7,7 procentenheter.

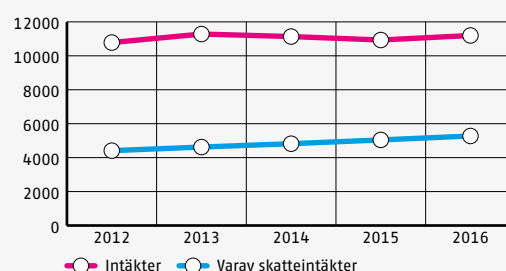
► Se graf 3

Kommunkoncernens upplåning

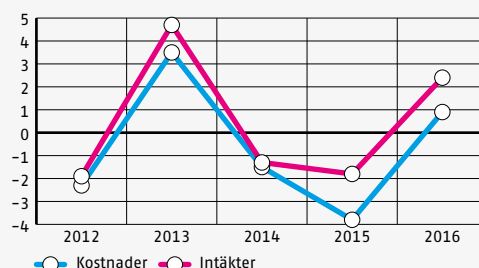
Kommunkoncernen Södertälje kommun är en stor låntagare vars nettoskuldportfölj (lån från kreditinstitut och obligationslån) uppgick till 8 566 mkr per den 31 december 2016 (10 099 mkr). Den externa nettoskulden har under året minskat med hela 15,7 procent. Anledningen är minskade lånebehov i Telgekoncernen samt att kommunens egen likviditet har förbättrats.

► Se graf 4

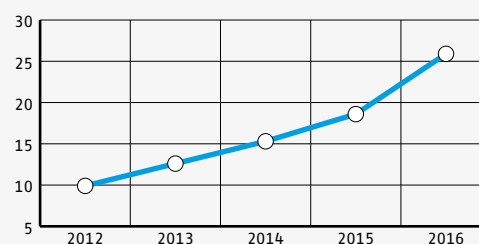
1. KONCERNENS INTÄKTER (MKR)

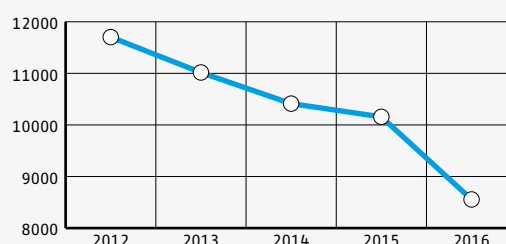
2. INTÄKTS- OCH KOSTNADSUTVECKLING (%)

3. SOLIDITET (%)

4. KONCERNENS SKULDER (MKR)

Skuldnivån verkar stabiliseras även om den förmodligen kommer att öka under 2017 genom de redan beslutade investeringsplanerna. Under året kommer lån att förfalla om 3,3 mdkr, vilka kommer att refinansieras.

Genom en högre självfinansieringsgrad på investeringarna har nettokoncernskulden per invånare fortsatt att minska. Under 2016 minskade den med ca 23,3 tkr per invånare till 146,5 tkr per invånare. Genom kraftiga prioriteringar av investeringar och strävan om en hög självfinansieringsgrad är målsättningen att nettokoncernskulden ska stabiliseras på en nivå som kommunen långsiktigt tål att bära.

► Se graf 5

Finanspolicyn sätter ramarna

Finanspolicyn sätter ramarna för den finansiella verksamheten och anger mål och riktlinjer. All finansiell verksamhet är förknippad med risker. Hur dessa risker ska hanteras anges i finanspolicyn. Riskerna följs upp löpande och rapporteras till kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige fastställer låneramar för bolagen och kommunen garanterar upplåningen till bolagen via kommunens egen internbank.

► Se graf 6

Kommunen har sedan 2011 låtit, kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor´s, göra en kreditbedömning av Södertälje kommun. Betyget har sedan dess varit AA+, vilket är det näst högsta betyget. Varje år sker en uppföljning av betyget och den 9 december 2016 bekräftades en oförändrad AA+ rating med stabila utsikter. Ett officiellt kreditbetyg gör det lättare att låna pengar och dessutom till en lägre kostnad.

Kommunen har flera bra finanseringskällor såsom kom-muncertifikat och svenska obligationsprogram, kommunen är också medlem i Kommuninvest. Under 2016 gjordes re-finansieringen direkt på kapitalmarknaden och från Kom-muninvest. Utvecklingen går mot att andelen traditionella banklån kommer fortsätta att minska. Fördelningen vid års-skiftet var 1 050 mkr i certifikat, 3 135 mkr i svenska obli-gationer utställda under MTN-programmet (MTN=Medium Term Note), 2 308 mkr i direktplacerade obligationer, 1 100 mkr i lån från Kommuninvest och 871 mkr via traditionella banklån. Denna upplåning sker för kommunkoncernen och för kommunens andel av Söderenergi.

Upplåningen görs i både fast och rörlig ränta. För att minska ränterisken används derivatinstrumentet ränteswap, varvid räntan omvandlas från rörlig till fast ränta eller tvärtom. Internbankens lånestock baserat på ränte- och kapitalförfall fördelade sig 31 december 2016 enligt följande:

Förfall per år -

andel av extern skuld	Kapitalförfall	Ränteförfall
2017	39 %	49 %
2018-2019	26 %	21 %
2020-2022	9 %	14 %
2023-2027	20 %	3 %
Efter 2027	6 %	13 %

Investeringsutgifter

Sedan kommunens verksamhetsfastigheter flyttats till bolag inom Telgekoncernen görs merparten av investe-ringarna i bolagen.

I kommunen görs investeringar i huvudsak i infrastruktur, inventarier och transportmedel. Kommunkoncernens in-vesteringar uppgick till 839 mkr (927 mkr), varav 142 mkr (130 mkr) i kommunen. Telgebolagen står för 664 mkr (757 mkr), vilket är cirka 79 procent av kommun-koncernens investeringar.

Söderenergi har investerat för 75 mkr där kommunens ägarandel utgör 32 mkr.

De bolag som har högst investeringar är Telge Nät 230 mkr (238 mkr), Telge Bostäder 164 mkr (177 mkr) och Telge Fastigheter 200 mkr (277 mkr). I Telge Fastigheters belopp ingick förra året förvärv av Axa Sportcenter och Södertälje fotbollsarena om 111 mkr. Årets investeringar har till fullo investerats med egna medel.

För Telgebostäder har fokus legat på modernisering av projekten i Fornbacken. Telge Hovsjös investeringar var 31 mkr (37 mkr) och rör huvudsakligen fastighets- och lägenhetsunderhåll. Telge Näts investeringar styrs bland annat av kommunens exploateringsbeslut. För 2016 upp-gick dessa till 230 mkr (239 mkr). Investeringarna bestod av reinvesteringar enligt plan för att säkerställa driften av näten men även slutförande av exploateringar som Glasberga, Dammkärr, Björkmossen m.fl. Telge Fastigheter har lagt ned totalt 199 mkr (277 mkr) i investeringar, varav 168 mkr i kommunala fastigheter och 31 mkr i kommersiella fastigheter. Årets byggstarter avser Björk-mossens äldreboende, ett stall i Järna, ny grundskola och idrottshall i Viksberg samt utbyggnad av Soldalaskolan.

Avskrivningarna har ökat med 5 procent mellan 2015 (591 mkr) och 2016 (623 mkr). De senaste fem åren har avskrivningarna ökat med 13 procent beroende på ökade investeringsvolymerna. Investeringar som är pågående ny-anläggningar börjar inte avskrivas förrän de är färdigställda, vilket medför att de inte belastat resultatet än.

► Se graf 7

FINANSIELL ANALYS – KOMMUNEN

Analysen i detta avsnitt omfattar den kommunala ekonomiska förvaltningen samt relationerna med bolagskoncernen.

RESULTAT OCH KAPACITET

Ett positivt resultat på 416 mkr

Resultatet för kommunen blev 416 mkr 2016, vilket är 288 mkr bättre än budget och 263 mkr bättre än föregående år. Resultatförbättringen beror bland annat på stora skillnader i de jämförelsestörande posterna som detta år förstärkt resultatet med 260 mkr mot 168 mkr 2015. Resultatet exklusive jämförelsestörande poster har förbättrats med 171 mkr och uppgår till 155 mkr. Den låga nettokostnadsutvecklingen är en orsak till det bättre resultatet, samtidigt som skatteutvecklingen varit god. Dessutom har finansnettot förbättrat resultatet med 11 mkr på grund av ökade utdelningar och ett räntenetto som utvecklats positivt. Årets nettokostnadsutveckling uppgår till 0,8 procent (39 mkr) medan skatteintäkterna ökat med 4,0 procent (199 mkr). Nettokostnaderna och skatteintäkterna är exklusive jämförelsestörande poster.

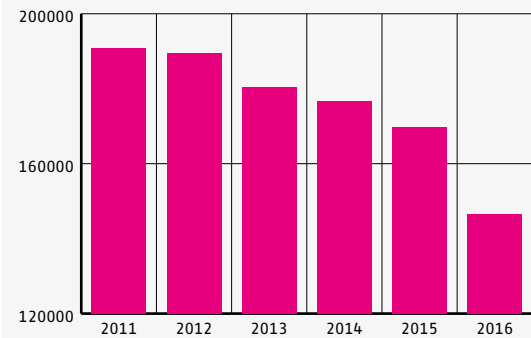
Engångsposterna skapar en resultatförbättring

De jämförelsestörande posterna har tillsammans bidragit med 260 mkr till årets resultat. Av dessa avser 56 mkr ett extra statsbidrag för flyktingmottagande och en byggbonus från Boverket på 27 mkr vilka återfinns under skatter i resultaträkningen. Jämfört med förra året har totalt sett de jämförelsestörande posterna förbättrat resultatet med 92 mkr. Det som påverkat verksamhetens nettokostnad mest av de jämförelsestörande posterna är exploateringsintäkterna på 127 mkr att jämföra med 2015 då dessa var 60 mkr. Förra året fick kommunen också en återbetalning av betalda premier avseende AFA-försäkringen som uppgick till 28 mkr, vilket inte skett i år. Realisationsvinster uppgår till 46 mkr, vilket är 27 mkr mer än år 2015.

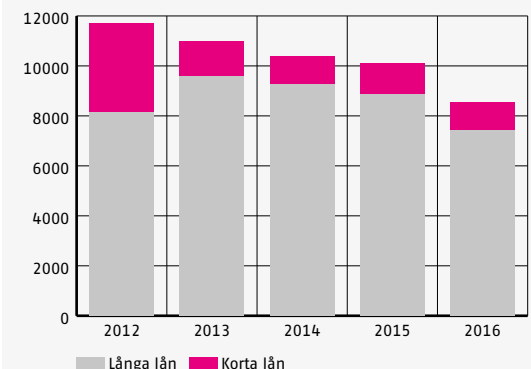
Kommunen klarar balanskravet

Årets balanskravsresultat blev 370 mkr efter justeringar för reavinster. Både 2013 och 2011 åberopades synnerliga skäl för att exkludera den kostnad, på 34 mkr respektive 22 mkr, som uppstod när diskonteringsräntan för pensioner sänktes. Resultatmässigt innebär det en engångseffekt dessa år. Räntesänkningen speglar dock ett mycket långsiktigt åtagande (40–50 år), medan balanskravets regelverk har ett 1–3 års perspektiv.

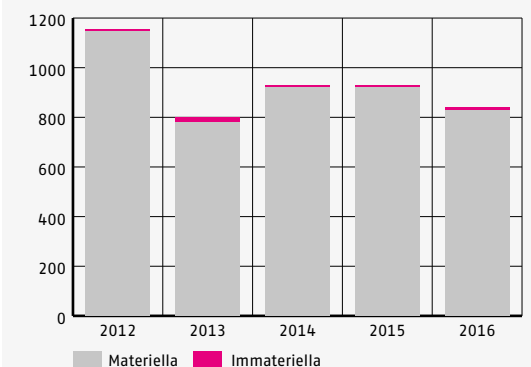
5. NETTOKONCERNISKULD PER INVÅNARE (KR)

6. KORT- OCH LÅNGFRISTIG LÅNESKULD I KOMMUNEN (MKR)

7. KONCERNENS INVESTERINGAR (MKR)

Balanskravets regler ger kommunerna möjlighet att "öronmärka" vissa resultat för särskilda framtida ändamål. Av 2011 års resultat avsatte kommunen 24 mkr till en social "fond" för trygghetsskapande insatser. Dessa medel har först under 2016 börjat användas med hittills 1 mkr och därmed så återstår 23 mkr.

Under 2013 avsatte kommunen 19 mkr avseende medel till utsatta stadsdelar. Under 2014 har 6 mkr disponerats, och under 2015 har 7 mkr disponerats. Resterande del på 6 mkr har använts under 2016.

Kommunstyrelsens beslutade i januari 2017 att av 2016 års resultat avsätta 15 mkr till en bostadsfond för bostadsbyggande. Därmed blir det ackumulerade resultatet 856 mkr för att framöver kunna användas för att garantera en långsiktigt jämn servicenivå till kommuninvånarna. Tanken är att kommunen på så sätt ska kunna styra verksamheten mer långsiktigt utan att behöva panikbromsa ett enskilt år, särskilt då svängningarna i ekonomin är så betydande. Kommunen har inte fattat något beslut om att använda sig av möjligheten med resultatutjämningsreserv (RUR).

Resultatutredning, mkr

	2012	2013	2014	2015	2016
Resultat enligt					
resultaträkning	25	140	116	153	416
Balanskravsjusteringar:					
Reavinster försäljning av					
anläggningstillgångar	-18	-6	-10	-18	-46
Orealiserade förluster i					
värdepapper/återföring			1		
Resultat efter					
balanskravsjusteringar	7	134	107	135	370
Reservering/användning					
resultatutjämningsreserv			0	0	0
Balanskravsresultat	7	134	107	135	370
Justering av synnerliga skäl:					
Sänkning av diskonteringsränta					
pensioner		34			
Resultat efter					
synnerliga skäl	7	168	107	135	370
Avsättning/disposition av resultat:					
Avsättning till bostadsfond					-15
Avsättning till/					
ianspråktagande av social fond					+1
Avsättning/användning av medel					
2013 till utsatta stadsdelar	-19	+6	+7	+6	
Årets					
balanskravsresultat	7	149	113	142	362
Ackumulerat					
balansresultat	90	239	352	494	856

Stora resultatsvängningar i Södertäljes ekonomi

Årets resultat ger Södertälje kommun ett positivt resultat för sjunde året i rad. Det finns stora resultatsvängningar mellan åren men fem av de senaste sju åren uppvisar kommunen positiva resultat även när man tar bort de jämförelsestörande posterna. Det var åren 2012 och 2015 som avvek från ett positivt resultat. Övriga år på 2000-talet (2000–2010) har kommunen brottats med underskott. Detta har gjort att kommunen inte haft möjligheter att bygga upp reserver för att skapa en hållbar ekonomi, trots att man haft stora extraintäkter. Vid en jämförelse av tillväxten av det egna kapitalet under 10 år i förhållande till skattetillväxten ser man att det egna kapitalet bara vuxit med 35 procent medan skatteintäkterna ökat med 60 procent.

Kännetecknande för Södertäljes ekonomi är att stora svängningar sker mellan åren, som dels beror på stora variationer i de jämförelsestörande posterna, dels hur väl kommunen lyckats hantera nettokostnadsutvecklingen i verksamheten. Under flera år under 2000-talet har kommunen klarat det totala resultatet genom stora intäkter av jämförelsestörande karaktär. Det har varit problematiskt för kommunen att resultaten för den löpande verksamhetens nettokostnad varierat så kraftigt mellan åren, vilket gjort att det inte varit någon lugn utveckling, snarare har det varit vanligt att resultaten svängt med +/-100 mkr mellan åren.

► Se graf 8

Under 2010 skedde en inbromsning i kommunens kostnadsutveckling genom effekter av ett omfattande besparingsarbete, som tillsammans med statens tillfälliga konjunkturstöd till kommunerna ledde till ett överskott och en väsentlig resultatförbättring. Under 2011 tog kostnadsutvecklingen åter fart, som dock kunde finansieras genom att Södertälje fick kraftigt ökade bidrag i kostnadsutjämningsystemet. Kostnadsutvecklingen fortsatte öka under 2012 med försämrat resultat som följd, för att 2013 åter igen bromsa in kraftigt då nettokostnaderna endast ökade med 2 procent samtidigt som kommunen hade stora jämförelsestörande intäkter. Under 2014 har de jämförelsestörande posterna sjunkit, men kommunen lyckades ändå bibehålla ett positivt resultat i och med att nettokostnadsutvecklingen var lägre än skatteutvecklingen. För 2015 har nettokostnaderna fortsatt växa i snabbare takt än skatterna, men resultatet räddas av jämförelsestörande intäkter. Under 2016 har nettokostnaderna legat på en låg nivå.

Kommunernas ekonomi är konjunkturkänslig genom att skatteintäkterna i grunden bygger på sysselsättningen i landet. Södertälje kommun är känslig både på intäkts- och kostnadssidan. Det beror på att kommunen har högre en arbetslöshet än både länet och riket trots att kommunen geografiskt befinner en stark arbetsmarknadsregion vilket ger höga kostnader för försörjningsstöd. En befolkningstillväxt av kommuninvånare som har stort behov av kommunens tjänster och insatser ställer också extra krav på kommunens ekonomi. Kommunen behöver därför ha marginaler i sin ekonomi för att parera de stora resultatsvängningarna och kommuninvånarnas växande behov. Kommunen måste säkerställa en resultatnivå som är långsiktigt hållbar för att kunna garantera en bibehållen servicenivå för kommande generationer utan att behöva uttaxera en högre skattenivå.

Enligt budgeten för 2016 var målet att uppnå ett resultat (exklusive jämförelsestörande poster) som motsvarade 1,5 procent av skatter och generella statsbidrag, att jämföra med det faktiska utfallet som blev 3,0 procent. Föregående år var resultatet 2,7 procent. Målnivån 2017 är 2,0 procent och är tänkt att öka till 2,2 procent i slutet av planeringsperioden.

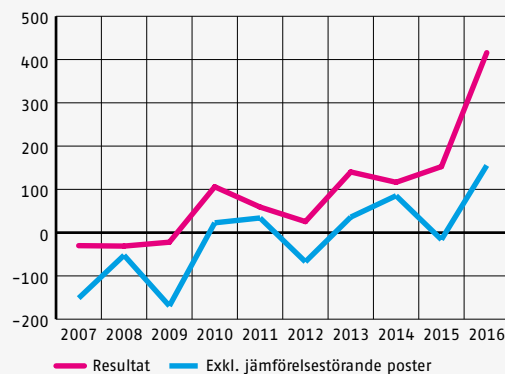
Resultat, mkr	2012	2013	2014	2015	2016
Totalt	+25	+140	+116	+153	+416
exkl jämfstör.	-67	+36	+85	-16	+156
Kr/inv.	+285	+1 540	+1 261	+1 638	+4 395

Resultatet per invånare uppgår till 4 395 kr (1 638 kr 2015).

Skatteintäkterna ökar mer än nettokostnaderna

För att få en sund hållbar ekonomisk utveckling måste skatteintäkterna öka mer än nettokostnaderna varje år. Skatteintäkterna har ökat med 4,6 procent under 2016 då inkluderas att kommunen fick 33 mkr mer i engångsbelopp avseende flyktingmottagande och byggbonusen jämfört med förra året. Exkluderas de jämförelsestörande skatteintäkterna har skatterna ökat med 4,0 procent medan nettokostnaderna ökat med enbart 0,8 procent, vilket innebär att relationen mellan skatternas utveckling och nettokostnaderna är klart positiv. Sett i ett längre perspektiv – de senaste fem åren – har skatterna haft en bättre utveckling än nettokostnaderna, mycket tack vare den låga kostnadsutvecklingen under 2013 och 2016. Befolkningstillväxten påverkar både skatte- och nettokostnadsökningen. Under 2016 ökade befolkningen med 1 429 personer eller 1,5 procent och på två år med 2 396 personer. Södertälje kommun skulle utifrån befolkningsprognosen ha ökat med 1,2 procent. I Stockholms län ökade befolkningen med 1,7 procent och i riket med 1,5 procent.

8. RESULTAT INKLUSIVE OCH EXKLUSIVE JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER (MKR)

	Förändring 15–16	Förändring 12–16
Skatteintäkter	4,6 %	19,6 %
Skatteintäkter exkl extra flyktingbidrag och byggbonus	4,0 %	17,7 %
Verksamhetens nettokostnader	-0,4 %	8,7 %
Verksamhetens nettokostnad exkl jämförelsestörande poster	0,8 %	10,4 %
Finansnetto (positivt)	20,4 %	-53,4 %
Finansnetto exkl. jmfst poster	20,5 %	-53,7 %

Finansnettot har sedan 2001 varit positivt och bidragit till att finansiera den kommunala verksamheten. Det positiva finansnettot har även ökat år efter år, men har under föregående femårsperiod minskat, under 2016 syns dock en mindre förbättring.

► Se graf 9

Vart går pengarna?

Största delen av skattepengarna (83 %) går till kärnverksamheten – vård, omsorg och skola. Den pedagogiska verksamheten är störst och svarar för 48 procent av kommunens verksamhet. I tabellen nedan återfinns fördelningen av nettokostnaderna för verksamheterna i kommunen 2016.

Nettokostnader 2016	mkr	Andel %	Förändr mkr	föreg år %
<i>Pedagogisk verksamhet</i>				
• Förskola	579	12	+5	+1
• Grundskola	1 147	24	+23	+2
• Gymnasieskola	386	8	+17	+5
• Vuxenutbildning	81	2	+30	+60
• Särskola	86	2	+1	+2
<i>Individ och familjeomsorg</i>				
• Arbete och försörjning	235	5	-69	-23
• Barn- och ungdomsvård	249	5	+28	+13
• Vuxenvård	71	1	+1	+2
<i>Vård och omsorg</i>				
• Funktionshindrade LSS	656	13	+18	+3
• Övriga funktionshindrade < 65 år	153	3	-10	-6
• Äldreomsorg	637	13	-4	-1
Kultur och fritid	215	4	+2	+1
Samhällsbyggnad/ miljö/skydd	5	0	-113	-96
Övrigt inkl finansnettot	360	8	+7	+2

Flera verksamheter har haft en nettokostnadsökning med varierande storlek medan verksamhetsområdena arbete och försörjning, äldreomsorgen, övriga funktionshindrade samt samhällsbyggnad/miljö/skydd har minskat sina nettokostnader. Den största procentuella ökningen och även i kronor mätt har skett inom vuxenutbildningen

(+60 %) och motsvarar en ökning med 30 mkr. Nedan redovisas respektive verksamhetsområde utifrån årets nettokostnadsökning.

VUXENUTBILDNINGEN är den verksamhet som procentuellt ökat sin nettokostnad mest, med 60 procent (30 mkr). Den främsta orsaken beror på en intern intäktsminskning (44 mkr) främst på grund av att schablonintäkterna för flyktingar numera redovisas centralt och sedan fördelas via kommunbidrag. De externa statliga intäkterna har minskat med 2 mkr. Låga antagningsnivåer till vuxenutbildningen har medfört att kostnaderna minskat med 16 mkr (15 %).

Därefter är det **BARN OCH UNGDOMSVÅRDEN** som ökat mest med 13 procent (28 mkr). Det är framförallt kostnaden för köp av jourhem (7 mkr), institutionsvård (6 mkr) och familjehemsvård (1 mkr) som ökat beror i huvudsak på ett ökat behov av att placera men också att en del placeringar har kostat mer än normalt då efterfrågan på marknaden har varit högre än utbudet.

Antalet vård dygn har ökat med 27 procent. Dessutom har kostnaderna för behovsprövad öppenvård och behandling ökat (3 mkr). De ökade antalet köp av platser sker främst hos privata företag men även köp från staten har ökat. Personalkostnaderna har ökat med 10 procent (15 mkr) och avser främst ökning på familjehem samt för öppna insatser.

För övriga externa kostnader som totalt ökat med 39 procent (3 mkr) är det främst köp från bemanningsföretag som ökat med 2 mkr.

GYMNASIESKOLANS nettokostnader har ökat med 5 procent (17 mkr). Ökningen av elevantalet inom gymnasieskolan är 4,6 procent. Personalkostnaderna har ökat med 8 mkr (7 %) och gäller främst språkinträdning, yrkesintroduktion samt olika individuella program. Samtidigt har köp av platser ökat med 13 mkr där kommunens köp från andra kommuner ökat mest följt av köp från privata företag. Området övriga kostnader har ökat med 4 mkr (18 %) där IT-området står för cirka hälften av kostnadsökningen. Däremot har lokalkostnaderna minskat (7 mkr).

Andelen gymnasieelever som väljer att gå i kommunens egna skolor har även i år minskat med 1 procentenhet till 35 procent, vilket innebär att 65 procent av kommunens gymnasieelever väljer annan gymnasieskola än kommunens egna.

Därefter följer verksamhetsområdet **FUNKTIONSHINDRADE LSS** med en ökning på 3 procent (18 mkr). Personalkostnaderna har ökat med 2 procent (4 mkr) samtidigt har de externa

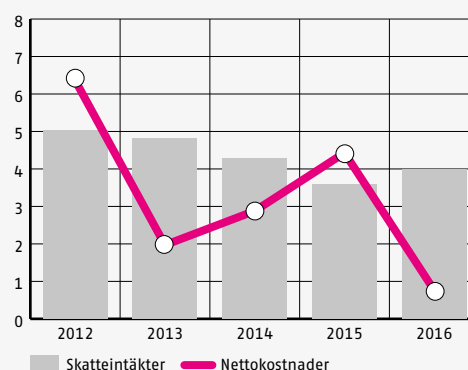
© PONTUS ORRE

köpen (1 %) och bidragen (3 %) minskat. Däremot har de övriga externa kostnaderna ökat med 20 procent (2 mkr). Den höga arbetsbelastningen för att klara uppföljningar, nya ärenden och för att handlägga svåra ärenden har medfört att man har varit nödgad att använda sig av bemanningstjänster som ökat de övriga externa kostnaderna med 2 mkr mot 2015.

GRUNDSKOLANS nettokostnad har ökat med 2 procent (23 mkr). Antal elever har ökat med 0,5 procent. Driftbidragen från Skolverket har ökat med 85 procent (18 mkr) och avser medel till att öka attraktionen till läraryrket samt att lyfta lärarnas kompetens. Samtidigt har personalkostnaderna ökat med 6 procent (36 mkr) medan lokalkostnaderna minskat med 7 procent (12 mkr). Köp av skolplatser har ökat med 2 procent (4 mkr) och avser köp från friskolor (5 mkr), medan köpen från andra kommuner minskat. Samtidigt har kapitalkostnaderna minskat med 2 mkr.

VUXENVÅRDEN har en ökning på 2 procent (1 mkr). Här har personalkostnaderna minskat med 5 procent (3 mkr) sam-

9. NETTOKOSTNADS- OCH SKATTEUTVECKLING (%)

tidigt som köp av bemanningstjänster ökat. Köp av externa platser har ökat med 18 procent vilket motsvarar 2 mkr. De externa intäkterna har minskat med 1 mkr vilket även påverkar nettokostnadsökningen. Antalet vårddygn har ökat med 1 procent till 4003 dygn.

Inom, **SÄRSKOLAN**, som ökat med 2 procent (1 mkr) är det köp av externa platser som främst ligger bakom ökningen, med en ökning på 13 procent (3 mkr). Personalkostnader har enbart ökat med 1 procent, samtidigt som de externa intäkterna för avgifter och ersättningar ökat med 1 mkr (12 %). Ökningen ligger inom gymnasiesärskolans nettokostnader.

Verksamhetsområdet **KULTUR OCH FRITID** som år 2015 hade en ökning på 9 procent (18 mkr) har i år en nettokostnadsökning på 1 procent (2 mkr). Intäkterna för lokalupplåtelser har minskat med 3 mkr samtidigt har personalkostnaderna ökat med 6 procent (5 mkr). Dessutom har lämnade bidrag ökat med 5 procent (2 mkr). Att nettokostnadsökningen är så pass låg beror på minskade lokalkostnader (2 mkr), färre köp av verksamhet (4 mkr) och att interräntan minskat (2 mkr).

ÖVRIG VERKSAMHET inklusive finansnettot har ökat med 2 procent (7 mkr). Exkluderas finansnettot så är ökningen i stället 4 procent (18 mkr) trots att personalkostnaderna minskat med 12 mkr (3%) och lokalkostnader med 3 mkr (4 %). Ökningen beror på att vi under 2015 erhöll en återbetalning av premier från AFA (28 mkr). På kostnads-sidan har IT-service och drift ökat med 7 mkr (14,5%) och beror på ökade kostnader för support och underhåll samt att datadriften totalt blivit dyrare. Konsultkostnaderna har ökat med 55 procent (3,4 mkr) och skett främst inom kommunstyrelsens kontor med ökade kostnader för utredningsarbete för kommunövergripande IT-utredning och rådgivning för nya stambanor samt konsultkostnader för det nya lönesystemet.

FÖRSKOLAN har ökat sina nettokostnader med enbart 1 procent (5 mkr). Lokalkostnaderna har minskat med 13 mkr (12 %) samtidigt som köp av verksamhet ökat med 4 mkr (6 %). Kapitalkostnaderna har minskat med 2 mkr. Övriga externa kostnader har ökat med 2 mkr och består av fler orsaker såsom skolskjutsar, lekmaterial, möbler och inredning m.m. Samtidigt har verksamhetens personalkostnader ökat med 11 mkr (3 %)

ÄLDREOMSORGENS nettokostnader har minskat med 1 procent (4 mkr). Intäkterna har ökat med 28 mkr (6 %) medan kostnaderna har ökat med 24 mkr (2 %). De externa intäkterna har ökat med 8 procent (8 mkr) och avser främst driftbidrag från Socialstyrelsen som avser stimulansbidrag för att öka bemanningen inom äldreomsorgen. Behoven av att köpa

platser på korttidsboende och vård- och omsorgboende har minskat och sammanfaller med att det finns fler platser i egen regi bland annat på grund av att Mariekällgården är i full kommunal drift efter ombyggnation. På kostnadssidan har köp av verksamhet därför minskat med 11 procent (20 mkr).

Personalkostnaderna har ökat med 3 procent (12 mkr). Kategorin övriga externa kostnader har ökat med 15 procent (5 mkr) och avser ett upphandlingsskadestånd på 2 mkr till Konkurrensverket, trygghetslarm som ökat med 2 mkr och bemanningstjänster med en ökning på 1 mkr. Bidragen har ökat med 2 mkr och avser kompensation för att öka bemanningen hos våra externa utförare.

För **ÖVRIGA FUNKTIONSHINDRADE** har nettokostnaderna minskat med 6 procent (10 mkr). Minskningen har skett inom området omsorg och service till funktionshindrade enligt Socialtjänstlagen (SoL), som minskat med 16 procent (13 mkr). Personalkostnaderna har minskat något samtidigt som de externa köpen minskat med 27 procent (11 mkr). Volymminskningarna beror på fler olika omständigheter såsom att brukare flyttat till andra kommuner, överflyttats för vård inom psykiatri, har avlidit, men även att brukare blivit aktuella för insatser enligt LSS påverkar verksamhetens omfattning. Verksamheten för psykiskt funktionshindrade har ökat sina nettokostnader med 2 procent (2 mkr) och beror på att personalkostnaderna har ökat främst inom öppenvården samtidigt som köpen av HVB-hem minskat.

Nettokostnaderna för **ARBETE OCH FÖRSÖRJNING** har minskat med 23 procent (69 mkr). Personalkostnaderna har ökat med 5 procent (7 mkr) ökningen har skett främst inom flyktingverksamheten. Samtidigt har köp av verksamhet ökat med 112 procent (22 mkr) och avser köp av jourhem för ensamkommande flyktingbarn. Förbättringen har skett genom att de externa driftbidragen från Migrationsverket och EU-bidrag ökat samtidigt som de interna kostnaderna minskat sedan flyktingschablonen inte internt utfördelas (förskola, grundskola gymnasieskola) utan ges via kommunbidraget.

SAMHÄLLSBYGGNAD/MILJÖ/SKYDD har minskat sina nettokostnader på totalt 96 procent (113 mkr) vilket beror på de stora realisations- och exploateringsvinster. Exkluderas dessa så har nettokostnaderna fortfarande minskat men i stället med 11 procent (21 mkr). Det är samhällsbyggnad som står för minskningen, miljö är i stort sett oförändrat mot förra året. Samhällsbyggnad har ökade intäkter för parkeringsverksamheten efter att ha infört nya avgifter samt fullbemannad övervakning. Kommunen har också erhållit intäkter med 3 mkr för ledningsrätter. För hyror och arrenden har

intäkterna ökat med 21 procent (7 mkr) och beror på att kommunen i år arrenderat ut mark för parkering till Stockholms läns landsting. Kommunen har också sålt bergsmaterial vid tomträttsarbeten vid Moraberg. Dessutom har driftbidragen ökat med 120 procent (9 mkr) och avser nytt EU-bidrag för projektet Matlust (4 mkr) och ett statsbidrag för att skapa ett naturreservat vid Brandalsund (2 mkr).

På kostnadssidan så har personalkostnaderna ökat med 13 procent (14 mkr) medan lokalkostnaderna minskat med 4 procent (3 mkr). Konsultkostnaderna har ökat med 78 procent (8 mkr) och avser främst projektet Matlust, men även inom fysisk planering och stadsbyggnad. Även konsultkostnaderna inom totalförsvar och samhällsskydd har ökat. Kundförluster har minskat med 2,4 mkr. Årets avskrivningar har ökat med 17 procent (7 mkr) och utrangeringar av anläggningstillgångar har skett med 1 mkr mer än förra året. De interna räntorna är en stor orsak till att nettokostnaderna minskat eftersom vi avskaffat dem för 2016.

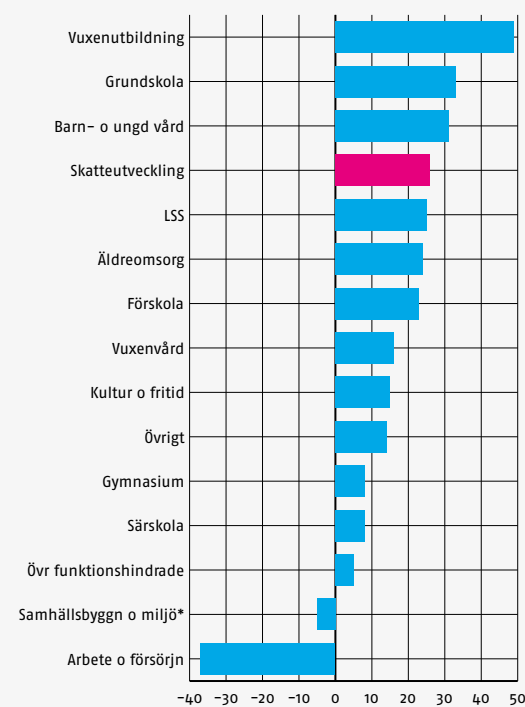
Kostnadsutveckling för verksamheten i 5-årsperspektiv

► Se graf 10

Under den senaste femårsperioden är det vuxenutbildningen som ökat mest, 49 procent. Det beror på att schablonintäkterna för flyktingar numera redovisas centralt och sedan fördelas via kommunbidrag. Även grundskolan har ökat mer än skatteintäkterna, 33 procent d.v.s. 7 procent mer än skatteutvecklingen. Barn och ungdomsvården (31 %) har ökat med 5 procent över skatteutvecklingen. Övriga verksamhetsområden har en lägre utveckling än skatteintäkterna. LSS ligger enbart 1 procent under skatteutvecklingen medan förskolans nettokostnadsutveckling ligger på 23 procent det vill säga 3 procent under. Sedan är det ett hopp ner till vuxenvården som ökat med 16 procent, kultur och fritid 15 procent och den så kallade övrig verksamhet som även den har ökat med 15 procent under de senaste fem åren. Gymnasieskolan tillsammans med särskolan har ökat med vardera 8 procent. Vård och omsorg – övriga funktionshindrade ligger hela 24 procentenheter under d.v.s. 2 procent. Det är två verksamhetsområden som haft en negativ utveckling, samhällsbyggnad samt arbete och försörjning. Enligt diagrammet har *samhällsbyggnad och miljö* minskat med 5 procent, *arbete och försörjning* har minskat med 37 procent.

Den negativa utvecklingen inom verksamhetsområdet arbete och försörjning har till största delen att göra med att försörjningsansvaret för flyktingar, överflyttats till

10. NETTOKOSTNADSÖKNING 2011–2016 (%)

* Exklusive reavinster och exploatering

Arbetsförmedlingen. Kostnaderna för utbetalt ekonomiska bistånd har dessutom haft en negativ kostnadsutveckling och minskat med 13 procent.

Volym – tillväxt och minskning i olika verksamheter

Verksamheter som ökat ...

- 23 976 fler vårddygn för barn och ungdom, + 26 procent
- 55 fler vårddygn på institution inom vuxenvård missbruk, + 1 procent
- 49 fler elever i grundskolan, + 1 procent
- 160 fler elever i gymnasieskolan, + 5 procent
- 96 fler barn i skolbarnomsorgen, + 2 procent

... och verksamheter som minskat

- 56 986 färre hemtjänsttimmar, inom äldreomsorg -10 procent
- 21 970 färre besökare på Torekällberget, -18 procent
- 4 954 färre besök inom kultur och fritids programverksamhet, - 4 procent
- 1 080 färre besök i konsthallen, -5 procent
- 543 färre invånare som erhållit försörjningsstöd, - 9 procent
- 161 färre årsplatser inom SFI, - 10 procent
- 20 färre barn i förskolan, -0,4 procent
- 22 färre personer med personlig assistans, - 8 procent

Kommunens intäkter ökar med hjälp av jämförelsestörande poster

Kommunens totala intäkter uppgår till 6 728 mkr och har ökat med 6 procent jämfört med föregående år. Skatteintäkter är den största inkomstkällan för kommunerna. För Södertäljes del följer sedan statliga bidrag i olika former och finansiella intäkter.

Intäkterna från skatter och statligt utjämningsbidrag har sammantaget ökat med 4,6 procent och tillfört kommunen 232 mkr mer än förra året, varav 6 mkr avser extra medel för flyktingmottagning och en byggbonus kommunen erhållit 2016 på 27 mkr.

De finansiella intäkterna har sjunkit i och med att kommunen inte längre tar ut någon avkastning från sina bolag. Men även internbankens utlåningsverksamhet till kommunens bolag påverkar de finansiella intäkterna genom den låga räntan och att utlåningen kraftigt minskat.

Verksamhetens olika intäkter har ökat med 14 procent. Exkluderas de jämförelsestörande intäkterna såsom exploaterings- och realisationsvinster samt återbetalningen 2015 avseende AFA-premier så har verksamhetens intäkter

ökat med 8 procent. I posten övrigt ingår realisationsvinster för fastighetsförsäljningar och exploateringsvinster, vilka tillsammans är 94 mkr högre än förra året. Avgifter från kommuninvånarna för olika tjänster svarar endast för 3 procent av kommunens intäkter. I tabellen nedan återspeglas fördelningen av Södertälje kommuns intäkter 2016.

Externa intäkter 2016	mkr	Andel		Förändr föreg år	
		%	mkr	%	
Kommunalskatt	3 532	53	+145	+4	
Statligt utjämningsbidrag	1 743	26	+87	+5	
Finansiella intäkter	312	5	-16	-5	
Driftbidrag från stat m.fl.	506	8	+28	+6	
Avgifter	207	3	+21	+11	
Försäljningsintäkter	137	2	+0	+0	
Övrigt	291	3	+89	+45	
Summa	6 728	100	354	+6	

Skatteintäkterna ökar med 4,6 procent

De totala skatteintäkterna inklusive utjämningsbidrag uppgår till 5 275,1 mkr och har jämfört med 2015 ökat med 4,6 procent, eller 232 mkr. Under 2016 har kommunen intäktsbokfört resterande 56 mkr av de 106 mkr i tillfälligt statsbidrag för flyktingmottagning som kommunen erhöll 2015. Dessutom har kommunen erhållit 27 mkr från Boverket avseende byggbonus för påbörjade nya bostäder. Exkluderas de "extra" bidragen som är 33 mkr större än under 2015 så har de totala skatteintäkterna ökat med 4,0 procent. Under slutet av året har Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) reviderat upp skatteprognosen, vilket gjort att skatteutfallet (exklusive jämförelsestörande poster) blev 15 mkr bättre än i prognosen vid delårsboks slutet.

Skatteintäkterna för den egna kommunalskatten växte med 4,3 procent under 2016 att jämföras med 2015 då ökningen var 5,5 procent. Skatteintäkterna är dock beroende av löne- och sysselsättningsutvecklingen i hela landet. Staten utjämnar skillnaderna mellan kommunerna, vilket gör att den egna skattekraften inte har lika stor betydelse för kommunernas skatteintäkter. Inkomstutjämningsystemet garanterar alla kommuner 115 procent av medelskattekraften i landet. De kommuner som inte når upp till nivån, däribland Södertälje, erhåller inkomstutjämningsbidrag. Södertälje har erhållit 984 mkr i statlig inkomstutjämningsbidrag för året, vilket är en ökning med 9,8 procent jämfört med föregående år.

En utjämning sker även för kommunernas kostnadsstruktur. Under 2016 har Södertälje erhållit 323 mkr i kostnadsutjämningsbidrag – en minskning med 8,7 procent. Utjämning av LSS-kostnader har tillfört kommunen 217 mkr, en ökning med 4,5 procent. Totalt har utjämningsbidragen ökat med 5,2 procent, men då ligger

de jämförelsestörande posterna avseende flyktingmottagning och byggbonusen medräknad. Exkluderas dessa så har skatteutjämnningen ökat med 3,3 procent.

► Se graf 11

Skatteintäkternas totala storlek beror även på vilken utdebitering kommunen har. Den totala kommunalskatten 2016, inklusive landstingsskatten, uppgick till 32,23. Den kommunala skattesatsen i medeltal för riket uppgick till 20,75. Södertälje ligger under riksgenomsnittet.

Verksamhetens intäkter har ökat

Verksamhetens intäkter uppgår till 1 141 mkr och har ökat med 14 procent eller med 139 mkr. Exkluderas de jämförelsestörande intäkterna har intäkterna ökat med 80 mkr vilket motsvarar 9 procent. Det gäller framförallt på fler återsökningar av statsbidrag för ensamkommande flyktingbarn men även på ökade driftbidrag från Skolverket. Även bidragsintäkterna från EU har ökat kraftigt mot förra året främst för ett projekt som riktar in sig på personer som idag står långt ifrån arbetsmarknaden MAP2020 från Europeiska socialfonden,. Kommunen har även fått medel för innovationsprojektet Science Park samt ett EU-projekt för en ungdomsmottagning.

Avgifter och ersättningar har ökat med 11 procent (21 mkr), där bl.a. intäkterna för parkeringsverksamhet ökat med 14 mkr.

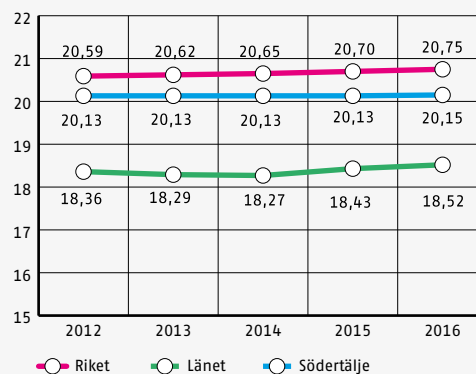
Kommunens kostnader ökar marginellt

De totala externa kostnaderna uppgår till 6 312 mkr och har ökat med 91 mkr eller 1 procent mot förra året. Inflationen under året har varit 1,7 procent (2015 0,1 % och 2014 – 0,2 %). De senaste fem åren har kostnaderna ökat med 8 procent. Exkluderar man de finansiella kostnaderna är dock ökningen 13 procent.

Externa kostnader 2016	mkr	Andel	Förändr	föreg år
		%	mkr	%
Personalkostnader	3 073	49	+93	+3
Köp av v-het/entreprenader	1 376	22	+14	+1
Lokaldrift och underhåll	700	11	-39	-5
Bidrag/transfereringar	329	5	+4	+1
Material, tjänster m m.	491	7	+45	+10
Avskrivningar	98	2	+2	+2
Finansiella kostnader	245	4	-28	-10
Summa	6 312	100	91	1

Nedan följer en genomgång av olika typer av kostnader och hur de utvecklats under året.

11. SKATTESATS KOMMUN (%)

Personalkostnaderna ökar

Kommunens verksamhet är mycket personalintensiv och därför får personal- och löneutvecklingen normalt stor genomslagskraft på nettokostnadsutvecklingen. Personalkostnaderna uppgår till 3 073 mkr och har ökat med 3 procent, vilket innebär 93 mkr.

Lönekostnaderna uppgår till 2 143 mkr och är 4 procent högre (74 mkr) än 2015. Löneöversynen för tillsvidareanställda gav en medellöneökning på i snitt 3,1 procent (2,9 % 2015). Om man räknar in även nyanställd personal har medellönen ökat med 3,9 procent. Detta tyder på att kommunen nyanställt personal i ett högre löneläge än tidigare. Personalvolymen, mätt vid årsskiftet, har ökat med 0,2 procent (1,3 % 2015).

Pensionskostnaderna inklusive löneskatt har minskat med 11 procent (28 mkr) mot 2015. Enligt KPA beror det låga intjänande av pensioner på att inkomstbasbeloppet höjdes under 2016. Sett över en 2-års period har de ökat med 1 procent.

Personalkostnaderna har ökat mer inom vissa verksamhetsområden. Den största ökningen har skett inom samhällsbyggnad där ökningen totalt varit 13 procent. Här är det framförallt näringsliv, bygglov och inspektion, lantmäteriet och exploateringsavdelningen som haft ökade personalkostnader. Även inom barn- och ungdomsvården har ökningen varit relativt stor, 10 procent, med ökade personalkostnader för jourhem, förebyggande verksamhet, familjehemsvård, kontaktmannaskap och öppenvård. Personalkostnaderna för biblioteken har ökat med 15 procent bland annat för att vakanta tjänster tillsatts. Den största ökningen mätt i kronor har skett inom grundskolan som ökat med 36 mkr (6 %), genom bl. a ökade lönekostnader till följd av statsbidrag för förstelärare och lärarlönelyftet om totalt 15 mkr. Samma sak gäller gymnasiekolan som har ökat sina personalkostnader med 3,6 mkr. I övrigt är det området arbete och försörjning som ökat mer än kommungenomsnittet (3,1 %) med 4,8 procent. Övriga verksamhetsområden ligger under kommunsnittet.

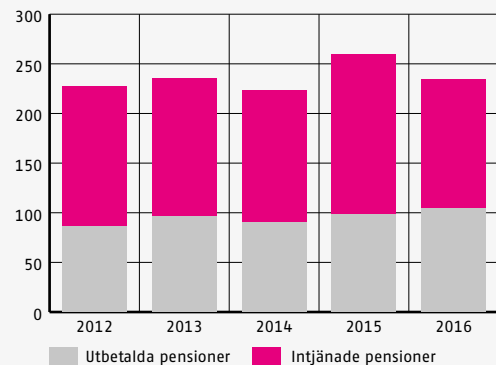
Pensionskostnaderna har minskat

Blandmodellen för redovisning av pensionskostnaderna som infördes 1998 innebär att resultatet belastas både med nyintjänade pensioner för året samt utbetalningar för pensioner intjänade före 1998. Pensionskostnaderna innefattar även löneskatt för intjänade och utbetalda pensioner.

► Se graf 12

Totalt uppgår kommunens kostnader för pensioner till 236 mkr, vilket är 25 mkr mindre än 2015. Det är framförallt nyintjänande av pensioner som påverkat kostnadsminskningen. Sett över en femårsperiod har de totala pensionskostnaderna stigit med 3 procent. Pensionerna är en växande kostnad för kommunerna.

12. PENSIONSOSTNADER (MKR)

Kostnadsminskningar för lokaler och anläggningar

Drift och underhåll av lokaler och anläggningar har minskat med 5 procent (39 mkr) till 700 mkr. Hyreskostnaderna har minskat med 5,6 procent (37 mkr) genom att en omräkning av självkostnadshyrorna har skett för tre år framåt.

Material, tjänster mm.

Inköp av material och tjänster har ökat med 45 mkr och uppgår till 491 mkr (10 %). Den största ökningen har skett för konsulter och administration som ökat med 20 mkr (43,4%). Konsultarvoden (11 mkr) består i bl.a. utredningsarbeten för kommunövergripande IT, utredning och rådgivning för nya stambanor och konsultkostnader för det nya personalsystemet.

Kommunen har också betalat 5 mkr för ett markområde som möjliggör naturreservat i Brandalsund. Äldreomsorgskontoret har betalat ett upphandlingsskadestånd till Konkurrensverket med 2 mkr.

Kostnaderna för datorer, skrivare m.m. har ökat med 11 mkr (14,1%) och avser främst drift- och underhållskostnader (6 mkr). Även inköp och hyra/leasing har ökat (4 mkr), inköpen har skett främst inom gymnasieskolan medan de ökade kostnaderna för hyra/leasing har skett inom i stort sätt alla verksamhetsområden.

Bemanningsjänster har ökat i år igen, med 50 procent (7,3 mkr) och skett främst inom äldreomsorgen och LSS. Föreläsare och artister har ökat inom kultur och fritid med 2 mkr (41,4%).

Köp av verksamhet har stagnerat

De externa köpen av verksamhet har i år enbart ökat med 1 procent (14,1 mkr). De externa köpen av verksamhet har en stor påverkan på kostnadsutvecklingen, eftersom allt mer av den kommunala verksamheten bedrivs av andra aktörer än kommunen själv. Genom olika statliga och kommunala beslut har medborgarna fått ökad valfrihet att välja annan utförare än kommunen. Kommunen köper även från externa utförare för att komplettera sin egen kapacitet. Köpen av verksamhet har växt successivt under åren och svarar nu för 22 procent av kommunens totala kostnader. De uppgår nu till 1 376 mkr men har endast ökat med 1 procent under året, vilket motsvarar 14 mkr.

Den största ökningen står barn och ungdomsvården för med 25 procent (16,4 mkr) i form av ökade kostnader för jour- och familjehem, öppenvård och institutionsvård. Detta beror på ökade volymer, och att flera placeringar har kostat mer än normalt eftersom efterfrågan på marknaden har varit högre än utbudet.

Inom vuxenvården har de externa verksamhetsköpen ökat med 18 procent, men motsvarar enbart 2 mkr och avser främst institutionsvård för missbrukare.

Externa verksamhetsköp inom arbete och försörjning har ökat med 58 procent (7 mkr) som avser jourhemsplatser för ensamkommande flyktingbarn.

Flest externa köp görs inom omsorg och service enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) där kostnaderna uppgår till 366 mkr, en minskning med 1 procent (-2 mkr). Här har köpen av personlig assistans, korttidsvård utanför hemmet samt bostad med särskild service för barn och unga minskat. Däremot har kostnaderna för köp av platser vid bostäder med särskild service för vuxna samt köp av daglig verksamhet ökat.

Verksamhetsköp för övriga funktionshindrade har minskat med 22 procent (11,6 mkr), och beror på färre köp av olika boendeformer främst inom omsorg för funktionshindrade enligt LSS.

För den pedagogiska verksamheten uppgår köp av externa elevplatser till sammanlagt 626 mkr och har ökat med 2 procent (11 mkr). Här har särskolans köp av platser ökat med 13 procent (3 mkr) och avser framförallt gymnasiesärskolan.

Förskolans externa köp av platser har ökat med 5,7 procent (4 mkr) medan gymnasieskolan har ökat med 5,6 procent (13 mkr). Grundskolans köp har i år enbart ökat med 1,6

procent (4 mkr). Vuxenutbildningen har däremot minskat, 28 procent (12 mkr)

Äldreomsorgen har även i år minskat sina köp från externa utförare, vilket i år är en minskning med 11 procent vilket motsvarar ca 19 miljoner kronor. Dessutom har köp av hemtjänst minskat med 8 procent (6 mkr).

Bidrag och transfereringar ökar något

Kostnaderna för bidrag och transfereringar uppgår till 329 mkr och har ökat med 1,1 procent, vilket medfört en kostnadsökning på 4 mkr. Ökningen har varit störst inom äldreomsorgen (2 mkr) och kan härledas till lämnade bidrag till externa utförare som stimulansbidrag för att öka bemanningen inom hemtjänsten, samtidigt som bostadsanpassningsbidragen minskat något. Verksamhetsområdet kultur, fritid och idrott har ökat sina lämnade bidrag med 2 mkr som lämnats till olika föreningar och organisationer. Bidrag har lämnats till Botkyrka kommun för forskning och utveckling i samordning inom socialförvaltningen. Ekonomiskt bistånd har fortsatt minskat, i år med 2 mkr (-1 %). Medlemsavgiften för Samordningsförbundet för rehabilitering i Södertälje (Sfris) har ökat med 1 mkr mellan åren (från 1,9 till 2,9 mkr). Sfris är en samverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Stockholms läns landsting. Övriga verksamhetsområden har små förändringar eller minskat sina lämnade bidrag under året.

Avskrivningarna något högre

Avskrivningarna har ökat med 2 procent vilket motsvarar 2 mkr, detta beror främst på ökade investeringar. Samtidigt får fortfarande de förändrade redovisningsreglerna om komponentavskrivningar som påbörjades år 2013 betydelse för att avskrivningarna ökar mer.

Positivt finansnetto

Kommunen har ett fortsatt positivt finansnetto. De finansiella intäkterna överstiger kostnaderna med 67 mkr. Finansnettot har under året förbättrats med 11 mkr med högre utdelning från Glasberga Kb (5 mkr) och en utdelning från Kommuninvest (1 mkr) Kommunen har beslutat att inte ta ut någon avkastning från sina bolag, därför har inga utdelningar erhållits från Telgekoncernen för 2016. Tidigare år har avkastningen uppgått till ca 4 procent av det kapital kommunen bundit i bolagen. Låneramsavgiften har minskat med 3 mkr (främst som följd av sjunkande vidareutlåning till bolagen) och uppgår till 51 mkr. Räntekostnaden för pensioner är i stort oförändrad mot förra året, medan räntenettet i övrigt förbättrats.

Räntenettet förbättras

Räntenettet för kommunen, exklusive pensionsräntan

uppgår till +19 mkr. Det positiva räntenettet har uppstått genom att kommunen lånar ut av egna medel. Jämfört med föregående år har räntenettet förbättrats med 8 mkr, vilket beror på att kommunens utlåning av den egna likviditeten varit högre under året och på den lägre räntenivån. De totala låneräntorna uppgår till 239 mkr som i sin helhet finansierats genom vidareutlåning.

Under de senaste fem åren har kommunens räntenetto sjunkit med 32 mkr, vilket beror på det sjunkande ränteläget.

► Se graf 13

Investeringsvolymen ökar

Skatteintäkterna ska inte enbart täcka de löpande kostnaderna för verksamheten, utan ska även finansiera en del av kommunens investeringsbehov, vilket blir i form av avskrivningar. Helst ska skatteintäkterna också täcka nya investeringar för att inte belasta framtiden med ökade lånekostnader. I måttet nettokostnadsandel anges hur mycket kommunen har råd att investera. Utrymmet för 2016 gav 514 mkr att investera för, vilket motsvarar 10 procent av skatteintäkterna.

Nettokostnadsandel	2012	2013	2014	2015	2016
Löpande verksamhet	101%	97%	98%	96%	91%
Finansnetto	-4%	-3%	-3%	-1%	-1%
S:a till drift	97%	94%	95%	95%	90%
Kvar till investeringar	3%	6%	5%	5%	10%

Årets investeringar uppgår till 142 mkr, vilket är 12 mkr mer än föregående år och 107 mkr lägre än vad som budgeterats. Investeringarna har till fullo finansierats med egna medel.

Merparten av årets investeringar har avsett inventarier, gatuombyggnader inklusive gatubelysning, exploateringsvägar, utbyggnad av gång- och cykelvägar samt investeringar i stadskärnan. Bland annat har investeringar avseende Södertälje city i samverkan och exploateringar i bland annat Glasberga och Vasa etapp 2 genomförts på totalt 28 mkr.

► Se graf 14

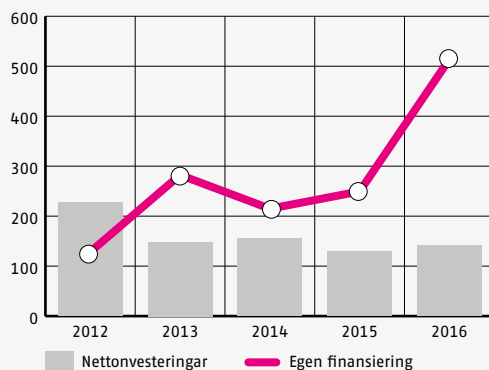
Alla investeringar i verksamhetsfastigheter sker i kommunens bolag. Behovet av nya och förbättrade lokaler belastar kommunen i form av ökade hyreskostnader. Investeringar i kommunala verksamhetslokaler uppgick till 160 mkr 2016, vilket innebär att de totala investeringarna avseende kommunens verksamhet uppgår till 302 mkr att jämföras med 2015 då de totala investeringarna var 262 mkr.

► Se graf 15

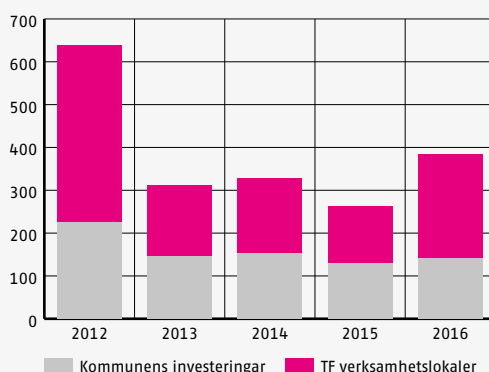
13. RÄNTENETTO EXKL. PENSIONSSKULDSRÄNTA (MKR)

14. INVESTERINGSVOLYM (MKR)

15. TOTALA INVESTERINGAR, INKL. VERKSAMHETSLOKALER HOS TELGE FASTIGHETER (MKR)

Genom tydligare prioriteringar av investeringar, som ett led i att hålla nere låneskulden, har investeringsnivåerna minskat mellan 2013 och 2015 till mer långsiktigt hållbara nivåer. Under 2016 har dock de totala investeringsnivåerna ökat igen främst inom Telgekoncernen.

Kommunens soliditet ökar

Kommunens soliditet har ökat med 4,9 procentenheter sedan förra året och uppgår nu till 27,0 procent. Det positiva resultatet för 2016 samt en lägre balansomslutning genom att bolagen amorterat på sina lån är huvudorsaken till att soliditeten förbättrats.

► Se graf 16

Vidareutlåningen till bolagen inom Telge minskar

Av kommunens samlade tillgångar är 11 miljarder kronor, motsvarande 81 procent, placerade i Telgekoncernen. Vidareutlåningen till bolagen har minskat med 850 mkr. Det är främst tre av bolagen som minskat sina lån: Telge Nät AB -330 mkr, Telgebostäder AB -311 mkr och Brandalsund AB -142 mkr. Inget av bolagen har ökat sina lån under 2016. Kommunens lån till bolagen svarar för 71 procent av tillgångsinnehavet. Lånefordringarna uppgår till 9,5 miljarder kronor. Resterande del av kommunens tillgångar i Telgekoncernen avser innehav av aktier i Södertälje kommuns Förvaltnings AB.

Kommunens övriga förmögenhet uppgår till 2,5 miljarder kronor och har minskat med 260 mkr. Anläggningstillgångarna har, exklusive vidareutlåningen till Telgebolagen, ökat med 2 mkr. De likvida medlen har minskat med 278 mkr medan övriga omsättningstillgångar ökat med 16 mkr.

Totala låneskulden minskar

Kommunens låneskuld hos externa långivare uppgår till 8,5 miljarder kronor och har minskat med 1551 mkr mellan åren. Kommunen lånar ut 10,1 miljarder kronor till bolagen (inklusive Söderenergi AB). Dessutom lånar kommunen ut till idrottsföreningar (30 mkr). Detta innebär att kommunen vid årsskiftet lånat ut 1,6 miljarder kronor av egna medel, vilket är 600 mkr mer än vid förra årsskiftet.

► Se graf 17

Förvaltning av pensionsmedel

Kommunens pensionsåtagande inklusive löneskatt uppgår till 2,4 miljarder kronor. Endast en mindre del av åtagandet finns upptaget på balansräkningen som skuld till följd av att kommunerna ska tillämpa den s.k. blandmodellen.

År 2000 beslutade kommunen att de anställda själva ska placera pensionsmedlen hos olika försäkringsbolag med maximalt belopp. De individuella pensionsmedlen för 2016 inklusive löneskatt uppgår till 123 mkr vilka redovisas som kortfristig skuld och kommer att betalas ut i mars 2017.

Pensionsåtaganden inkl. löneskatt 2016	mkr
Kortfristig skuld, avgiftsbestämd del 2016	122,9
Pensionsavsättning	411,7
Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade t o m 1997	1 836,6
Pensionsutfästelser f.d. anställda	0,0
Ansvarsförbindelse pensioner politiker	16,3
Ansvarsförbindelse Södertörns	
Brandförsvarsförbund	30,5
Summa	2 418,0

FLÖDE OCH RISK

Marginaler behövs i ekonomin

En kommun påverkas givetvis många gånger av händelser utanför dess egen kontroll. Det kan till exempel vara konjunktursvängningar eller förändrade lagar och förordningar. Kommunen har ett ansvar för att ha beredskap att hantera sådana händelser, både externa oförutsedda händelser och förändringar i den egna kommunen. Kommunen måste därför ha reserver och marginaler i sin ekonomi. Ett sätt att beskriva behovet och storleken av sådana reserver är att upprätta en känslighetsanalys som beskriver hur olika förändringar kan påverka kommunens finansiella situation. I tabellen nedan redovisas hur ett antal faktorer påverkar kommunens ekonomi under ett år.

Känslighetsanalys

1 krona i utdebitering ökad skatteintäkt	176 mkr
1 % ränteförändring på lånen som förfaller på en 12-månadersperiod	19,7 mkr
Om 100 flyktingar inte kommer ut i egen försörjning efter introduktion	11,2 mkr
Lönekostnadsförändring 1 % (inkl P0)	21,0 mkr
10 nya tjänster inom vården	4,7 mkr
1 % ökat försörjningsstöd	2,1 mkr
1 barn- och ungdomsplacering, institution 6 mån	639,8 tkr
1 plats i äldreboende	648,0 tkr
1 LSS-insats boende vuxna	926,0 tkr
Personlig assistans SFB – kostnad för en person ett år	301,0 tkr
1 elev i grundskolan, exkl. lokaler	85,1 tkr
1 elev i gymnasieskolan exkl. lokaler	96,5 tkr

Finansiella risker

Kommunens internbank tillgodoser kommunkoncernens behov av kapital på såväl lång som kort sikt, d v s både lån och likvida medel. Södertälje kommunkoncern är en stor låntagare och därmed utgör räntor en stor del av koncernens kostnader 2,8 procent (3,1 %). Detta gör att koncernen är känslig för förändringar i marknadsräntan men genom att aktivt arbeta med olika finansiella instrument begränsas genomslaget av ränteförändringar.

Standard & Poor´s bekräftade i december 2016 Södertälje kommuns kreditbetyg och Södertälje kommun bibehöll betyget AA+, vilket är det näst högsta betyget. Det innebär att möjligheterna att låna pengar till en lägre kostnad kvarstår. Ett bra kreditbetyg gör det både lättare och billigare att låna pengar.

Bedömningen från Standard & Poor´s kommer dock förändras om inte Södertälje kommun uppfyller de förväntningar som satts upp. Förväntningarna är bland annat att man kan uppvisa stabila resultatnivåer över den kommande planeringsperioden 2017–2020 och att kommunens skuldnivå fortsätter att stabiliseras, med beaktande av tillväxten. Huruvida stabila resultatnivåer kommer att uppnås påverkas också av flera andra faktorer. Exempelvis hur Södertäljes befolkning kommer i arbete och hur väl anpassningar sker i volym och kvalitet i kommunens verksamheter.

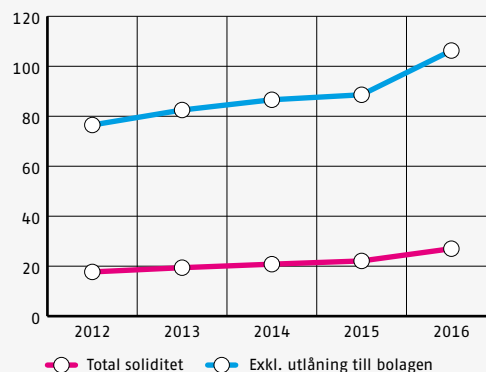
Borgensåtaganden

Förutom utlåningen till bolagskoncernen har kommunen även ingått borgen på sammanlagt 159,8 mkr för Telgekoncernen. Gentemot föregående år har kommunens borgensåtagande för Telgebolagen minskat med 759,5 mkr, vilket framför allt beror på att borgen till Telge Kraft avslutats på grund av försäljning av bolaget.

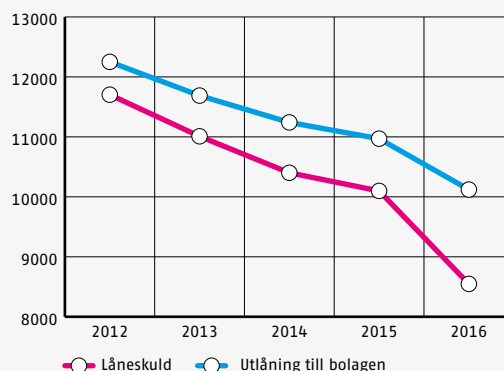
Övrig borgen avser Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolag (SYVAB) (147 mkr) och Söderenergi AB (591 mkr). Här är borgensbeloppet för SYVAB oförändrat medan borgen har minskat för Söderenergi med 22 mkr jämfört mot föregående år. Söderenergi har ställt ut borgen för ett av sina intresseföretag, Efo AB, med en kredit om 6 mkr, vilket innebär 2,5 mkr för kommunen som äger 42 procent i Söderenergi AB.

Till föreningslivet har kommunen ställt borgen för närmare 8 mkr. Det totala borgensåtagandet i koncernen är 906,5 mkr, vilket är en minskning med 785,7 mkr jämfört med år 2015 (förvaltningsuppgifterna uppgick till 3,0 mkr).

16. SOLIDITET (%)

17. LÅNESKULD OCH VIDAREUTLÅNING (MKR)

Bolagens ekonomi har stor betydelse för kommunen

De kommunala bolagens ekonomiska utveckling har stor betydelse för kommunens ekonomi. Huvuddelen av för-mögenheten ligger i dessa bolag. Kommunens engagemang i bolagen är betydande, inte bara som ägare och finansiär, utan också som kund. Kommunen köper för cirka 667,7 mkr årligen från Telgekoncernens olika bolag, vilket är cirka 11 procent av kommunens totala kostnader.

STYRNING OCH KONTROLL

Uppföljning och prognos

En viktig del i styrningen och kontrollen av ekonomin är de uppföljningar och prognoser som görs under året. Arbetet med att utveckla den månatliga rapporteringen inom förvaltningen fortgår. Syftet är att säkerställa en gemensam bild av verksamhetens förutsättningar i hela förvaltningen. För förvaltningarnas månadsrapporter är målet att de utvecklas till ett verktyg för kontorens ledningsgrupper. Där fokus mer riktas mot analys av verksamhetens volymer och dess förändringar ställt i relation till nettokostadsutveckling för respektive verksamhetsområde. Arbetet med bedömningar av vår egen effektivitet och jämförelser med andra kommuner behöver utvecklas ytterligare.

Fusk och bedrägerier mot välfärden

Under 2016 har arbete utifrån "Handlingsplan – stävande av fusk och bedrägeri" inletts. Riskanalyser har börjat genomföras och fler behov har identifierats. Ett utbildningspaket kring mutor och korruption tagits fram.

För att stödja sund konkurrens, har en stärkt markanvisningspolicy har beslutats under hösten med tydligare kriterier för krav på finansiering och ägande hos de bolag som kommunen samarbetar med. Kommunen har i samarbete med Telge Bostäder stärkt åtgärderna mot svarthandel med bostäder, vilket har spridits som en förebild på nationell nivå. Ett nätverk med lokala privata fastighetsägare har också startats.

Även upphandling är ett område som återfinns i handlingsplanen. Kommuners upphandlingskompetens och förmåga att agera beställare och finansiär av olika former av tjänster från externa leverantörer, är central. Utifrån handlingsplanen har följande förbättringsområden identifierats.

- Arbetet med att använda upphandling och avtal på ett sätt som ger handlingsutrymme, när t.ex. kvalitetsbrister eller oegentligheter upptäcks behöver förbättras.

- Tjänsteupphandling av framförallt välfärdstjänster, är mer komplex än varuupphandling, Erfarenheter från byggbranschen visar att det finns mer handlingsutrymme än vad kommuner ofta tror när det gäller att skriva in krav i avtal som hindrar kriminella att kvalificera sig som leverantörer.
- Bristfällig uppföljning av levererade tjänster är en del av problemet med kriminalitet mot offentlig sektor. Fokus i ligger ofta på att genomföra själva upphandlingen, uppföljningsdelen kommer i skymundan.
- Avtalsskrivande är ett förbättringsområde. Kommuner riskerar att vid dålig upphandling bidra till osund konkurrens inom näringslivet. Tydliga krav mot leverantörer gynnar samarbete med seriösa företagare och försvårar svartarbete och skattefusk.

Den interna kontrollen är ett viktigt hjälpmedel och en integrerad del i verksamhetens grundläggande processer för att uppnå målen. Tidigare gjorda erfarenheter och en medvetenhet om att fusk och bedrägerier mot välfärds-systemet förekommer måste synliggöras och återspeglas i arbetet med intern kontroll. Arbetet med riskanalyser och riskhantering behöver fortsätta utvecklas som ett medel för att både begränsa och hantera risker.

Mål och uppföljning av privata utförare

Kommunernas ansvar för uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare, har stärkts. I Södertälje finns särskilt program som beskriver hur arbetet med mål och riktlinjer samt uppföljning och kontroll ska ske när kommunal verksamhet utförs av privata utförare.

Enligt programmet ska uppföljningen av privata utförares verksamhet ske inom ramen för respektive nämnds redan befintliga ansvar för att följa upp sin verksamhet, oberoende av om den utförs i egen regi eller av privata utförare. Programmet har utformats i enlighet med kommunens styrmodell och reglementen som innebär att fullmäktige i "Mål och Budget" fastställer övergripande mål och fördelar resurser, medan nämnderna ansvarar för att styra, utföra och följa att verksamheten bedrivs i linje med fullmäktiges beslut.

All verksamhet där privata utförare anlitas, omfattas av programmets krav. Under programperioden för 2016–2018 ligger särskilt fokus på uppföljning av verksamhet inom vård- och omsorg. ■

Södertälje kommuns förvaltnings AB

EKONOMI KONCERNEN

För 2016 redovisar koncernen ett rekordresultat före skatt som uppgår till 699,5 mkr (2015: 491,8 mkr). Resultatet efter skatt uppgår till 627,8 mkr (2015: 383,1 mkr).

Koncernens verksamhetsresultat har under året minskat till 695,2 mkr (2015: 810,1 mkr). Det lägre resultatet kan förklaras av att Telge Bostäder har lägre resultat beroende på att bolaget sålt fastigheter (11,8 mkr), att Telge Fastigheter har sänkt hyresnivån mot kommunen (45,3 mkr) och att Telge AB har sålt Telge Kraft (26,3 mkr). Underhållskostnaderna har ökat dels för att Telge Fastigheters största kund kommunen önskat göra utökade underhållsåtgärder i de fastigheter de hyr (27,1 mkr), dels för att Tom Tits har drabbats av extraordinärt fastighetsunderhåll och marksaneringskostnader (10,4 mkr). Ytterligare extraordinära händelser under 2016 är den havererade elturbinen på Söderenergi (13,8 mkr).

Andra avvikelser som påverkar verksamhetsresultatet negativt under 2016 var ökade kostnader för avskrivningar, främst i Telge Fastigheter där Hölö gamla förskola och Lina grundskola har uttrangerats (10,0 mkr). Mediakostnaderna (El, VA, uppvärmning) i fastighetsbolagen har ökat på grund av prisökningar på fjärrvärmen, men också till följd av införandet av fastighetsnära insamling i Hovsjö (11,9 mkr). Verksamhetsresultat förbättrades dock under året med anledning av ett förbättrat resultat för Telge Nät (19,3 mkr) samt för Södertälje Hamn (6,9 mkr).

Räntenettot har under året förbättrats. Standard & Poor´s gav kommunkoncernen ett fortsatt högt kreditbetyg (AA+/A-1+ Rating Affirmed; Outlook Stable). Det positiva kreditbetyget parat med en fallande ränta och Telgekoncernens lägre låneskuld gav en positiv ränteeffekt mot föregående år på 30,4 mkr. Denna effekt tillfaller i huvudsak koncernens lånefinansierade verksamheter såsom Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö och Telge Nät.

I övrigt har koncernen skonats från negativa överraskningar som t.ex. stormar, extremt höga elpriser, översvämningar, kreditförluster med mera, vilket innebär att koncernreserven inte har nyttjats.

Koncernens resultat för 2016 påverkas av reavinster från försäljning av hyresfastigheter i Ronna och Fornbacken samt försäljning av mark i Brandalsund och Nykvarn. Även försäljningen av bolaget Telge Kraft AB gav reavinsten.

Telge Bostäder har erhållit en utdelning av Glasberga KB, där utvecklingen och prisnivåerna har tagit rejäl fart.

Koncernens stora tillgångsmassa värderas löpande för att säkerställa att tillgångarnas värde minst uppgår till det bokförda värdet. Vid värderingen för 2016 fanns ett nedskrivningsbehov i moderniseringen av Fornbacken. Fastigheten värderades till ett lägre marknadsvärde jämfört med det bokförda värdet vilket innebar nedskrivning med 57,1 mkr. Även Hubben i Hovsjö, som tidigare brottats med lönsamhetsproblem, har skrivits ned med ytterligare 3,8 mkr. I samband med detta återlades en tidigare gjord nedskrivning i Telge Bostäder med 24,9 mkr.

Av årets skattekostnad på 71,7 mkr kommer koncernen betala 2,5 mkr. Resterande 69,2 är utgör en beräknad uppskjuten skatt.

Telgekoncernen har även medverkat till att Södertälje kommun har nått det finansiella målet att minska netto-koncernskulden per invånare. Under 2016 amorterade koncernen 849 mkr på låneskulden, mycket till följd av försäljningar av hyresfastigheter, Brandalsund och Telge Kraft. Det är fjärde året i rad som en amortering sker. Totalt har 2 200 mkr amorterats sedan 2013. Detta har varit möjligt genom ett förbättrat resultat, en återhållsam investeringstakt och försäljningar.

EKONOMISK UTVECKLING PER BOLAG

Nedan kommenteras de helägda operativa bolagens ekonomiska resultat efter finansiella poster för 2016. Om bolaget har haft reavinster eller nedskrivningar så kommenteras även rörelseresultatet. Gemensamt för alla bolag i koncernen är att de kunnat ta del av en lägre ränta till följd av en positiv ränteutveckling i låneportföljen.

Moderföretag

Telge AB redovisar ett resultat på 34,4 mkr (-27,1 mkr). Årets resultat inkluderar reavinster på 88,8 mkr från

försäljningen av Telge Kraft AB och Arenabolaget. Verksamhetsresultatet uppgår till -59,8 mkr (-42,4 mkr). Förklaringen till det lägre verksamhetsresultatet beror bland annat på lägre utdebitering mot dotterbolagen med 3,4 mkr, ökade pensionskostnader på 5,6 mkr, i huvudsak avseende den tidigare koncernchefens pension, samt ökade konsultkostnader till följd av vakanser och försäljning av bolag med 6,8 mkr.

Telge Bostäder

Telge Bostäder redovisar ett resultat på 248,0 mkr (111,2 mkr). Bolagets resultat från föregående år är inte påverkat av några speciella händelser. Årets resultat påverkas dels av en reavinst vid försäljning av fastigheter i Ronna och Fornhöjden med 168,2 mkr, dels av nedskrivningar av moderniseringsprojektet i Fornbacken med -57,1 mkr, som möts en återlagd nedskrivning på 24,9 mkr. Verksamhetsresultatet uppgår till 158,5 mkr (160,0 mkr). Årets investeringar uppgår till 164,3 mkr (176,7 mkr). Den lägre investeringstakten beror på att ingen nyproduktion skett under året, istället har fokus legat på moderniseringsprojekten i Fornbacken.

Telge Hovsjö

Telge Hovsjö redovisar ett resultat på -4,0 mkr (-15,3 mkr). Resultatet från föregående år är belastat med nedskrivningar av Hubben med 14,3 mkr. Årets nedskrivning av Hubben uppgår till 3,8 mkr. Bolagets verksamhetsresultat uppgår till 13,3 mkr (12,5 mkr). Bolaget har under året skrotat sopsugssystemet och istället infört fastighetsnära insamling. Arbetet med att sälja en fastighet med radhus har påbörjats under året. Årets investeringar uppgår till 31,2 mkr (37,3 mkr). Investeringarna avser både lägenhetsunderhåll och fastighetsunderhåll. Skillnaden mot föregående år är en följd av att färre hela lägenheter har renoverats.

Telge Fastigheter

Telge Fastigheter redovisar ett resultat på 101,5 mkr (111,5 mkr). Föregående års resultat är påverkat av en reavinst vid försäljningen av Brolunda Centrum på 4,8 mkr. Årets resultat är påverkat av reavinst från försäljningen av Brandalsund samt 4 mindre fastigheter som gav en reavinst 46,9 mkr. Verksamhetsresultatet uppgår till 183,3 mkr (255,0 mkr). Det försämrade verksamhetsresultatet beror på en sänkning av hyresnivåerna mot kommunen på totalt 45,3 mkr samtidigt som underhållet har ökat med 27,1 mkr. Årets investeringar uppgår till 199,5 (276,9 mkr). Att nivån är lägre i år jämfört med föregående år beror på att i föregående års sammanställning ingick köp av arenor på 137,1 mkr. Flera av årets projekt har även skjutits på framtiden. Årets byggstarter avser Björkmossens äldreboende, ett stall i Järna, ny grundskola och idrottshall i Viksberg, samt utbyggnad av Soldalaskolan.

Telge Nät

Telge Nät redovisar ett resultat på 217,1 mkr (194,4 mkr). Årets resultat påverkas av en reavinst från försäljning av en fastighet i Nykvarn med 7,5 mkr, samt en reaförlust på 3,9 mkr vid försäljning av fjärrvärmecentraler. Bolagets verksamhetsresultat uppgår till 262,7 mkr (257,2 mkr). Elnätet går bättre än tidigare år till följd av att elnätsregleringen ger den möjligheten. VA går sämre eftersom taxan har sänkts med 12 % jämfört med föregående år. Som en direkt följd av den positiva utvecklingen i Södertälje där det byggs mycket nytt, fortsätter anslutningsavgifterna att öka. Årets investeringar uppgick till 230,3 mkr (238,5 mkr), och bestod till stor del av reinvesteringar enligt plan för att säkerställa driften av näten, samt exploateringsinvesteringar ibland annat Björkmossen, Glasberga, Dammkärr mm.

Telge Återvinning

Telge Återvinning redovisar ett resultat på 25,2 mkr (16,3 mkr). Det förbättrade resultatet jämfört med föregående år beror på ökade intäkter från hushållsinsamlingen och en ökad volym brännbart material. Bolaget har under året löst upp en tidigare reservering för askor, och samtidigt satt av för sluttäckning och efterbehandling av Tvetaområdet. Årets investeringar uppgår till 16,2 mkr (6,8 mkr). Orsaken till den högre investeringsnivån beror på inköp av fyra stycken nya fordon med moderna motorer.

Telge Energi

Telge Energi redovisar ett resultat på 54,7 mkr (60,8 mkr). Det försämrade resultatet beror på att man sänkt priset för att hålla uppe försäljningen och att man tappat intäkter från fakturaavgiften. För sjunde året i rad är Telge Energi ett av Sveriges grönaste varumärken som har gett förutsättningen för tillväxten på ca 600 kunder under 2016.

Telge Kraft

Telge Kraft redovisar ett resultat på 10,4 mkr (22,1 mkr). Det sämre resultatet förklaras av att bolaget fick ta en oförutsedd kostnad för en felaktig elcertifikatsredovisning som uppdagades i samband med försäljningen av bolaget, samt att årets resultat endast avser nio månader då bolaget såldes under hösten. Försäljningen innebär en renodling av Telgekoncernens verksamhet och en avsevärd minskad riskexponering då krafthandeln innebar stora säkerhetskrav.

Södertälje Hamn

Södertälje Hamn redovisar ett resultat på 10,5 mkr (-7,7 mkr). Föregående års resultat är belastat med en nedskrivning av färjeterminalen som inte längre används med 11,9 mkr. Verksamhetsresultatet uppgår till 14,5 mkr (8,5 mkr). Det förbättrade resultatet är en effekt av kraftigt ökade

© CRISP FILM&FOTO SADO

bilvolym, och ett bra försäljningsarbete med att öka andelen fast bulk i form av betongelement. Den ökade volymen har hanterats på ett kostnadseffektivt sätt. Investeringarna uppgår till 19,9 mkr (12,1 mkr) och avser kundefterfrågade affärsinvesteringar såsom ny kaj till Lantmännen, samt reinvesteringar i maskiner och LED belysning.

Tom Tits Experiment

Tom Tits Experiment redovisar ett resultat på -14,4 mkr (3,0 mkr). Den negativa resultatutvecklingen beror på extraordinära händelser i form av minskade entréintäkter till följd av att motorvägsbron stängdes av mitt i Tom Tits högsäsong. Detta fick till följd att det blev långa köer förbi Södertälje, vilket i sin tur medförde att många kunder valde bort Tom Tits som ett utflyktsmål. Resultatet belastas även med marksaneringskostnader, till följd av verksamheten ligger på gammal industrimark och reparationer på fastigheten.

Telge Inköp

Telge Inköp redovisar ett resultat på 7,5 mkr (12,1 mkr). Den negativa resultatutvecklingen ligger helt i linje med bolagets ägardirektiv att inte ge någon avkastning till ägarna. Bolaget sänkte inför 2016 avgiften till kommunen och Telgekoncernen. Sänkningen har dock inte fått full effekt på resultatet då intäkten från leverantörer och från andra kommuner ökade.

Telge Tillväxt

Telge Tillväxt redovisar ett resultat på -0,7 mkr (-2,9 mkr). Det förbättrade resultatet beror framförallt på att bolaget lyckats hyra ut fler konsulter till Telgekoncernen än tidigare år, och att man lyckats bra med att anpassa arbetsstyrkan till efterfrågan. Under året har 104 ungdomar fått anställning jämfört med 140 ungdomar 2015. Av de som slutat har så många som 66 procent övergått till annat arbete eller studier.

VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN ELLER FÖRVÄNTNINGAR

Koncern

Ny affärsområdesstruktur för Telgekoncernen

Den stora händelsen var bildandet av affärsområden. Telge Nät och Telge Återvinning blev Affärsområde Nät & Miljö. Telge Bostäder och Telge Hovsjö blev Affärsområde Bo. Efter drygt nio månader är båda affärsområdena i full färd med att forma sin framtid.

Ny koncernledning

Bildandet av de nya affärsområdena föranledde även en ny koncernledning. Den nya koncernledningen består bl.a. av vd:arna för de nya affärsområdena, som företräder en stor del av de tjänster som koncernen tillhandahåller till kommunens invånare.

Nytt lönesystem

Kommunen valde 2016 att byta lönesystem. För att skapa en effektivare lönehantering valde Telgekoncernen att från april 2016 också att gå in i detta system och även köpa lönehanteringstjänster av kommunförvaltningen istället för att ha denna hantering i egen regi. Systembytet innebar att data och löneparametrar gick förlorade med påföljden att många löner blev felaktiga. Detta har inneburit stora arbetsinsatser och merkostnader för Telgekoncernen under 2016. Många problem kvarstår och det dyker fortfarande upp fel i hanteringen. Detta kommer troligen att medföra merkostnader även 2017.

Digitaliserade styrelsehandlingar

Ett projekt pågår med syfte att digitalisera alla styrelsehandlingar i Telgekoncernen. Detta kommer förutom en förenkling av hanteringen att innebära en minskad miljöbelastning och att alla styrelser får tillgång till styrelsematerialet på ett samlat ställe.

Bredband

Ågardirektivet till Telge Nät utökades med ett krav om att bygga ut Stadsnätet på landsbygden. Utbyggnaden är svår att genomföra på kommersiella villkor vilket innebär att utbyggnaden kan komma att innebära framtida nedskrivningsbehov av stadsnätet.

Investeringar

Koncernens investeringar nådde ej upp till den plan som lagts, i huvudsak drivet av problem med att få igång flera projekt såsom nyproduktion av hyresbostäder på Stockholmsberget, modernisering av miljonprogrammet i Fornhöjden, Björkmossens omsorgsboende m.m. Detta innebär att det finns en bulk av investeringar liggande

framåt i tiden, som kommer att innebära höga investeringsnivåer framöver.

Försäljningar

Under 2016 nåddes en ny topp i försäljningar av tillgångar. Hyresfastigheter, skogs- och lantbruksfastigheter samt bolag såldes. Syftet har varit att minska koncernens låneskuld samt att renodla verksamheten. Framöver kommer försäljningsintäkterna att minska då endast några hyresfastigheter samt Kringlan ligger med i försäljningsplanerna. Detta kommer att innebära lägre reavinst framöver.

Moderföretag

Översyn av moderbolagets organisation

Under året togs beslut att göra en översyn av moderbolagets dubbla roller att dels vara styrande och dels ge service till dotterbolagen. Det har historiskt funnits en otydlighet mellan dessa roller som nu ska förtydligas i syfte att ska bli enklare, bättre och smidigare för alla.

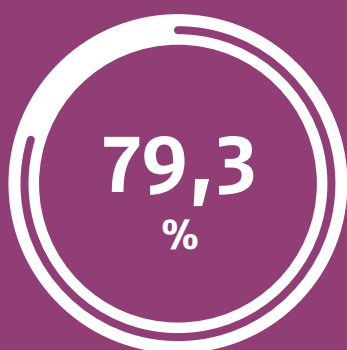
FÖRVÄNTNINGAR AVSEENDE DEN FRAMTIDA UTVECKLINGEN

Koncern

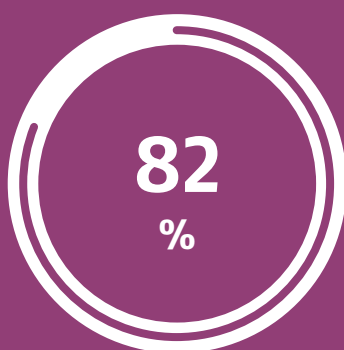
På kort sikt ser utvecklingstendenserna inte ut att skilja sig från den utveckling som varit de senaste åren. Nästan alla är vinnare på en lägre ränta och en expansiv penningpolitik i det korta perspektivet. Arbetena finns i städerna, vilket kommer driva urbaniseringen, och Södertälje kommer därmed att fortsätta att växa.

Moderföretag

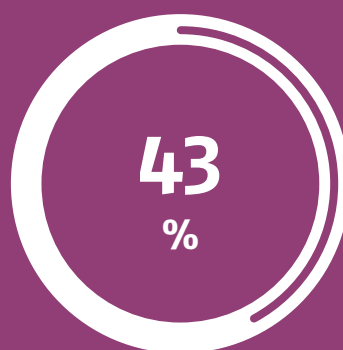
Moderbolaget kommer att fortsätta sin verksamhet att i första hand vara en leverantör av effektiva administrativa tjänster till dotterbolagen i koncernen. ■

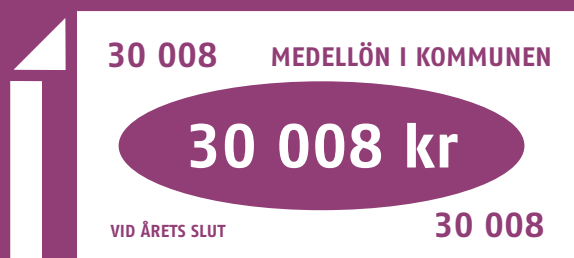
ANDEL MEDARBETARE
SOM ÄR KVINNOR

ANDEL MEDARBETARE MED
HELTIDSANSTÄLLNING

ANDEL MEDARBETARE MED
UTLÄNDSK BAKGRUND

5 847

Antal medarbetare i kommunen.
Räknat i årsarbetare: 5 556

94,2 %

Kvinnornas medianlön
i förhållande till männens

46

MEDELÅLDERN
FÖR ANSTÄLLDA
I KOMMUNEN

64%

AV KOMMUNENS MEDARBETARE ÄR
LÅNGTIDSFRIKA (MAX 5 DAGARS
Sjukfrånvaro under året).

7,2 %

Total sjukfrånvaro, varav 43,7 procent
är långtidssjukfrånvaro.

15 %

PERSONAL-
OMSÄTTNING

Kommunen som arbetsgivare

Personalstruktur

Den 31 december 2016 hade Södertälje kommun 5 847 månadsavlönade medarbetare. Omräknat till antal årsarbetare motsvarar det 5 556. Under året varierar antalet anställda men sammantaget är personalvolymen större än 2015. Av de månadsavlönade medarbetarna i kommunen är 87 procent tillsvidareanställda.

Under 2016 har antalet årsarbetare ökat för utbildningskontoret. Detta är en ökning som går att hänföra till en redovisningsteknisk förändring efter kommunens lönesystembyte, avseende statistik gällande antalet obehöriga lärare som tidigare år inte ingått i underlaget.

Andelen heltidsanställda medarbetare den 31 december 2016 är 82 procent, vilket är det samma som föregående år. I yrken inom omsorg arbetar medarbetarna i högre utsträckning deltid än i kommunens övriga yrken. Andelen heltidsanställda män är åtta procentenheter högre än andelen heltidsanställda kvinnor. Skillnaden mellan kvinnor och män är mindre 2016 än föregående år.

Andelen kvinnor bland kommunens medarbetare är 79,3 procent år 2016. Detta är en marginell ökning jämfört med föregående år. Andelen kvinnor bland kommunens chefer är 72 procent, vilket därmed i stor utsträckning motsvarar könsfördelningen bland kommunens medarbetare totalt.

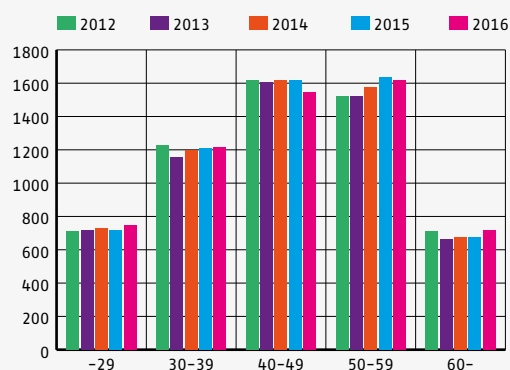
► Se graf 1

Åldersfördelningen bland kommunens medarbetare har förändrats under det senaste året. Andelen medarbetare i åldern 60 år eller mer har tillsammans med medarbetare under 30 år ökat samtidigt som övriga åldersintervaller har minskat. Medelåldern bland medarbetarna har under 2016 i och med detta ökat till 46 år.

Personalomsättningen, det vill säga andelen tillsvidareanställd personal som slutat sitt arbete i kommunen, ökade under 2016 till 15 procent. Av dessa var andelen pensionsavgångar 1,9 procent. Bland kommunens stora yrkesgrupper är det socialsekreterare och lärare som har högst personalomsättning.

Andelen medarbetare med utländsk bakgrund i kommunen är totalt 43 procent. I åldersgruppen 60–65 år är andelen

1. ÅLDERSFÖRDELNING MEDARBETARE

betyddigt lägre, 31 procent, för att därefter öka och som högst utgöra 49 procent i åldersgruppen 30–39 år. Av medarbetarna med utländsk bakgrund kommer 15 procent från Norden (utom Sverige), 26 procent från övriga Europa och 59 procent från övriga världen. Av kommunens chefer har 24 procent utländsk bakgrund. Detta är en liten ökning jämfört med tidigare år. Andelen chefer med utländsk bakgrund skiljer sig mycket åt mellan de olika chefsnivåerna och är störst bland chefer på gruppchefsnivån, med 35 procent.

Timavlönade

Under 2016 utfördes arbetstimmar motsvarande 632 årsarbetare av timavlönad personal. Detta är en markant ökning med 83 årsarbetare jämfört med 2015. Social- och omsorgskontoret och utbildningskontoret står för det största användandet av timavlönad personal och dessa kontor har också ökat användandet under 2016.

Övertid

Den ordinarie personalen har under året utfört cirka 64 300 timmar övertid och mertid. Detta motsvarar ungefär 32 årsarbetare och är en minskning från föregående år med 4 årsarbetare.

Under året har cirka 16 miljoner kronor betalats ut i ersättning för övertid och mertid. Det är en ökning jämfört med 2015.

Införandet av årsarbetstid i kommunen under tidigt 2000-tal ledde till ett minskat uttag av övertid och mertid fram till 2011, därefter ökade uttaget varje år fram till 2014 för att nu återigen minska.

Personalkostnader

Under året är personalkostnaderna totalt 3 084 mkr, vilket är en ökning med cirka 3 procent jämfört med föregående år. I personalkostnader ingår förutom lönekostnader även utgifter för bland annat rekrytering, kompetensutveckling, avgångs-

förmåner och företagshälsovård. Personalkostnadernas andel av de totala kostnaderna är under 2016 cirka 49 procent.

Lönekostnader

De rena lönekostnadernas andel av de totala kostnaderna är under 2016 cirka 34 procent, vilket är en ökning sedan föregående år. Lönekostnaderna i helhet har ökat med 3,4 procent från 2015. Ökningen kan bland annat förklaras av det ökade användandet av timavlönad personal samt av en förhållandevis hög medellöneökning under året.

Medellöneökningen för tillsvidareanställd personal i samband med löneöversynen 2016 var 3,12 procent, medan medellöneökningen mellan 2015 och 2016 totalt ligger på

3,94 procent. Detta tyder på att kommunen har nyanställt personal i ett högre löneläge än tidigare.

Vid årets slut är medianlönen för kvinnor 27 800 kr och för män 29 500 kr. Kvinnorna tjänar därmed 94,2 procent av männens lön, en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med 2015.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i kommunen varierar mycket mellan olika verksamheter, till exempel har vård- omsorgsverksamhet högre sjukfrånvaro än till exempel gymnasieskola och administration. 8,2 procent under 2015 till 7,2 procent under 2016. I kommunens olika verksamheter har förskola och äldreomsorg den högst sjukfrånvaron, men även dessa verksamheter minskar sin sjukfrånvaro under 2016.

Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid

	2012	2013	2014	2015	2016
Kön					
Kvinnor	6,9	7,8	8,4	9,1	8,0
Män	4,5	4,8	4,9	4,9	4,1
Ålder					
-29 år	7,1	7,6	7,8	8,4	5,7
30-49 år	5,7	6,6	7,5	7,8	6,7
50+ år	7,0	7,6	7,7	8,5	8,2
Totalt	6,4	7,1	7,6	8,2	7,2

Sjukfrånvaron bland de unga medarbetarna, upp till 29 år, har minskat markant under året. Även övriga åldersgrupper har minskat sin sjukfrånvaro. Både kvinnors och mäns sjukfrånvaro har minskat men kvinnornas sjukfrånvaro är fortfarande nästan dubbelt så hög som männens frånvaro. Långtidssjukfrånvarons andel av den totala sjukfrånvaron har minskat under året och uppgår vid årets slut till 43,7 procent. Dessutom har antalet långtidssjuka personer vid årets slut minskat markant, från 293 personer 2015 till 230 personer 2016.

► Se graf 2

Samtidigt har korttidssjukfrånvarons andel av den totala sjukfrånvaron ökat och är nu 37,2 procent. Detta betyder dock inte att den totala korttidssjukfrånvaron har ökat, eftersom sjukfrånvaron på totalen är lägre än föregående år.

Den totala kostnaden för sjuklön har ökat, trots en minskande sjukfrånvaro och uppgår under 2016 till ca 38 400 tkr. Ökningen beror på en högre medellön för kommunens medarbetare. Kostnaden för sjukfrånvaro dag 1-14 har ökat något och kostnaden för sjukfrånvaro över 14 dagar har minskat.

2. ANTAL LÅNGTIDSSJUKA (>59 DAGAR)

Trenden sedan flera år med ökning av sjukfrånvaron har således vänt under 2016. Även om minskningen är tydlig så är det tidigt att dra långtgående slutsatser om orsak och verkan. Det går dock att konstatera att kraftsamlingen kring hållbar arbetshälsa har satt stort fokus på aktivt arbete i hela organisationen.

Olycksfall och tillbud

Antalet rapporterade olycksfall och tillbud har fortsatt att öka och är 1 281 händelser under 2016. Detta betyder dock inte säkert att antalet faktiska händelser har ökat utan kan tyda på att rapporteringsbenägenheten har ökat. De vanligaste orsakerna till rapporterade händelser är liksom tidigare år hot- eller våldssituationer, skador av annan person samt halk- eller fallolyckor.

Hållbart medarbetarengagemang

Under hösten genomfördes en webbenkät med nio frågor där kommunen för femte året i rad mätte Hållbart Medarbetarengagemang (HME).

Frågorna är indelade i tre delområden – Motivation, Styrning och Ledarskap och utifrån svaren tas ett indexvärde fram. Indexvärdet för 2016 är lägre än föregående år på totalen samt lägre eller samma inom var och ett av de tre delområdena. Vidare analys av resultatet kommer att ske per verksamhet.

I kommunkoncernen uppgår antalet årsarbetare vid årets slut till 818 stycken. Andelen kvinnor och män skiljer sig stort mellan kommunen och bolagen. I bolagen är 61 procent av medarbetarna män medan andelen män i kommunen endast är 21 procent. ■

Framtida utveckling – några viktiga frågor

Hållbara Södertälje

Södertälje kommun ska vara en central aktör i samhället och påverka strukturer och skapa förutsättningar som stödjer samhällets omställning till att bli socialt, ekologiskt och miljömässigt långsiktigt hållbart. De tre hållbarhetsdimensionerna ska integreras i kommunens verksamheter för att skapa en långsiktigt hållbar välfärd men också hushålla och värna om såväl mänskliga resurser som jorden resurser. Södertälje ska ha en begränsad klimatpåverkan, giftfri miljö och en rik och varierad natur.

Södertälje kommuns åtaganden som klimatkommun och ekokommun innebär fortsatt höga målsättningar för hållbarhet. Kommunen ska skapa lösningar och infrastruktur som underlättar för medborgare, verksamheter och företag att göra hållbara val.

Södertälje kommun ska påbörja att effektivt arbeta mot FN:s globala mål enligt Agenda 2030. Det innebär att kommunen tar ett samlat grepp kring de tre hållbarhetsdimensionerna.

Södertälje har ett fokus på att nyanlända flyktingar som kommer till Sverige ska få bra förutsättningar att etablera sig på arbets- och bostadsmarknaden. Kommunen har ett fortsatt högt flyktingmottagande men antalet asylsökande i kommunen har minskat till följd av nationella restriktioner. Södertälje står för nästan 10 procent av Stockholms läns flyktingmottagande och 1,4 procent för hela riket. Det är viktigt, för att mottagandet ska bli så bra som möjligt, att Södertälje kommun även fortsatt uppmärksammar de brister som finns för nyanlända att etablera sig på bostads- och arbetsmarknaden.

Arbetslösheten är fortsatt hög inom kommunen och uppgick totalt till 13,8 procent men är en förbättring jämfört med föregående år. En effektivisering av samarbetet med arbetsförmedlingen är centralt för det fortsatta arbetet, tillsammans med arbetet att ytterligare stärka arbetslinjen för de medborgare som idag är beroende av försörjningsstöd. Inom arbetslinjen är det viktigt att kunna erbjuda utbildning och språkträning som steg i möjligheten till arbete och egen försörjning.

Attraktiva Södertälje

Södertälje Science Park är en internationell samverkansmiljö för forskning, innovation och utbildning inom Hållbar produktion, Life Science och Hållbara livsmedel. Här träffas människor som verkar inom Södertälje Science Parks fokusområden. Södertälje Science Park satsar för att bli ett kunskapsintensivt och expansivt område i södra Stockholmsregionen.

MatLust är ett femårigt EU-projekt vars syfte är att stärka tillväxt och hållbarhet inom livsmedelsnäringen i Stockholmsregionen. Genom satsningen på Södertälje Science Park, där MatLust är en del, blir Södertälje ett kunskapscentrum och en kreativ mötesplats för mat och hållbarhet.

Högre utbildning stärks i kommunen genom KTH:s satsning i Södertälje. Likaså ökar yrkeshögskoleutbildningarna i Södertälje och medverkar till kompetensförsörjning hos företagen liksom till en stark arbetsmarknad i regionen.

Södertälje City i samverkan

Södertälje City i Samverkan bedrivs genom samarbete i ett partnerskap mellan aktörerna i stadskärnan, företagen som driver verksamhet i centrum, fastighetsägarna och Södertälje kommun. Det gemensamma målet är att utveckla stadskärnan och inom några år bli utsedd till Årets Stadskärna. Det långsiktiga målet är att ha en stadskärna i toppklass för invånare, företag och besökare.

Södertälje växer med nya områden för bostäder, handel och andra företag. Just nu pågår ett arbete med att utveckla två områden i centrala Södertälje, Daldockan i sydöstra Mariekälla och Elverket i norra Blombacka. Daldockan ligger granne med Scania och cirka 900 meter från centrum medan Elverket ligger endast cirka 600 meter från stadskärnan, KTH och Astra Zeneca.

I områdena planeras för 1 000 bostäder vardera. En blandning av både hyres- och bostadsrätter i flerfamiljshus efterstävas, men även ett mindre antal radhus planeras. För att nå framgång i arbetet med att utveckla Södertälje har insatserna koncentrerats till fyra utvecklingsområden:

stadens liv och innehåll, förnyelse i stadskärnan, förnyelse av Slussholmen och Kanalen samt stadens hållbara kommunikationer.

Ostlänken

Ostlänken är den första sträckan i ett framtida system för höghastighetsjärnvägar för Sverige. Ostlänken är planerad mellan Järna och Linköping. Under 2016 har finansieringen

av järnvägen hanterats inom ramen för Sverige-förhandlingen. Södertälje kom, tillsammans med de övriga fyra kommunerna utmed sträckan, fram till en överenskommelse om finansiering under våren 2016. För projektet Ostlänken har fokus under 2016 varit på förberedande arbeten inför en något senarelagd byggstart under 2019, med planerat färdigställande till 2028. ■

02

**SKATTEFINANSIERAD
VERKSAMHET I NÄMNDERNA**

Utbildning	72
Arbete och försörjning	76
Omsorg om barn, ungdomar och vuxna	78
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	80
Äldreomsorg	82
Kultur och fritid	84
Miljö	86
Samhällsbyggnad och offentlig miljö	88

Utbildning

Verksamhetstal	2014	2015	2016
Nettokostnad (mkr)	2 043	2 151	2 280
Boende barn/elever per 15 okt, SCB			
Förskola	5 121	5 129	5 109
Skolbarnsomsorg (SB0)	4 317	4 405	4 501
Förskoleklass	1 116	1 115	1 204
Grundskola	9 894	10 249	10 298
Gymnasieskola	3 443	3 486	3 646
Grundsärskola	135	137	145
Gymnasiesärskola	82	88	79
Servicegrad			
Förskola 1–5 år	87 %	86 %	84 %
SB0 6–9 år	75 %	75 %	74 %
SB0 ¹ 10–12 år	26 %	27 %	27 %

EKONOMISK ANALYS

Fristående förskolor fortsätter att växa

► Se graf 1

Nettokostnaden har ökat medan barnantalet har minskat under perioden 2014–2016. Nettokostnaden för förskolan som verksamhetsområde har ökat med nästan 3 procentenheter samtidigt som antalet barn under samma period minskat marginellt. Ökningen av nettokostnaderna beror, utöver löneökningar, på att kostnaderna för köp av extern verksamhet ökat med 19 procent. Detta beror i sin tur på att allt fler väljer fristående verksamhet. Antalet anställda i verksamheten har under 2016 minskat med 10 årsarbetare. En ny hyresmodell har medfört lägre lokalkostnader som minskat med 12 procent.

Kostnaderna för förskolan i Södertälje kommun är högre än vad som förväntas i enlighet med den standardkostnad för förskola som beräknas i det statliga kostnadsutjämningsystemet. År 2015 var förskolans nettokostnad 2,8 procentenheter högre än den beräknade standardkostnaden. Dock tas ingen hänsyn i modellen till andelen elever med utländsk bakgrund gällande beräkningen av referenskostnaden.

Grundskolan ökar i långsammare takt

► Se graf 2

Under 2014–2016 har nettokostnaden ökat med nästan 11 procentenheter och antalet elever har ökat med 4 procentenheter. Personalkostnaden har ökat med drygt 16 procentenheter under perioden. Utöver löneökningar har antalet anställda ökat med 137 årsarbetare. Detta beror på fler elever samt att obehöriga lärare från 2016 räknas in i statistiken vilket inte gjorts tidigare. Lokalkostnaderna har endast ökat med 1 procent under samma period på grund av en ny hyresmodell. Kostnaden för köp av verksamhet har ökat under perioden med 20 procent och beror på att elever i större omfattning väljer skolor med andra huvudmän. Dock kan man konstatera att de externa intäkterna i form av statsbidrag och driftbidrag ökat med hela 23 procent under 2016, vilket speglar den satsning som gjordes bland annat för lärarlönelyftet och förstelärare.

Kostnaderna för grundskola i Södertälje kommun är trots ökningen fortfarande lägre än vad som förväntas av den standardkostnad för grundskola som beräknas i det statliga kostnadsutjämningsystemet. År 2015 var grundskolans nettokostnad 0,5 procentenheter lägre än den beräknade standardkostnaden. Skolbarnomsorgens nettokostnad

¹SB0; Skolbarnomsorg. ²Nyanlända elever; elever med utländsk bakgrund och som gått i svensk skola kortare tid än två år

är hela 17,7 procent lägre än den beräknade standardkostnaden. Om kostnadsutjämningsystemet skulle styra medelstillelningen för våra verksamheter, skulle alltså mer medel tillföras grundskolan och skolbarnomsorgen för att motsvara den strukturella och socioekonomiska situationen i kommunen. Inom Stockholms län är situationen densamma i flertalet kommuner och i länet som helhet. Antalet nyanlända elever är fortsatt högt i skolor även om det har minskat det senaste året.

Antalet elever i gymnasieskolan ökar

► Se graf 3

Nettokostnaden har ökat med 5 procentenheter mellan 2014 och 2016. Antalet elever har under samma period ökat med 6 procentenheter. Personalkostnaden har under denna period ökat med 4 procent. Antalet medarbetare har under perioden minskat med 7. Vi ser en fortsatt ökning av kostnaden för köp av verksamhet, vilket beror på att allt fler elever från Södertälje väljer att gå i fristående gymnasieskolor eller gymnasier i andra kommuner. Lokalkostnaderna har minskat med 27 procent. Det beror huvudsakligen på en ny hyresmodell från 2016. Externa intäkter i form av statsbidrag och driftbidrag har under perioden ökat med hela 84 procent som en följd av den satsning som har gjorts kring ett systematiskt arbete med statsbidrag. Ett flertal åtgärder i form av till exempel förändrat programutbud genomförs för att anpassa gymnasieskolan till de rådande förutsättningarna.

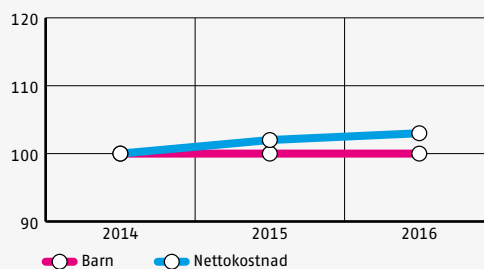
Även för gymnasieskolan var standardkostnaden enligt kostnadsutjämningsystemet lägre än referenskostnaden. År 2015 var gymnasieskolans nettokostnad 6,5 procentenheter lägre än den beräknade standardkostnaden.

Särskolan

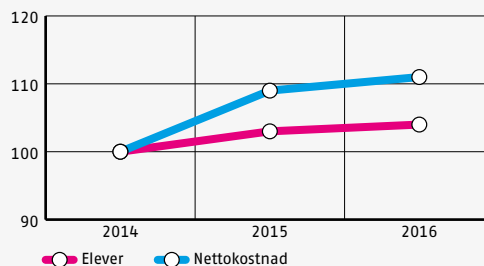
► Se graf 4

Nettokostnaden för den obligatoriska särskolan och gymnasiesärskolan mellan 2014 och 2016 är i det närmaste oförändrad samtidigt som antalet elever ökat med 3 procent.

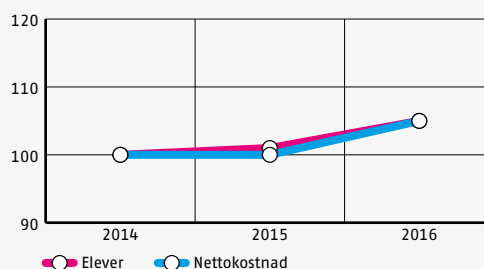
1. FÖRSKOLAN (INDEX)

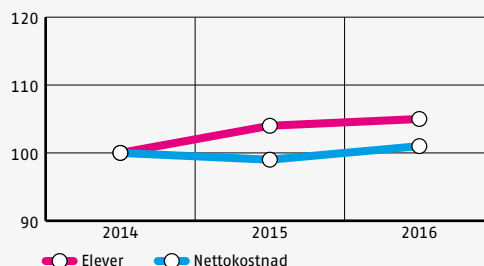
2. GRUNDSKOLAN (INDEX)

3. GYMNASIESKOLAN (INDEX)

4. SÄRSKOLAN (INDEX)

MÅL OCH INRIKTNING

Fullmäktige har uttryckt att "resultaten i förskolan och skolan ska förbättras". I kommunfullmäktiges uppföljning baseras bedömningen på ett antal utvalda uppföljningsfaktorer. Urvalet baseras på planen för systematiskt kvalitetsarbete.

Förskolan

I förskolan följs varje barns lärande och utveckling upp utifrån förskolans prioriterade kunskapsområden språkutveckling, lek och samspel, matematik samt naturvetenskap och teknik.

Verksamhetens målpuppfyllelse

	2014	2015	2016
Språkutveckling	86,2	87,5	90,1
Lek och samspel	89,5	90,1	93,6
Naturvetenskap och teknik	84,8	87,3	92,1
Matematik	86,9	89,4	91,0

Resultaten har för andra året i rad förbättrats inom samtliga prioriterade kunskapsområden. 2016 ligger målpuppfyllelsen för första gången över 90 procent.

Det systematiska kvalitetsarbetet fortsätter befastas i verksamheten. Tack vare satsningen på centrala ateljéer och pedagoger har nu samtliga förskoleområden i kommunen ett väl fungerande och eget dokumentationsverktyg. En del i det fortsatta utvecklingsarbetet är att dessa verktyg förändras eller justeras utifrån vad som är aktuellt inför varje nytt år. Kopplingen till förbättrings- och utvecklingsområden i dokumentationsverktygen blir allt tydligare. Det är mycket glädjande eftersom en framgångsfaktor i ett väl fungerande kvalitetsarbete är att de olika delarna hänger ihop.

Grundskolan

Elever i årskurs 9, meritvärde, alla kommunala skolor

	2014	2015	2016
Alla	211,2	213,4	218,3
Flickor	221,8	221,7	227,6
Pojkar	201,8	204,6	209,1

Meritvärdet har förbättrats för sjätte året i rad.

Under några år minskade skillnaden mellan flickors och pojkars resultat, men det senaste året har flickorna förbättrat sitt resultat något mer än pojkarna.

Behörighet för fortsatta studier, alla kommunala skolor

Andel behöriga för högskoleförberedande program

	2014	2015	2016
Alla	78,8	78,7	79,4
Flickor	81,1	77,8	79,9
Pojkar	76,8	79,6	79,0

Den genomsnittliga behörigheten till högskoleförberedande gymnasieprogram är högre än förra året. Bakom detta ligger dock att pojkars behörighet sjunkit medan flickors behörighet stigit.

Andel behöriga för yrkesprogram

	2014	2015	2016
Alla	82,0	78,8	80,5
Flickor	82,8	78,1	80,6
Pojkar	81,3	79,6	80,3

Den genomsnittliga behörigheten till gymnasieskolans yrkesprogram har det senaste året ökat. Både flickors och pojkars resultat har förbättrats. Även när det gäller yrkesprogram har flickor högre behörighet än pojkar.

De fortsatta resultatförbättringarna inom grundskolan är ett resultat av det målmedvetna systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs. Det ger bland annat fokus på rätt saker, en tydlighet i de gemensamma utvecklingsfrågorna samt återkommande resultatuppföljningar.

Gymnasieskolan

Högskolebehörighet	2015	2016
Högskoleförberedande program	68 %	77 %
Examen från yrkesprogram	68 %	72 %
Varav avgått med högskolebehörighet	37 %	43 %

När det gäller de högskoleförberedande programmen inom gymnasieskolan måste eleverna uppnå högskolebehörighet för att få en slutexamen. Under året har andelen elever som lyckats med detta ökat. När det gäller gymnasieskolans yrkesprogram kan eleverna få examen utan att uppnå högskolebehörighet. Under året har andelen som tagit examen ökat, likaså har andelen av dessa som avgått med högskolebehörighet ökat.

Jämförelsetal (f.d. meritvärde)	2015	2016
Högskoleförberedande program	14,50	14,32
Yrkesprogram	12,39	12,80

Resultaten är i stora hela oförändrade sedan föregående år. Dock är det fortfarande en stor andel elever (ca 25 %) som inte når slutexamen inom fyra år, ofta på grund av brister i svenska och engelska språket. Därför krävs ett fortsatt fokus på språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisning.

HÄNDELSER AV BETYDELSE

Inom hela pedagogiska området har det systematiska kvalitetsarbetet utvecklats och arbetet med mottagandet av nyanlända inom grundskolan har förbättrats.

Inom förskola, grundskola och gymnasieskola fortsätter satsningen på funktionellt delat ledarskap, vilket innebär två likställda chefer på samma enhet. En förskolechef/rektors som är ansvarig för det nationella uppdraget och en enhetschef som är ansvarig för det kommunala uppdraget. Detta har intresserat forskare inom området skola och ledarskap.

Under hösten har vuxenutbildningen integrerats i verksamhetsområdet, vilket innebär gemensamma strukturer och arbetssätt med målsättning att uppnå samordningsvinster med övrig utbildningsverksamhet inom kommunen.

För samtliga verksamheter har det varit av betydelse att i det dagliga arbetet särskilt beakta två perspektiv. Dels ett socialt perspektiv utifrån kravet att ha en likvärdig skola och förskola där alla barn och elever ska ges förutsättningar att nå målen. Dels ett ekologiskt perspektiv utifrån kravet att medarbetare, barn och elever ska öka sin medvetenhet om vikten av hållbar utveckling.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Verksamheten har vuxit under flera år. Antalet barn och elever i förskola och grundskola har ökat vilket ser ut att fortsätta. Framöver ökar även antalet elever i gymnasieskolan. Den senaste tiden har det funnits en stor osäkerhet kring den humanitära situationen i omvärlden, men antalet nyanlända i Södertälje har inte varit så omfattande som föregående år.

Alldeles oavsett mängden nyanlända måste verksamheten kunna möta varje barn och elever med hög kvalitet. Utifrån

det stora flyktingmottagandet som varit de senaste åren, har ett stort arbete med att kvalitetssäkra mottagandet av nyanlända pågått. Det finns idag tydliga och väl fungerande rutiner och riktlinjer för detta mottagande.

De barn och ungdomar som nu flyr sina hemländer bär på en historia och upplevelser som gör att ett väl fungerande och tillgängligt barn- och elevhälsoarbete blir särskilt viktigt. En fungerande elevhälsa är också viktig för andra barn och elever, och för medarbetare. Allt fler barn och unga likväl som medarbetare upplever idag en större ohälsa. Oavsett om det är psykisk eller fysisk ohälsa krävs det rutiner att hantera detta och samtidigt måste det förebyggande arbetet utvecklas.

I Södertäljes förskolor har 65 procent av barnen ett annat modersmål än svenska. Inom grundskolan deltar över 30 procent i modersmålsundervisning, men långt fler än så har ett annat modersmål. Detta ställer höga krav på att förskolor och skolor arbetar initierat med språk- och kunskapsutveckling. Inom detta område har det pågått och kommer framöver att pågå stora utvecklingsinsatser.

Under de senaste åren har ett intensivt systematiskt kvalitetsarbete pågått i alla verksamheter för att säkra att resultat och utveckling följs upp kontinuerligt. Utifrån uppföljningen ska rätt åtgärder sättas in för att öka måluppfyllelsen. Det systematiska kvalitetsarbetet är en viktig förklaring till att resultaten har förbättrats. Under föregående läsår förbättrades i stort sett alla resultat inom förskola, grundskola och gymnasieskola. Denna positiva utveckling ska fortsätta och resultaten ska förbättras ytterligare. Kommunen har idag väl fungerande förskolor och skolor. Men förutsättningarna och behoven ser olika ut. I områden där utbildningsnivån är låg, arbetslösheten hög och känslan av utanförskap kan vara stor har kommunen ett omfattande kompensatoriskt ansvar.

En stor utmaning framöver är att säkerställa tillgången till kvalificerade och utbildade medarbetare som kan fortsätta utveckla förskola och skola i Södertälje kommun. Bristen på förskollärare har tilltagit och konkurrensen om befintliga och nyutexaminerade förskollärare och lärare är mycket stor. Rörligheten inom dessa yrkeskategorier har ökat och omsättningen inom förskolorna och skolorna är nu större än någonsin. Därför är det viktigt att göra dessa tjänster så attraktiva som möjligt. ■

Arbete och försörjning

Verksamhetstal	2014	2015	2016
Nettokostnad totalt mkr	339,5	355,5	316,9
Vuxenutbildning	42,2	50,6	81,1
Arbetsmarknad och försörjning	297,3	304,9	235,8
Vuxenutbildning			
Totalt antal antagna, kommunal vuxenutbildning	4 118	3 132	4 762
Antal studerande, yrkeshögskola	148	119	155
Genomsnittligt antal elever, SFI	1 223	1 534	1 373
Försörjningsstöd			
Antal innevånare som fått försörjningsstöd	6 075	5 814	5 271
Hjälptid mån/hushåll	7,65	7,80	8,08

EKONOMISK ANALYS

Vuxenutbildning

Nettokostnaden för vuxenutbildningen ökade med 60 procent mellan 2015 och 2016 vilket beror på en förändring av kommunens interna finansieringsmodell för svenska för invandrare (SFI).

Arbetsmarknad och försörjning

Nettokostnadsminskningen på 23 procent eller 69,1 mkr för arbetsmarknad och försörjning beror främst på att utbetalningar från Migrationsverket har fördelats annorlunda internt inom kommunen mot tidigare år.

Kostnaderna för utbetalt bistånd, försörjningsstöd, har minskat med 0,7 procent vilket beror på att både nybesöken och antal hushåll minskat.

MÅL OCH INRIKTNING

Vuxenutbildning

För SFI har 96 procent av de som slutför sina kurser uppnått godkända betyg under 2016 och andelen SFI-studerande som slutför sina kurser med ett godkänt betyg inom utsatt tid uppgick till 79 procent.

Inom grundläggande vuxenutbildning klarade 99 procent av de studerande sina kurser vilket är en förbättring mot föregående år. Inom den gymnasiala vuxenutbildningen hade 86 procent godkända betyg vilket ligger på samma nivå som föregående år.

Arbetsmarknad och försörjning

Antalet Södertäljebor, vuxna och barn, som någon gång under året hade försörjningsstöd uppgick till 5 271, vilket var 543 färre än 2015. Socialtjänsten arbetar intensivt med att stötta personer, som saknar inkomst att komma ut i egen försörjning, både personer som direkt kan gå ut i jobb och personer, som har rehabiliteringsbehov.

Antalet hushåll med långvarigt bidragsberoende, det vill säga de hushåll som har bidrag i mer än tio månader, minskar däremot inte lika fort. En övervägande del av personerna, som har ekonomiskt bistånd i Södertälje tillhör en eller flera av de grupper som Arbetsförmedlingen definierar som särskilt utsatta grupper på arbetsmarknaden. Många personer, som har ekonomiskt bistånd i Södertälje, är också sjukskrivna och har rehabiliteringsbehov, vilket kräver långsiktigt arbete i samverkan med andra myndigheter för att stötta dessa personer ut i egen eller annan försörjning.

Antalet unga vuxna 18–24 år, som fick försörjningsstöd 2016 har minskat, från 170 i genomsnitt 2014 till 126 personer i genomsnitt 2016.

HÄNDELSE AV BETYDELSE

Vuxenutbildning

Under 2016 har SFI upphört som egen skolform och ingår sedan 1 juli i vuxenutbildningen. Vuxenutbildningens systematiska kvalitetsarbete har under året implementerats för att fortsätta utveckla verksamheten.

© SCANDINAVIA/ASTRAKAM

Arbetsmarknad och försörjning

Under våren 2016 startade arbetsmarknadsprojektet MAP 2020. Projektet är delvis finansierat av Europeiska socialfonden och riktar sig till personer som saknar egen försörjning och som behöver stöd för att kunna komma ut på arbetsmarknaden. Projektet är ett samarbete mellan kommunen, Telgekoncernen och Arbetsförmedlingen och fortsätter fram till sommaren 2019.

Kommunen har under året arbetat för en ökad samverkan med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Syftet är att ge ett sammanhållet stöd utifrån personers individuella behov för att öka möjligheten att komma ut till egen försörjning.

I Södertälje finns många barnfamiljer som har haft försörjningsstöd under lång tid, vilket forskning visar har en negativ effekt på bland annat barnens hälsa. Ett utvecklingsarbete har därför genomförts för att öka kompetensen i verksamheten för att synliggöra och ta hänsyn till barnens perspektiv. Detta viktiga fokus fortsätter även under 2017.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Vuxenutbildning

Södertälje har en hög andel vuxna medborgare som saknar utbildning eller behöver kompetens sin utbildning. Regeringen har beslutat att "rätt till behörighetsgivande utbildning inom Komvux" ska börja gälla från 1 januari 2017. Dessutom har 20 mkr tillförts vuxenutbildningens budget. Syftet är att fler medborgare ska få en utbild-

ning som leder till arbete eller vidare studier, samt fler nyanlända som kommit in sent i skolan och inte hunnit fullfölja en gymnasieutbildning, får ett adekvat riktat stöd.

Arbetsmarknad och försörjning

Ekonomiskt bistånd är samhällets yttersta skyddsnät och påverkas därför i hög grad av yttre faktorer i samhället såsom läget på arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingens analyser och prognoser av arbetslösheten nationellt, visar att arbetslösheten fortsätter att minska bland grupper med starkare ställning på arbetsmarknaden, medan utmaningar kvarstår för vissa grupper med utsatt ställning på arbetsmarknaden. En stor del av personerna som har försörjningsstöd i kommunen befinner sig långt från arbetsmarknaden. Bland de största identifierade hindren är otillräckliga kunskaper i det svenska språket, låg utbildningsnivå samt behov av rehabiliterande och motiverande insatser. Ett fortsatt viktigt arbete framöver är att ytterligare anpassa arbetsmarknadsinsatserna till målgruppens behov samt att verka som en kompletterande aktör till Arbetsförmedlingen.

Ett nytt projekt, Mobilisering inför arbete (MIA) startar under 2017. Projektet drivs av Samordningsförbundet och har beviljats medel från Europeiska socialfonden. MIA riktar sig till personer som har rehabiliteringsbehov och står mycket långt från arbetsmarknaden. MIA kommer på lång sikt att bidra till att fler ur målgruppen får rätt stöd. Målet är att personer med rehabiliteringsbehov genom samordnat stöd från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, landstinget och försörjningsstöd ska komma ut i egen eller annan försörjning. ■

Omsorg om barn, ungdomar och vuxna

Verksamhetstal	2014	2015	2016
Nettokostnad totalt mkr			
Barn och ungdomsvård	205	221	249
Vuxenvård, missbruk	68	70	71
Barn och ungdomar			
Antal placerade barn/ungdomar totalt	228	310	324
<i>Varav</i>			
Antal barn familjehem	103	102	128
Antal barn jourhem	90	177	165
Antal barn institution	35	31	31
Antal vård dygn totalt	74005	90538	114 514
<i>Varav</i>			
Vård dygn familjehem	42022	48076	53563
Vård dygn jourhem	19437	29362	47615
Vård dygn institution	12546	13100	13336
Vuxenvård missbruk			
Antal placerade i familjehem/institution	20	21	17
Vård dygn institution	3582	3948	4003

EKONOMISK ANALYS

Inom vuxenvården missbruk har nettokostnaderna, det vill säga kommunens kostnad för att bedriva verksamheten, ökat med 2 procent. Antal vård dygn har ökat med 1 procent. Kostnaderna har främst ökat på grund av fler köp av dyra externa LVM-placeringar (Lagen om vård av missbrukare). Verksamheten genomför uppsökande arbete, när det är möjligt, för att förhindra dessa placeringar.

Inom barn och ungdomsvården har nettokostnaderna ökat med tretton procent. Det beror främst på de ökade kostnaderna för köp av externa placeringar på grund av ökat inflöde samt en kostnadsökning per dygn, främst för institutionsplaceringar. Vidare beror det på ökade personalkostnader, då en utökning av verksamheten skett.

Antalet vård dygn har ökat med 26 procent. Inflödet av ensamkommande barn under slutet av 2015 är den främsta orsaken till ökningen mellan 2015 och 2016, se tabell. Kommunens kostnader täcks till övervägande del av intäkter från Migrationsverket.

MÅL OCH INRIKTNING

Fokus på delaktighet, förebyggande insatser, öppenvårdsinsatser och barnperspektivet

Under året har verksamheten arbetat med att stärka barnperspektivet ytterligare och synliggöra barn och ungdomars delaktighet i utredningsarbetet. 98 procent av alla barn har kommit till tals i utredning och insats, vilket är bättre än målet för 2016 på 85 procent.

Även arbetet med att minska de externa placeringarna, främst genom nya öppenvårdsinsatser och förebyggande arbete, har varit ett fokus i verksamheten under 2016 och resultatet har varit gynnsamt.

Samutredning och sammanhållet stöd för ett familjeorienterat arbetssätt

Som ett led i familjeorienterat arbetssätt har vuxenverksamheten och barn- och ungdomsverksamheten utvecklat rutiner för samutredning i ärenden, där en eller båda föräldrarna har en missbruksproblematik.

© SCANDINAVISKE GRVNFARB

Brukare, som har en beslutad insats och behov av ett sammanhållet stöd inom Vuxenheten missbruk, kan få en samordnad planering. För 2016 är resultatet 94 procent, vilket är bättre än den målnivå på 80 procent som var uppsatt.

HÄNDELSER AV BETYDELSE

Ökat antal rapporterade händelser samt ökat fokus på förebyggande arbete

Under 2016 har antalet anmälningar, ansökningar och yttranden inom barn och ungdomsvården ökat med 2 procent. Majoriteten av alla anmälningar kommer från polis och skola och avser till stor del oro för barn och ungdom, kriminalitet, missbruk hos vårdnadshavare och våld i hemmet. Verksamheten har fortsatt det förebyggande arbetet i öppna former, nya insatser har utvecklats så som Krisstöd, Intensivteam och Nätverkslag, alla med syfte att minska anmälningar och placeringar.

Två boenden i egen regi för ensamkommande barn har startades under 2016. Arbetet med att starta en familjecentral och samverkan med landstinget inleddes, bl. a. genom start av nytt hembesöksprogram för nyblivna föräldrar. Den nya familjecentralen i Geneta öppnade sin verksamhet i februari 2017.

Vuxenvård – missbruk

Inom öppenvården har arbetet fortsatt med att utveckla behandlingsprogrammen och innehållet i de ”öppna

grupper” som arbetar motiverande. Till den öppna gruppen kan man komma utan tidsbeställning eller biståndsbeslut och få information, stöd och rådgivning kring sin missbruksproblematik. De besökare som önskar, får också hjälp att söka insatser hos en socialsekreterare.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Ökat inflöde möts med utveckling av öppna insatser och samverkan

Barn och ungdomsvården har ett fortsatt ökat inflöde av antalet anmälningar, även om ökningen minskat något. Fortsatt utveckling av insatser i öppna former krävs, men även samverkan med polis, landsting och skola kring barn och ungdomar i riskzonen, ska fortsätta under 2017.

Under 2017 kommer verksamheten arbeta för att starta ett familjecenter i Hovsjö. Syftet är att arbeta förebyggande och förbättra den fysiska och psykiska hälsan för barn i området.

Fortssatt arbete med att utveckla insatser

Öppenvården kommer under 2017 fortsätta arbetet med att utveckla innehållet i insatserna, så att de överensstämmer med de nationella riktlinjerna. Samarbetet med Beroendecentrum behöver utvecklas, så att alla klienter, som behöver stöd från båda huvudmännen, genom gemensamma insatser, får sina behov tillgodosedda. ■

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetstal	2014	2015	2016
Nettokostnad totalt mkr	770,4	801,2	808,7
Funktionshinder	691,8	716,4	721,9
Socialpsykiatri	78,6	84,8	86,9
Funktionshinderområdet			
Bostad med särsk.serv. antal vuxna	387	395	397
Varav extern regi	236	239	239
Totalt antal personer i daglig verksamhet	525	493	516
Varav extern regi	237	230	222
Antal personer med personlig assistans	280	265	243
Socialpsykiatri			
Antal vård dygn boenden	17 015	18 620	19 136
Varav extern regi	2883	3 145	3 658

EKONOMISK ANALYS

Den totala nettokostnaden uppgår till 808,7 mkr, vilket motsvarar en ökning med 0,9 procent jämfört med 2015.

Nettokostnadsökningen på 0,8 procent för funktionshinder beror huvudsakligen på en ökning av antalet insatser från och med hösten 2015, samt förändrade och ökade behov hos brukarna under år 2016. Ytterligare en förklaring är att kommunen övertog hälso- och sjukvårdsansvaret från landstingen den 1 oktober 2015.

Inom socialpsykiatri har nettokostnaden mellan 2015 och 2016 ökat med 2,4 procent. Ökningen beror främst på ökade kostnader för externa placeringar.

MÅL OCH INRIKTNING

Under 2016 har verksamheten fortsatt implementeringen av nya arbetssätt och metoder för att öka brukarinflytande.

Alla enheter har metodombud i syfte att utveckla arbetsmetoder för att förstärka brukarnas möjlighet till inflytande och delaktighet.

Delaktighetsmodellen, som är en samarbetsmodell för brukare och personal har införts i delar av verksamheten

under 2016. Delaktighetsmodellen är ett sätt att öka brukarnas delaktighet genom att de får möjlighet att uttrycka sina tankar och önskemål i samtalsgrupper, som hålls efter en speciell struktur och leds av utbildade samtalsledare.

Arbetet kommer att fortsätta under 2017 med att utveckla och utvidga möjligheterna att använda modellen i fler enheter och inom fler verksamhetsområden.

Fokus inom myndigheten har legat på att säkerställa den enskildes delaktighet och inflytande. Myndigheten har bland annat arbetat med förbättring och utveckling av samverkansprocesser, exempelvis när brukaren går från barn till vuxen, samarbete med landstinget genom samordnade individuella planer och tätare samarbete med Försäkringskassan. Antalet handläggartjänster har även utökats.

HÄNDELSER AV BETYDELSE

Södertälje har anställt en kommundoktorand. Tjänsten är ett samarbete mellan kommunen och Ersta Sköndal högskola och ska fortgå till år 2020. Syftet är att öka kopplingen mellan teori och praktik. Fokus är "brukarinflytande" inom myndighetsutövande och utförande.

För att underlätta vägen in i arbetslivet för unga människor med funktionsnedsättning har ett arbete inletts med

© SCANDINAVIAN GÖRAN ARBRAHSSON

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Kommunen har via Samordningsförbundet tecknat en överenskommelse som gäller övergången från gymnasiesärskolan till arbetslivet. Ett program har tagits fram för att underlätta för avgångselever från gymnasiesärskolan att gå vidare till en sysselsättning, som är anpassad efter den enskildes behov.

Den 1 oktober 2015 övertog kommunerna i Stockholms län hälso- och sjuk-vårdsansvaret för boende med särskild service och daglig verksamhet. Ett team av sjuksköterskor, arbetsterapeut och fysioterapeut ansvarar numera för personer i bostad med särskild service och daglig verksamhet i den kommunala regin. Kommunens övertagande av ansvaret har följts upp under 2016. Resultatet visar att helhetsperspektivet, kontinuiteten och tillgängligheten har blivit bättre i verksamheterna, bland annat eftersom en sjuksköterska finns att nå dygnet runt, vilket saknades när primärvården hade ansvaret.

Under slutet av 2016 har socialpsykiatrins fokus varit planering för att sammanföra de tre rehabiliteringsenheterna för personer med psykisk funktionsnedsättning till en enhet. Samråd och riskbedömning har gjorts med berörda brukar-organisationer. Skälen för sammanslagningen är att färre brukare är i behov av stöd och en större rehabiliteringsenhet ger ett bredare utbud av stöd- och behandlingsinsatser.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Antalet personer som har behov av bostad och daglig verksamhet, förväntas avta de kommande åren. Målgruppen med autism-spektrumtillstånd har trendmässigt hittills ökat och bedömningen är att den kommer att fortsätta öka. En viktig och stor utmaning på sikt blir att kunna tillmötesgå dessa nya målgruppers behov.

Dagens hjälpmedelsutveckling och digitala lösningar öppnar för nya möjligheter

I omsorgsverksamhet, där hjälpmedel är en självklar del av vardagen kan nya teknologiska förutsättningar skapas för att både behålla och utveckla självständighet samt upplevd trygghet.

Inflödet på de rehabiliteringsenheter som vänder sig till personer med psykisk funktionsnedsättning minskar, medan den allmänpsykiatriska rehabiliteringsenheten har fortsatt kraftigt inflöde. Många är unga och har behov av insatser, som så småningom kan leda till arbete eller studier.

Den ökade satsningen på stöd att välja, skaffa och behålla ett arbete förväntas leda till att fler i målgruppen, får löneanställning i någon form. ■

Äldreomsorg

Verksamhetstal	2014	2015	2016
Nettokostnad mkr	624	641	637
Platser i vård- och omsorgsboende	504	503	502
<i>Därav</i>			
- egen regi	400	413	413
- entreprenad	71	48	48
- externa (snitt)	33	42	41
Antal hemtjänsttimmar	646 553	591 281	534 295

EKONOMISK ANALYS

Den totala nettokostnaden för äldreomsorgen har minskat med 4,0 mkr, det motsvarar knappt en procent. Det beror främst på färre köp av hemtjänsttimmar och ett minskat behov av att köpa dygn på korttidsboende. Kostnaden för köp av verksamhet har minskat med 11 procent.

Personalkostnaderna i egen regi har ökat med 3 procent vilket bland annat förklaras av att nya medarbetare har rekryterats i samband med att verksamheten på Cederströmska gården överförts till egen regi hösten 2015.

MÅL OCH INRIKTNING

Under 2013 fattades beslut om att införa en lokal vårdighetsgaranti för vård- och omsorgsboende, hemtjänst och biståndshandläggning. Garantin omfattar områdena delaktighet, bemötande och trygghet. Uppföljning görs genom att regelbundna kontakter tas med slumpvis utvalda brukare för att fråga om brukaren upplever att garantierna har uppfyllts. De uppföljningar som har gjorts, visar att brukarna till stora delar upplever att garantin är uppfylld. Inom hemtjänsten mäts personalkontinuiteten och målet för 2016 var att varje person, som har hemtjänst två eller fler besök varje dag, högst ska träffa elva olika personer under en 14-dagars period. Uppföljningen visar att årets mål på övergripande nivå har uppnåtts. Under 2017 kommer hemtjänsten i egen regi införa teknik som gör det lättare att både följa och planera för en hög personalkontinuitet, det vill säga att minska antalet personal som besöker en hemtjänsttagare.

HÄNDELSE AV BETYDELSE

Åtgärder för att undanröja brister i vårdkedjan. För att skapa goda förutsättningar för de äldre att komma tillrätta med eventuella brister i vårdkedjan startades i maj 2015 teamet "Trygg och säker hemgång". Syftet är att underlätta behovsbedömningen efter hemgång från sjukhus, då behovet initialt kan vara stort för att sedan minska över tid. Under 2016 utökades antalet tjänster till ett större team, som arbetar flexibelt över hela Södertälje.

Stimulansmedel för ökad bemanning

Under åren 2015–2018 kommer regeringen att satsa sammanlagt 7 miljarder för att öka bemanningen inom äldreomsorgen i Sverige. Syftet med stimulansmedlen är att skapa ökad trygghet och kvalitet för den enskilde. En bemanning kan till exempel ske genom att nyanställa på heltid eller öka sysselsättningsgrad för befintliga deltidstjänster. För 2016 fick Södertälje kommun 14,7 mkr. Totalt har 11,4 mkr gått åt till att förstärka personal inom främst hemtjänst och särskilt boende för både egen och privat regi. För 2017 får Södertälje kommun 15,0 mkr.

Ökad livskvalité för brukarna

Inom vård- och omsorgsboende har det under året varit stort fokus på att öka livskvaliteten för brukarna genom bland annat utevistelser och individuella aktiviteter utifrån egna önskemål samt social samvaro. Det intensifierade arbetet har kunnat göras delvis med stöd av stimulansmedel för ökad bemanning.

Digitala stödsystem införs i hemtjänsten

Under november 2016 påbörjades införandet av planeringssystem och tid- och insatsregistrering för både privat

och kommunal hemtjänst. Införandet fortsätter under våren 2017. All personal inom hemtjänsten i egen regi dokumenterar idag med hjälp av dator i hemtjänstlokalen. När införandet av digitala stödsystem är klart, kommer personalen att kunna dokumentera direkt på plats hos den enskilde brukaren.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Nationell kvalitetsplan för äldreomsorg
En särskild utredare ska ta fram förslag till en nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2017.

Utredaren ska föreslå åtgärder som syftar till:

- Högre kvalitet och effektivitet
- Bättre förebyggande och rehabiliterande insatser

- Tryggad personalförsörjning
- Översyn av särskilda boendeformer
- Flexibla former för beslut om äldreomsorg
- Användning av välfärdsteknologi

Ökad andel äldre

Enligt befolkningsprognosen ökar andelen äldre i kommunens. Den demografiska förändringen kommer att medföra att allt fler personer behöver äldreomsorgens insatser de närmaste åren.

Fler platser i vård- och omsorgsboenden

I början av 2017 utökas Wijbacken med nio platser och under 2018 kommer det nya boendet i Björkmossen att färdigställas med 54 platser. I boendepåren, som årligen uppdateras, föreslås ytterligare ett boende med ett 50-tal lägenheter till år 2021. ■

Kultur och fritid

Verksamhetstal	2014	2015	2016
Nettokostnad mkr	194,6	212,9	215,0
Bidrag föreningar mkr	25,3	29,5	31,2
Utlåning bibliotek	326 134	330 583	324 003
Besök konsthall	21 069	21 697	20 617
Elever kulturskola	1 878	1 840	1 963
Besök fritidsgårdar	74 674	87 242	87 133
Besök Torekällberget	116 492	122 394	100 424
Besök program	146 297	119 605	114 651

EKONOMISK ANALYS

Den totala nettokostnaden för kultur- och fritidsverksamheten uppgår till 215 mkr vilket motsvarar en ökning med 1,0 procent jämfört med 2015. Externa intäkter för hyror och arrenden minskar och 1,3 mkr av hyresintäkterna har bokförts som befarade kundförluster.

Kostnaden för föreningsbidrag liksom personalkostnader ökade med 6 procent jämfört med 2015.

Nettokostnadernas andel för kultur- och fritid av kommunens totala kostnader har sjunkit från 5,0 procent år 2008 till 4,4 procent år 2016. Nettokostnad per invånare var cirka 2 300 kronor. Det är något högre än för övriga kommuner i Stockholms län.

MÅL OCH INRIKTNING

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra mål för kultur och fritid:

1. Variationen inom utbudet för barn och ungdomar ska öka
2. Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ska öka
3. Södertäljebornas nyttjande av kultur- och fritidsutbudet ska öka
4. Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka

Utbudet för barn och unga har utökats

Under året har barn och ungdomar i Södertälje kunnat ta del av ett särskilt stor utbud av arrangemang och aktiviteter, genom "Sommarlovspengar" från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Kultur 365 har turnerat med buss och tagit med kultur, upplevelser och generationsmöten till alla bostadsområden och kommundelar i Södertälje.

Äventyrsvecka på Gillberga friluftsgård riktades särskilt till elever i särskolan. En häftig vecka där inget varit "O-möjligt".

Barn och ungdomar inbjöds till gratis konstkolle. Tillsammans med konstnärer lärde de sig att måla, teckna och skapa.

Barn och barnfamiljer erbjöds fri entré under den utökade 1800-talsveckan på Torekällberget.

Verksamhet med odling i staden och bikupor på fritidsgårdarna genomfördes där deltagarna fick lära sig hur viktiga bin är för vår jord.

Grafikens hus startade sin verksamhet med en rad projekt – riktade till barn och unga.

Flickor deltar mer i idrottsaktiviteter

Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ökar både avseende antal aktiviteter och sett till deltagande individer. I planerad utbyggnad av idrottsanläggningar tillvaratas flickor intressen. Gymnastik- och friidrottshallen och stallbyggnad vid Billsta i Järna är exempel på detta. Vid utbyggnad av anläggningar för spontanidrott har flickors behov beaktats.

Hög nyttjandegrad av kultur- och fritidsutbudet

Nyttjandet av kommunens anläggningar har ökat med 25 procent under året och antalet föreningsbidragsansökningar går också upp.

Besök på fritidsgårdar ligger på samma nivå som föregående år och besöken på Torekällberget har minskat. Minskningen kan sannolikt delvis förklaras av sommarens brohaveri samt branden i vårdshuset på Torekällberget.

Biblioteken har från att ha haft en topp år 2015 minskat boklånen under 2016. Emellertid ökar utlån av e-böcker, som laddas ned från bibliotekets hemsida. Nedgången av minskade boklån syns över hela landet. En orsak till minskad boklån beror bland annat på ändrade medievänor men också på minskat antal bokade klassbesök i takt med att eleverna i större omfattning har tillgång till skolbibliotek.

Elever på kulturskolan och El Sistema ökar.

Kultur och fritid är en uppskattad verksamhet

Kommunens stora medborgarundersökning genomfördes av SCB under våren 2015. Betygen av Nöjd Kund Index (NKI) för både kultur och idrott visade på en ökning. Enligt NKI ökade kulturen från värde 61 till 62 och idrotten från 53 till 58. Nästa medborgarundersökning genomförs 2017. Under året har flera enheter genomfört egna mätningar. Fritidsgårdarnas brukarundersökningar, inom ramen för det riksomfattande KEKS-nätverket (Kvalitet och kompetens i samverkan), visar hög grad av brukarnöjdhet avseende trygghet, bemötande, gemenskap, inflytande delaktighet och ansvar.

Samarbete stärker verksamheten

Kultur- och fritidsverksamheten är beroende av och inriktad mot att utvecklas genom ökat externt samarbete och finansiering. Även kommuninternt samarbete och gemensam finansiering av projekt som är riktade till både barn och unga, samt äldres utveckling, har prioriterats under året.

Exempel på samarbetsprojekt:

- mellan biblioteket och Röda Korset med kurser för nyanlända
- mellan biblioteket och modersmålslärare kring sagostunder och teater
- Berättarministeriet med skribarverkstad i Luna kulturhus, i samarbete med dess stiftelse och skolan i Södertälje kommun.
- Kultur 365, som anordnar kulturaktiviteter för äldre varje dag bland annat genom extern finansiering från kulturrådet.
- med Södertälje International Football Cup.
- Sommarlovsaktiviteter i samverkan med föreningslivet.
- med Grafikens hus barn och ungdomsverksamhet
- mellan Kungliga filharmoniska orkestern och El Sistema
- med Idrott utan gränser

HÄNDELSER AV BETYDELSE

I samband med de ökande flyktingströmmarna erhöles statsbidrag för ökat flyktingmottagande. Det är av stor betydelse för att känna sig hemma i ett nytt land att få tillgång till språk och kultur. Språkkurser, språkpaket samt lättlästa böcker mötte behoven av att snabbt kunna lära sig svenska.

Sommarlovssatsning blev en stor succé med ett brett spektrum av aktiviteter, såsom konstkollo, sommarverksamhet för funktionshindrade, teknikkollo på Tom Tits, odling i staden, prova-på-idrott och mycket mer.

Kringelfestivalen genomfördes med ett brett lokalt och nationellt utbud vilket uppskattades av såväl gamla som unga.

På Torekällberget genomfördes den tredje "Living History"-veckan, kallad 1800-talsveckan, med syfte att berätta Södertäljes historia på 1800-talet. Det gav många nöjda besökare, framförallt Södertäljebor.

Södertälje International Football Cup har för andra gången genomförts under sommaren med 15 deltagande nationer från Asien, Sydamerika, Afrika och Europa. Arrangemanget är årligen återkommande.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Arbetet med den nya hallen för friidrott och gymnastik vid Telgehallen fortsätter och byggstart beräknas till oktober 2017.

Ett nytt stall färdigställs vid Järna ridklubb och nya regler för anläggningsbidrag till ridskolor implementeras.

Under våren invigs Stadsbibliotekets nya barn- och ungdomsavdelning. Biblioteken fortsätter genomföra sin strukturplan som bland annat innebär fortsatt satsning på barn och unga.

Södertälje International Football Cup återkommer, liksom Torekällbergets 1800-talsvecka.

På friluftsmuseet pågår sedan flera år utveckling av olika miljöer, bland annat järnvägs-, industri- och herrgårdsmiljö. Under 2017 kommer lok och vagnar att renoveras inför öppnandet av en järnvägsmiljö.

Konsthallen utvidgar sin programverksamhet och Grafikens Hus fortsätter att etablera sig i Södertälje för att bidra till konst- och kulturlivet.

Ung fritid kommer under året att vidareutveckla sina mötesplatser så att de ska vara trygga, lättillgängliga och bedriva attraktiv verksamhet.

Stadsscenen startar en matfilmfestival och matmarknad i externt samarbete. ■

Miljö

Verksamhetstal	2014	2015	2016
Nettokostnad, mkr	5,8	8,7	8,8

EKONOMISK ANALYS

Nettokostnaden ökade marginellt mellan 2015 och 2016, då intäkterna minskade med 0,9 procent och kostnaderna minskade med 0,4 procent.

MÅL OCH INRIKTNING

Avveckling av fossila bränslen

Uppvärmning av egna byggnader sker nu helt med förnyelsebara bränslen och fjärrvärme. Kommunens fordon och drivmedel har en bit kvar till fossilfritt. Andelen förnyelsebart drivmedel är ca 40 procent av totalt köpt drivmedel. Antalet elfordon har ökat till 23 stycken elbilar och elhybrider. Miljökrav ställs vid köp av skolskjuts, färdtjänst med mera, men där behöver miljö- och klimatkraven skärpas.

Energieffektiv organisation

Fortsatta energibesparingar har uppnåtts under året vid renovering och underhåll. Till exempel har en stor centrumfastighet fått ny ventilation, fjärrkyla och tilläggsisolering, vilket förväntas ge minst 50 procent energibesparing i fastigheten.

Källsortering av avfall har förbättrats under 2016 genom att sorteringssystemet "Miljönären" har etablerats på alla kommunala skolor och förskolor. Det enkla och tydliga sorteringssystemet ska fortsätta etableras även i övriga verksamhetslokaler.

Bättre avloppshantering

Fler enskilda avlopp har byggts med källsortering av toalettavfall för att kunna återföra näringen i kretslopp. Andra kommuner börjar nu visa intresse för Södertäljes kretsloppslösningar. Under året har tillsyn gjorts på enskilda avlopp inom Mölnboås och Trosaås avrinningsområden.

Skydda, vårda och visa naturen

Ett nytt naturreservat om ca 64 hektar har bildats i Brandalsund vid kusten nordöst om Järna. Parkerings-

platser, grillplatser och rastbänkar har anlagts vid reservatet. Farstanäs naturreservat har rustats upp med skogsgallringar, stigar och bete i hagmarkerna. Naturskolan har tagit emot 54 skolklasser och ordnat utbildningsdagar för lärare.

Under 2016 startade ett projekt om vattenvård i den tätortsnära sjön Måsnaren. I projektet ingår att få en bild av näringsbelastningen, välja lämpliga åtgärder och påbörja de åtgärder som prioriteras. Syftet är att förbättra sjöns ekologiska status.

Giftfri vardagsmiljö

Miljökontoret har under året gjort tillsyn om användningen av kemikalier på ca 40 förskolor. Medvetenheten om kemikalier har ökat inom förskola och skola, och det styr vad som köps in. Mer fokus sätts även på städningen, för att få bort ohälsosamma partiklar som samlas i damm. Inom förskolan ska enheterna använda naturvårdsverkets checklista för en giftfri förskola, för att successivt få bort riskfyllda material och produkter.

Livsmedel-ekologiskt, lokalt odlat, rättvisemärkt

Konceptet "Östersjövänlig mat" fortsätter styra måltidsplaneringen, inriktat på att maten ska vara god och hälsosam, ekologiskt producerad, innehålla mindre kött till förmån för mer grönsaker, fullkorn och baljväxter, samt tillagas på närproducerade råvaror efter säsong. Andelen ekologiska inköp blev 56 procent år 2016, på samma nivå som 2015. Andelen svenskt kött år 2016 var 81 respektive 91 procent inom skola och förskola.

Södertälje är med i Fairtrade City och strävar efter att köpa rättvisemärkt. År 2016 var andelen rättvisemärkt kaffe 96 procent, te 60 procent, kakao 86 procent och bananer 76 procent.

Kommunen har arbetat vidare med hållbar matproduktion i projektet MatLust, i samverkan med Södertälje Science Park. I projektet utvecklas befintliga och nya produkter

© PONTUS ÖRRE

inom ramen för konceptet "Östersjövänlig mat", för att sedan kunna användas i kommunens verksamheter. Tanken är att stödja små och medelstora livsmedelsföretag genom att etablera en marknad för produkterna.

HÄNDELSER AV BETYDELSE

I juni lanserades webbportalen "Hållbara Södertälje". Portalen ger information om kommunens hållbarhetsarbete, länkar till andra aktörer och en klickbar karta. I hållbara kartan går det att hitta vägen till rekreationsområden, naturområden, återvinningsstationer och mer för att leva hållbart. På Västergårdshallen har solceller installerats, som förväntas producera 150 000 kWh el per år.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Det aktuella miljö- och klimatprogrammet har löpt ut och ett reviderat program ska antas under 2017. Arbetet fortsätter med att ta fram en vattenplan, som handlar om hur sjöar, vattendrag och grundvatten ska uppnå god status.

Södertälje satsar stort på sol. Telge Fastigheter planerar för att fortsätta anlägga solceller på både befintliga och nya byggnader. En solkarta som visar potentialen för solenergi i kommunen ska bli färdig under 2017. Telge Energi har tagit fram förslag på lösningar och förbättringar för hushåll som vill producera sin egen sol. ■

Samhällsbyggnad och offentlig miljö

Verksamhetstal	2014	2015	2016
Verksamhetens nettokostnad, mkr	145,20	108,9	- 4,2
Nettokostnad exkl. exploatering, mkr	174,5	169,0	166,6
Vinterväghållning, kr per kvm	7,61	9,09	9,63
Underhållsbeläggning, kr per kvm	4,85	6,62	5,79
Andel av total gatuyta som underhållits	2 %	3 %	2 %
Energi per ljuspunkt/kWh	469	436	411
Driftkostnad (kr)/ljuspunkt	660	675	634

Verksamheten omfattar översikts- och detaljplaner, bygglov, kartor, fastighetsbildning, anläggning och drift av kommunala gator och vägar samt skötsel av parker. Även förvaltning, försäljning och exploatering av kommunens egendom ingår i verksamhetsområdet.

EKONOMISK ANALYS

Verksamhetens nettokostnad 2016 var - 4,2 mkr. Omfattningen av kommunens markförsäljning varierar mellan åren och påverkar nettokostnaden för den sammanlagda samhällsbyggnads-verksamheten. Netto-intäkten inom exploateringsverksamheten var 170,8 mkr och har genererats främst genom försäljningen av en handelstomt inom arbetsområdet Moraberg södra samt en snabbare försäljning av småhustomter inom det nya bostadsområdet Kaxberg.

Exklusive exploateringsverksamhetens positiva resultat är nettokostnaden 166,6 mkr, en minskning med 1 procent som förklaras av minskade kapitalkostnader.

Energin per ljuspunkt sjunker i takt med att kommunen byter äldre armaturer mot nya LED-armaturer som har en lägre elförbrukning.

Nettokostnaderna för vinterväghållningen landade på 18,8 mkr, vilket är samma som året innan. Trots relativt små mängder snö var det mycket halkbekämpning under första delen av året på grund av stora temperaturskillnader mel-

lan dag och natt. Det var också många uttryckningar, för t.ex. sandning. Sammantaget krävde vinterväghållningen jämförelsevis något lägre insatser än mer "normala" vintrar. Fördelningen av vinterväghållningskostnader mellan första och andra halvan av året visas i diagrammet nedan.

► Se graf 1

Det stora intresset för att bygga bostäder i Södertälje håller i sig. Under 2016 inkom 1 442 bygglovsärenden. Det är 3 procent fler än under 2015, då 1 397 ärenden kom in. Det har varit ett stort antal ansökningar om bygglov i Glasberga, Björkmossen och Kallfors.

► Se graf 2

Det finns inga tecken på att intresset för att bygga minskar på grund av konjunkturen. Kommunen har under 2016 prioriterat att förbättra tillgängligheten för medborgarna per telefon, hemsida och personlig mottagning.

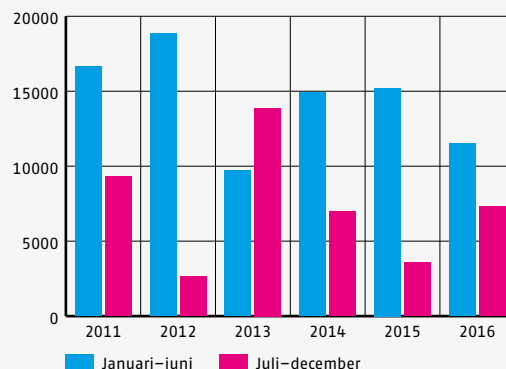
Investeringar

Under 2016 har investeringar för 106,7 mkr genomförts varav 57 mkr är reinvesteringar, 17,4 mkr är investeringar inom exploateringsverksamheten och 32,3 mkr avser utbyggnad av GC-vägar, ombyggnad Viksbergsvägen och satsningar inom Södertälje City – i samverkan. Reinvesteringar har gjorts för att förbättra lekparkar, parker, gatubelysning och parkeringsplatser.

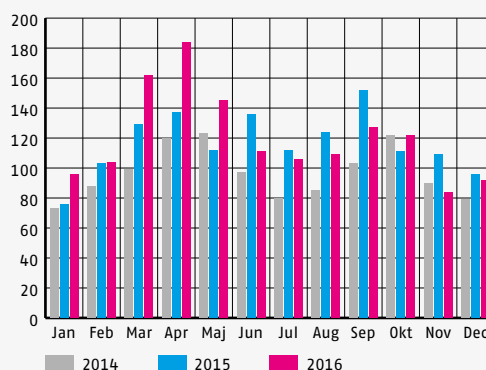

© SAM KILBÄCK

1. VINTERVÄGHÅLLNING – FÖRDELNING VÅR OCH HÖST

2. INKOMNA ÄRENDE BYGGLOV PER MÅNAD

MÅL OCH INRIKTNING

Samhällsbyggnadsverksamheten har till stor del uppnått de mål och inriktningar som kommunfullmäktige satt upp.

Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva har förbättrats

SCB:s senaste medborgarundersökning som genomfördes våren 2015 visar på ett bättre resultat än den föregående som genomfördes år 2013. Medborgarnas betyg på arbets- och utbildningsmöjligheter, kommunikationer, kommersiellt utbud, fritidsmöjligheter och trygghet har utvecklats positivt sedan dess. Samtliga områden fick ett något bättre betyg än 2013 utom bostäder som har försämrats kontinuerligt sedan 2011, en utveckling som delas av flertalet kommuner i Stockholms län.

Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Region-Index (NRI) för hur medborgarna bedömer Södertälje kommun som en plats att bo och leva på är lägre än genomsnittet för deltagande kommuner men högre än kommunens resultat 2011 och 2013.

Antalet nytillkomna bostäder har ökat

Under 2016 färdigställdes 332 bostäder, 186 i småhus, 130 i flerbostadshus samt 16 specialbostäder (bostäder för äldre-/funktionshindrade och studenter). Det är fler än föregående år då 263 bostäder färdigställdes.

Tjänster och uppdrag uppfyller svars- och garantitider

Vid ansökan om bygglov ska skriftligt svarsmeddelande lämnas inom 5 arbetsdagar enligt kommunens tjänstegaranti. I enlighet med plan- och bygglagen ska alla sökanden meddelas beslut om bygglov eller förhandsbesked inom 10 veckor från det att en komplett ansökan inkommit. Under 2016 uppfyllde 85 procent av ärendena 10-veckorsgarantin. Andelen är något lägre än föregående år med anledning av att antalet ärenden fortsatt att öka år 2016, då det inkom 1 442 nya ärenden att jämföra med 1 397 ärenden år 2015 och 1 159 ärenden 2014 dessutom beräknas handläggningstiden på ett annat sätt än tidigare. Samtliga ärenden uppfyllde kommunens 5-dagarsgaranti.

Under 2016 har 59 nya ansökningar om planbesked inkommit. Det är betydligt fler än 2014 (48) och 2015 (47). Enligt plan- och bygglagen ska planbesked (ja eller nej till att starta en planlägningsprocess) lämnas inom 4 månader. Under 2016 fick 10 ansökningar ett positivt planbesked. Alla förfrågningar om planbesked bedöms i en kontorsövergripande förprövningsgrupp. Målet är att effektivisera och kvalitetssäkra arbetet för att kunna lämna ett svar om planbesked för samtliga ärenden inom fyra månader.

Enligt kommunens tjänstegaranti för markupplåtelser ska 80 procent av remissyttranden till polismyndigheten om lämpligheten i att upplåta mark besvaras senast 5 arbetsdagar efter det att polisens remissförfrågan inkommit till kommunen. Detta under förutsättning att kontoret inte behöver inhämta ett remissyttrande från andra enheter/kontor/bolag. För de 117 ansökningar som omfattades av tjänstegarantin under 2016 lämnades 88 procent av kommunens yttranden inom garantitiden.

Varje år görs en servicemätning av företagsklimatet i Södertälje kommun via Sveriges kommuner och landsting (SKL). Den senaste undersökningen avser den myndighetsutövning som skedde i Södertälje kommun år 2015. I den hamnar Södertälje kommuns totala Nöjd-Kund-Index (NKI) på 68 vilket är högre än resultatet för 2014 och innebär en ökning från 62 till 68. NKI-värdena för fem av sex myndighetsområden har också ökat. Myndighetsområdet Bygglöv ökade med 10 enheter från föregående år, från ett NKI-värde på 53 till 63, vilket är över genomsnittet (61) för samtliga medverkande kommuner. Myndighetsområdet Markupplåtelse ökade med hela 19 enheter från föregående år, från ett NKI-värde på 63 till 82. Detta är långt över genomsnittet (68) för samtliga medverkande kommuner.

HÄNDELSER AV BETYDELSE

Dialog om kultur i stadskärnan

Som tidigare år hade kommunen ett tält i närheten av Olof Palmes plats under Kringelfestivalen. Årets tema var kultur i stadskärnan. Politiker, tjänstemän och konstnärer pratade kultur med Södertäljeborna. Flera tusen förslag om vad kultur är för medborgarna kom in, förslag på vad Södertäljeborna saknar och vill ha mer av. Tjänstemän från Sjöfartsverket fanns också på plats och berättade om ombyggnaden av Södertälje kanal och sluss.

Dialog med unga

Den 18 maj besökte flera medarbetare från samhällsbyggnadskontoret S:ta Ragnhildsgymnasiet i Östertälje. Syfte med dagen var att få synpunkter på vad ungdomarna vill

känna, uppleva och göra i en framtida aktivitetspark. Parken ska anläggas på Slussholmen och Lotsudden när Sjöfartsverket är klar med ombyggnaden av Södertälje kanal och sluss. En dialog om Norra stadskärnan och stråket från Stora Torget till Science Park fördes också för att få veta hur ungdomarna ser på denna del av centrum och vad de vill ska hända där.

Största bygglovet på 40 år

I november fattade stadsbyggnadsnämnden beslut om att bevilja bygglov för 441 nya lägenheter i direkt anslutning till det nya högskoleområdet Södertälje Science Park. I och med det beslutet tas nästa stora steg i utbyggnaden av nya bostäder i den norra delen av stadskärnan.

Invigning av Mälarprojektet

Den 22 november 2016 togs det officiella spadtaget för Mälarprojektet – ombyggnaden av Södertälje kanal och sluss. Omkring 200 personer fanns på plats vid invigningen. Syftet med Mälarprojektet är att förbättra säkerheten och framkomligheten i farlederna genom Södertälje och Mälaren. För Södertälje innebär det även att staden öppnas mot vattnet. Mälarprojektet planeras vara klart i slutet av 2019.

Årets byggnad och årets renovering

Varje år utnämner Södertälje kommun och Södertälje Byggmästarförening Årets byggnad och Årets renovering. Syftet med utmärkelserna är att lyfta fram god modern arkitektur och hållbart byggande samt uppmuntra till var-sam renovering i Södertälje. Nibble Gård fick utmärkelsen Årets byggnadsverk och Hälsan Östertälje fick utmärkelsen Årets renovering 2016.

FRAMTIDSBEDÖMNING

- Fortsätta utveckla Stadskärnan genom Södertälje city – i samverkan
- Utredda olika trafiklösningar och vilka investeringsbehov och parkeringslösningar som varje alternativ kräver med hjälp av en trafikmodell/verktyg för att simulera fram de olika lösningarna
- Trafiksäkerhetshöjande åtgärder Hastighetsplanen och Skolvägsprojektet
- En samordnad parkeringsstrategi för centrum och övriga tätorten.
- Fortsätta utbyggnaden och sammanlänkandet av gång- och cykelvägnätet fortsätter. ■

03

VÅRA RÄKENSKAPER

Resultaträkning, kommunkoncernen	94
Kassaflödesanalys, kommunkoncernen	94
Balansräkning, kommunkoncernen	95
Driftsredovisning, kommunen	96
Driftsredovisning, kommunkoncernen	97
Investeringsredovisning, kommunen	98
Investeringar, kommunens bolag	99
Noter till resultat- och balansräkning	100
Redovisningsprinciper	112
Revisionsberättelse	114
Ordlista	116

RESULTATRÄKNING (mkr)

	Not	Koncernen*		Budget 2016	Kommunen	
		Bokslut 2016	Bokslut 2015		Bokslut 2016	Bokslut 2015
Verksamhetens intäkter	1	5 923,1	5 887,5	215,4	1 140,7	1 002,0
Verksamhetens kostnader	2	-9 475,0	-9 414,1	-5 288,5	-5 969,2	-5 852,5
Avskrivningar	3	-622,6	-591,3	-100,0	-98,0	-96,2
Verksamhetens nettokostnad	4	-4 174,5	-4 117,9	-5 173,1	-4 926,5	-4 946,7
<i>Därav jämförelsestörande poster</i>	5	206,5	102,5	50,0	177,1	118,3
Skatteintäkter	6,8	3 532,1	3 387,2	3 547,0	3 532,1	3 387,2
Generella statsbidrag och utjämning	7,8	1 743,0	1 656,2	1 700,5	1 743,0	1 656,2
<i>Därav jämförelsestörande poster</i>		83,1	50,0	56,2	83,1	50,0
Finansiella intäkter**	9	327,2	26,2	53,3	311,9	328,2
Finansiella kostnader**	9	-279,8	-300,5		-244,6	-272,3
<i>Därav jämförelsestörande finansiell post</i>	32	280,1	0,3		0,4	0,3
Resultat efter finansiella poster		1 148,0	651,1	127,7	415,9	152,6
Skatt och minoritetsandel	2	-76,5	-103,2			
Årets Resultat	10, 25	1 071,5	547,9	127,7	415,9	152,6

* Koncerninterna ekonomiska förhållanden framgår av not 34, **100 % eliminerat för söderenergi 2015.

KASSAFLÖDESANALYS (mkr)

	Not	Koncernen*		Budget 2016	Kommunen	
		Bokslut 2016	Bokslut 2015		Bokslut 2016	Bokslut 2015
Årets verksamhet						
Årets resultat		1 071,5	547,9	104,0	415,9	152,6
Avskrivningar	3	622,6	591,3	95,0	98,0	96,2
Nettoreavinst/förlust						
imateriella anläggningstillgångar		0	0,2			0,0
Nettoreavinst/förlust						
materiella anläggningstillgångar	11	-75,3	-1,7	-5,0	-45,9	-17,5
Nettoreavinst/förlust						
finansiella anläggningstillgångar	11	-280,5	-1,0		0,0	-1,0
Utrangeringar		245,2	0,4		2,0	0,4
Omklassificering		2,3	-0,9		1,6	0,5
Förändring kapitalbindning	13	-81,3	105,5	21,2	-21,3	-72,4
Upplösning statlig infrastruktur		0,8	-1,0		0,8	-1,0
Förändring avsättningar pensioner						
inkl löneskatt	26	98,8	137,7		8,4	39,1
Förändring Eget kapital	25	8,2				
Kassaflöde från verksamheten		1 612,3	1 378,4	215,2	459,5	196,9
Investeringsverksamhet						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-830,1	-925,3	-203,3	-141,4	-128,9
Investeringsbidrag materiella anläggningstillgångar		20,7			20,7	22,1
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		-8,6	-1,9		-0,6	-0,7
Leasing		-9,1	-8,3		-9,1	-8,3
Försäljningar	12	298,3	56,1	10,0	49,8	19,2
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-528,8	-879,4	-193,3	-80,6	-96,6
Medelsbehov att finansiera		1 083,5	499,0	21,9	378,9	100,3
Finansiering						
Upplåning/amortering	14	-1 430,0	-315,4	99,9	-1 549,3	-299,0
Förändring långfristig fordran mm		64,2	-94,3	-121,8	892,0	279,7
Förändring av likvida medel		-282,3	89,3	0,0	-278,4	81,0

BALANSRÄKNING (mkr)

		Koncernen		Kommunen	
		Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2015
	Not				
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	15	31,5	36,1	3,0	7,7
Materiella anläggningstillgångar					
Mark och byggnader	16,17	11 416,6	11 413,3	1 161,0	1 114,1
Maskiner och inventarier	18,19	2 862,1	2 836,0	150,0	149,3
Leasingtillgångar		550,8	577,6	17,8	15,0
Bidrag till statlig infrastruktur	20	17,9	18,7	17,9	18,7
Finansiella anläggningstillgångar*	21	234,2	298,2	11 591,1	12 483,2
S:a anläggningstillgångar		15 113,1	15 179,9	12 940,8	13 788,0
Omsättningstillgångar					
Exploatering		85,2	90,2	85,2	90,2
Förråd		83,6	149,6	2,3	2,2
Fakturafordringar	22	316,4	561,5	48,0	54,5
Övriga fordringar	23	616,4	682,7	344,5	316,9
Kassa Bank	24	141,1	423,4	91,8	370,2
S:a omsättningstillgångar		1 242,7	1 907,4	571,8	834,0
S:a TILLGÅNGAR		16 355,8	17 087,3	13 512,6	14 622,0
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital exkl avsatta medel		3 141,6	2 624,6	3 212,3	3 052,0
Social Fond		22,7		22,7	24,0
Medel utsatta stadsdelar		0,0		0,0	6,4
Årets resultat		1 071,5	547,9	415,9	152,6
S:a eget kapital	25	4 235,8	3 172,5	3 650,9	3 235,0
Avsättningar					
Pensioner	26	352,1	425,8	306,9	303,1
Pensioner förtroendevalda politiker kommunen		24,4	21,5	24,4	21,5
Uppskjuten skatt/löneskatt		635,0	489,2	80,4	78,7
Övriga avsättningar		117,5	93,7		
Skulder					
Långfristiga lån **	27, 28	7 458,1	8 897,9	7 458,1	8 897,9
Långfristiga skulder**	29	218,4	51,4	2,1	2,6
Långfristig leasingskuld		530,0	567,3	10,6	10,6
Investeringsbidrag		104,9	84,2	104,9	84,2
Kortfristiga lån**	30	1 107,6	1 248,2	1 090,0	1 200,9
Kortfristiga skulder**	31	1 527,5	2 008,2	777,1	782,2
Kortfristig leasingskuld		44,5	27,4	7,2	5,3
S:a skulder		10 991,0	12 884,6	9 450,0	10 983,7
S:a EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		16 355,8	17 087,3	13 512,6	14 622,0
Ställda panter och ansvarsförbindelser					
Soliditet (%)	33	25,9%	18,6%	27,0%	22,1%

Koncerninterna ekonomiska förhållanden framgår av not 34, ** 100 % eliminerat för Söderenergi 2015.

DRIFTSREDOVISNING, KOMMUNEN (mkr)

Nämnd	Kostnader	Intäkter	Kommunbidrag Förmedl.bidrag	Resultat	Budgeterat resultat
Järna kommundelsnämnd, Järna	223,3	38,3	185,8	0,8	0,0
Hölö-Mörkö kommundelsnämnd	101,0	14,4	89,4	2,8	0,0
Vårdinge-Mölnbo kommundelsnämnd	42,9	2,0	43,0	2,1	0,0
Enhörna kommundelsnämnd	85,3	21,2	64,6	0,5	0,0
S:a kommundelar	452,5	75,9	382,8	6,2	0,0
Arbetslivsnämnd	182,3	52,9	151,5	22,1	0,0
Omsorgsnämnd	816,8	98,5	707,8	-10,5	0,0
Socialnämnd	863,0	140,5	687,4	-35,1	
Äldreomsorgsnämnd	739,8	167,4	586,7	14,3	0,0
Överförmyndarnämnd	13,2	3,8	9,6	0,2	0,0
Utbildningsnämnd	2 210,9	229,0	2 001,2	19,3	0,0
Kultur- och fritidsnämnd	233,4	31,8	201,1	-0,5	0,0
Stadsbyggnadsnämnd	52,7	41,0	13,4	1,7	0,0
Miljönämnd	23,5	12,9	11,6	1,0	0,0
Teknisk nämnd	239,9	156,5	90,4	7,0	0,0
KS/Kommunstyrelsens kontor	302,1	43,6	265,4	6,9	0,0
KS/Politisk ledning	71,6		70,0	-1,6	0,0
Revision	2,3		2,2	-0,1	0,0
S:a facknämnder	5 751,5	977,9	4 798,3	24,7	0,0
Centrala poster	92,8	5 649,5	-5 181,1	375,6	127,7
Interbanken	238,4	247,8		9,4	
S:a före extraordinära poster	6 535,2	6 951,1	0,0	415,9	127,7

DRIFTSREDOVISNING, KOMMUNKONCERNEN (mkr)

	Rörelsens intäkter	Resultat efter finansiella poster	Årets Resultat	Tillgångar	Avkastning på eget kapital %	Soliditet %
SÖDERTÄLJE KOMMUNKONCERN	11 198,2	1148	1071,5	16 355,8	27%	25,9%
varav skatteintäkter och stadsbidrag	5 275,1					
statsbidrag						
Södertälje kommun	6 415,8	415,9	415,9	13 512,6	11,4	27,0%
varav skatteintäkter och stadsbidrag	5 275,1					
statsbidrag						
Koncernen Södertälje Kommuns						
Förvaltnings AB	5 342,0	699,6	627,8	13 623,1	35,2%	16,9%
varav						
Södertälje Kommuns Förv. AB	0,0	-27,8	0,0	2 312,9	neg	42,5%
Avgår: koncernelimineringar		0,0	0,0	-3 280,3		
Delsumma Telge-gruppen	5 342,0	727,4	627,8	14 590,5	22,0%	24,8%
varav						
Telge (i Södertälje) AB	89,8	34,4	80,0	2 089,0	3,6%	46,3%
Telge Energi-koncernen	1 037,9	54,7	0,0	468,2	164,1%	7,1%
Telge Nät AB	1 159,7	217,1	224,5	3 491,8	22,5%	30,8%
Telge Kraft-koncernen	1 417,6	10,4	8,2	0,0	0,0%	0,0%
Telge Återvinning	194,6	25,2	-3,3	223,9	69,3%	15,5%
Telge Bostäder AB	757,9	248,1	251,2	4 104,8	13,7%	47,2%
Telge Fastigheter-koncernen	818,9	101,5	30,4	5 425,4	24,5%	7,9%
Södertälje Hamn AB	93,3	10,5	0,0	184,2	84,6%	6,7%
Tom Tits Experiment AB	57,9	-14,4	0,0	34,6	neg	35,6%
Telge Hovsjö AB	141,6	-4,0	4,3	527,7	neg	6,3%
Telge Inköp AB	29,3	7,5	0,0	12,6	375,1%	15,9%
Telge Almnäs AB (vilande)	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0%	0,0%
Telge Miljöteknik AB (vilande)	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0%	0,0%
Telge Hamn AB	2,2	-2,1	0,0	152,4	neg	0,1%
Telge Tillväxt i Södertälje AB	21,7	-0,7	0,0	5,7	neg	35,3%
Telge Dotterbolag AB (vilande)	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0%	0,0%
Avgår: koncernelimineringar	-480,4	39,2	32,5	-2 131,0	0,0%	0,0%
Delägda bolag						
Söderenergi AB 42%	479,7	0,4	-4,3	1 413,4	0,3	11,4%

INVESTERINGSREDOVISNING, KOMMUNEN (tkr)

Nämnd	KF/KS beslutade projekt		Nämndbeslutade projekt		Totala investeringar
	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	
Järna kommunalsnämnd	1 840,0	1 356,0	4 444,0	4 583,1	5 939,1
Hölö-Mörkö kommunalsnämnd	1 140,0	257,5	1 148,0	869,9	1 127,4
Vårdinge-Mölbo kommunalsnämnd	470,0	321,5	739,0	213,0	534,5
Enhörna kommunalsnämnd	25 050,0	60,2	1 137,0	164,0	224,2
S:a kommunalsnämnder	28 500,0	1 995,2	7 468,0	5 830,0	7 825,2

Facknämnder

Arbetslivsnämnd			515,0	106,2	106,2
Omsorgsnämnd	1 000,0	327,5	636,0	542,6	870,1
Socialnämnd	3 200,0	603,3	1 388,0	375,5	978,8
Äldreomsorgsnämnd	800,0		3 576,0	1 390,7	1 390,7
Överförmyndarnämnd					0,0
Utbildningsnämnd	2 000,0	1 533,9	13 543,0	4 374,5	5 908,4
Kultur- och fritidsnämnd	10 350,0	9 023,1	8 055,0	2 887,9	11 911,0
Stadsbyggnadsnämnd	1 060,0	342,7	450,0	409,0	751,7
Miljönämnd					0,0
Teknisk nämnd	90 050,0	47 348,0	58 080,0	53 485,8	100 833,8
KS/Kommunstyrelsens kontor	7 533,0	5 619,8	10 289,0	5 791,5	11 411,3
KS/Politisk ledning och revision					0,0
S:a facknämnder	115 993,0	64 798,3	96 532,0	69 363,7	134 162,0

Centrala poster

Investeringar					0,0
---------------	--	--	--	--	-----

S:a investeringsprojekt	144 493,0	66 793,5	104 000,0	75 193,7	141 987,2
--------------------------------	------------------	-----------------	------------------	-----------------	------------------

INVESTERINGAR, KOMMUNENS BOLAG (mkr)

	Redovisning
Telge AB	2,3
AB Telgebostäder	164,3
Telge Fastigheter AB	199,5
Södertälje Hamn AB	19,9
Tom Tits experiment AB	2,1
Telge Nät AB	230,3
Telge Energi	0,0
Telge Återvinning AB	16,2
Telge Hovsjö AB	29,7
Telge Brandalsund AB	0,0
Telge Hamn AB	0,0
Telge Tillväxt	0,0
S:a investeringar SKFAB	664,3
Söderenergi (kommunens andel 42%)	32,4
S:a investeringar	696,7
Investeringar totalt i kommunkoncernen	
Kommunen	142,0
SKFAB-koncernen	664,3
Söderenergi 42%	32,4
Summa investeringar koncernen	838,7

NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING

	Koncernen		Kommunen	
	2016	2015	2016	2015
Not 1 Verksamhetens intäkter				
Från driftsredovisningen			6 951,1	6 605,6
Skatteintäkter			-5 275,1	-5 043,4
Finansiella intäkter			-311,9	-328,2
Interna poster			-223,4	-232,0
Summa externa intäkter	5 923,1	5 887,5	1 140,7	1 002,0
<i>Fördelas enl nedan</i>				
Avgifter	1 600,1	1 410,5	207,3	186,3
Aktiverat arbete för egen räkning	25,3	29,1		
Försäljningsmedel	56,3	63,1	56,3	63,1
Försäljning primär verksamhet	80,4	73,7	80,4	73,7
Hyror och arrenden	1 760,2	1 782,4	97,1	91,4
Driftbidrag	506,5	478,8	506,5	478,8
Övrigt	1 894,3	2 049,9	193,1	108,7
S:a intäkter	5 923,1	5 887,5	1 140,7	1 002,0
Not 2 Verksamhetens kostnader	2016	2015	2016	2015
Från driftsredovisningen			6 535,2	6 453,0
Avskrivningar			-98,0	-96,2
Räntor			-244,6	-272,3
Interna poster			-223,4	-232,0
Summa externa kostnader	9 475,0	9 414,1	5 969,2	5 852,5
<i>Fördelas enligt nedan:</i>				
Råvaror och handelsvaror	743,7	3 183,9		
Personalkostnader	3 656,5	3 554,1	3 072,2	2 979,2
Lokaler, fastigheter och anläggningar	117,5	107,3	700,0	738,7
Datastöd, inventarier och maskiner	150,2		150,2	138,4
Övrigt material och tjänster	3 101,2	2 568,8	340,9	308,0
Köp av primär verksamhet	1 376,5		1 376,5	1 362,4
Bidrag, transfereringar	329,4		329,4	325,8
Summa kostnader	9 475,0	9 414,1	5 969,2	5 852,5
<i>Minoritetsandel</i>				
Skatt	76,5	103,2		
Summa Verksamhetens kostnader inkl skatt och minoritetsandel	9 551,5	9 517,3	5 969,2	5 852,5
Not 3 Avskrivningar	2016	2015	2016	2015
Planenliga avskrivningar not 17, 18	547,7	535,2	83,3	82,5
Nedskrivningar	25,9	10,9	3,2	0,3
Återföring av nedskrivningar	0,0	-3,9		
Avskrivning Immateriella anläggningstillgångar	13,1	14,7	5,2	8,5
Avskrivning Leasingavtal	35,9	34,4	6,3	4,9
S:a avskrivningar	622,6	591,3	98,0	96,2

Not 4 Verksamhetens nettokostnad

Verksamhetens nettokostnad i kommunen uppgår till 4 926,6 Mkr och har minskat med 0,4% sedan 2015.

Koncernens nettokostnader uppgår till 4 175 mkr och har ökat med 1,4 %.

	Koncernen		Kommunen	
Not 5 Jämförelsestörande poster	2016	2015	2016	2015
Verksamhetens kostnader				
Reaförluster	-46,2	-22,3	0,0	0,0
Verksamhetens intäkter				
Reavinster	121,5	25,0	45,9	18,5
Exploateringsvinster för sålda tomter	126,5	60,1	126,5	60,1
Återbetalning AFA försäkring	0,0	28,0	0,0	28,0
Flyktingar ankomna 2013 (2012)	4,7	11,7	4,7	11,7
S:a jämförelsestörande poster	206,5	102,5	177,1	118,3

Not 6 Skatteintäkter	2016	2015	2016	2015
Allmän kommunalskatt	3 547,5	3 390,2	3 547,5	3 390,2
Skatteavräkning föregående år	3,8	-7,0	3,8	-7,0
Skatteavräkning innevarande år	-19,2	4,0	-19,2	4,0
S:a skatteintäkter	3 532,1	3 387,2	3 532,1	3 387,2

Skatteintäkterna har ökat med 4,3 % sedan 2015.

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning	2016	2015	2016	2015
Inkomstutjämningsbidrag	984,4	896,7	984,4	896,7
Kommunal fastighetsavgift	138,8	135,1	138,8	135,1
Tillf stb för flyktingar	56,2	50,0	56,2	50,0
Strukturbidrag	0,0	9,6		9,6
Bidrag för LSS	216,8	207,4	216,8	207,4
Regleringsavg	-3,2	-3,5	-3,2	-3,5
Byggbonus, Boverket	26,9		26,9	
Komp arb.giv.avg unga	0,0	6,9	0,0	6,9
Kostnadsutjämning	323,1	354,0	323,1	354,0
S:a generella statsbidrag och utjämning	1 743,0	1 656,2	1 743,0	1 656,2

Statliga utjämningsbidragen m m har ökat med 5,2 % sedan 2015.

Not 8 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med 4,6 % sedan 2015.

102 VÅRA RÄKENSKAPER

	Koncernen		Kommunen	
Not 9 Finansiella intäkter o kostnader	2016	2015	2016	2015
Finansiella intäkter				
Ränta i övriga bolag inom SKFAB	0,0	0,0	251,9	269,0
Utdelning	12,8	3,4	8,8	3,4
Resultat från värdepapper	297,5	3,2	0,0	0,0
Räntor mm	16,9	19,6	0,0	1,9
Låneramsavgifter	0,0	0,0	51,2	53,9
S:a finansiella intäkter	327,2	26,2	311,9	328,2
Finansiella kostnader				
Räntor	275,6	295,2	168,1	194,4
Leasing ränta	0,1	0,6	0,1	0,6
Ränteswap*	0,0	0,0	65,0	65,6
Ränta pensionsskuld	4,5	4,7	4,5	4,7
Orealiserad värdeförändring	-0,4		-0,4	-0,3
Övrigt	0,0	0,0	7,3	7,3
S:a finansiella kostnader	279,8	300,5	244,6	272,3
S:a finansiellt netto	47,4	-274,3	67,3	55,9

Ekonomiska engagemang per bolag finns i tabell, se not 34.

Not 10 Resultat enligt Balanskravet	2016	2015
Årets resultat enligt resultaträkningen	415,9	152,6
<i>Balanskravsjusteringar:</i>		
reducering av samtliga realisationsvinster	-45,9	-18,5
återföring av realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet		0,0
återföring av realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet		
orealiserade förluster i värdepapper		
återföring av realiserade förluster i värdepapper	-0,4	-0,3
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	369,6	133,8
Användning av medel från tidigare avsättning för social fond	1,3	0,0
Användning av medel från avsatta medel för utsatta stadsdelar	6,4	6,9
Avsättning Bostadsfond	-15,0	
Balanskravsresultat	362,3	140,7

Uppgifter specificeras ej i koncernen.

Not 11 Nettoreavinster/förluster	2016	2015	2016	2015
Reavinst maskiner/inventarier	0,9	1,4	0,0	0,0
Reaförlust maskiner/inventarier	-7,5	-5,6	0,0	0,0
Reavinst fastigheter o övr	81,9	22,6	45,9	17,5
Reaförlust fastigheter	0,0	-16,7	0,0	0,0
Reaförlust immateriella anläggningstillgångar	0,0	-0,2	0,0	
Reavinst finansiella anläggningstillgångar	280,5	1,0	0,0	1,0
Nettoreavinster	355,8	2,5	45,9	18,5

Koncernen

Kommunen

Not 12 Försäljningar

För kommunen har försäljningar under året skett enl följande: Finansiella AT 0,0 mkr, Fastigheter 49,8 mkr och maskiner/inventarier 0,0 mkr. För koncernen enligt följande: Finansiella AT 324,6 mkr, Fastigheter 295,9 mkr och Maskiner och inventarier 2,4 mkr.

Not 13 Förändring kapitalbindning	2016	2015	Förändr	2016	2015	Förändr.
Kortfristiga fordringar	932,9	1 244,2	311,3	392,5	371,4	-21,1
Förråd	83,5	149,6	66,1	2,3	2,2	-0,1
Exploatering	85,2	90,2	5,0	85,2	90,2	5,0
Kortfristiga skulder	-1 572,0	-2 035,7	-463,7	-777,1	-782,2	-5,1
S:a kapitalbindning	-470,4	-551,7	-81,3	-297,1	-318,4	-21,3

Not 14 Upplåning	2016	2015	Förändr	2016	2015	Förändr.
Kortfristig leasing	44,5	27,4	17,1	7,2	5,3	1,9
Kortfristiga lån	1 063,1	1 220,8	-157,7	1 090,0	1 200,9	-110,9
Långfristiga lån	7 458,1	8 897,9	-1 439,8	7 458,1	8 897,9	-1 439,8
Långfristig leaseingskuld	530,0	567,3	-37,3	10,6	10,6	0,0
Övriga långfristiga skulder	323,3	135,6	187,7	2,1	2,6	-0,5
S:a upplåning	9 419,0	10 849,0	-1 430,0	8 568,0	10 117,3	-1 549,3

Not 15 Immateriella tillgångar	2016	2015	2016	2015
Ingående bokfört värde	36,1	39,0	7,7	15,4
Årets inköp	8,5	1,9	0,6	0,7
Omklassificering	0,0	10,1		
Utrangeringar	0,0	-0,2		
Avskrivning/nedskrivning	-13,1	-14,7	-5,3	-8,4
Utgående bokfört värde	31,5	36,1	3,0	7,7

Not 16 Mark och byggnader

inkl. pågående nyanläggningar	2016	2015	2016	2015
Verksamhetsfastigheter	4 064,1	3 608,7	50,1	51,9
Fastigheter affärsverksamhet	4 957,1	5 629,1		
Publika fastigheter	917,6	886,9	917,6	886,9
Fastighet för annan verksamhet	20,8	22,9	20,8	22,9
Övriga fastigheter	500,7	430,5	0	0,1
Markreserv	76,8	77,3	76,8	77,3
Pågående nyanläggningar	879,5	757,9	95,7	75,0
S:a mark o byggnader	11 416,6	11 413,3	1 161,0	1 114,1

Mark och byggnader har delats upp från 2015 i koncernen.

Not 17 Mark och byggnader inkl.

pågående nyanläggningar	2016	2015	2016	2015
Ingående bokfört värde	11 413,3	11 099,8	1 114,1	1 051,7
Periodens anskaffning	785,6	895,5	105,7	109,2
Omklassificering	-224,7	-225,7	-1,6	-0,5
Utrangering/Avyttring	-234,3	-45,4	-4,0	-0,6
Reavinst	21,2			
Avskrivningar not 19	-314,8	-300,0	-50,7	-45,4
Nedskrivningar	-29,7	-10,9	-3,2	-0,3
Övriga förändringar			0,7	
Utgående bokfört värde	11 416,6	11 413,3	1 161,0	1 114,1

Utav kommunens mark och byggnader har 85 % av anskaffningar före 2013 komponentuppdelats. För åren 2013 tom 2016 har alla anskaffningar till fullo uppdelats i komponenter.

104 VÅRA RÄKENSKAPER

	Koncernen		Kommunen	
	2016	2015	2016	2015
Not 18 Maskiner och Inventarier exkl. leasing				
Ingående bokfört värde	2 836,0	2 830,7	149,3	167,1
Periodens anskaffning	44,4	29,8	35,6	19,7
Omklassificering	222,6	214,7	0,0	0,0
Utrangering/Avyttringar	-10,9	-7,9	-1,9	-0,4
Reavinst	-1,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar not 19	-232,8	-235,2	-32,4	-37,1
Nedskrivningar	3,8	3,9	0,0	0,0
Övrig förändring			-0,6	
Utgående bokfört värde	2 862,1	2 836,0	150,0	149,3
Not 19 Summa av inventarier, mark och byggnader	2016	2015	2016	2015
Ingående bokfört värde	14 249,3	13 930,5	1 263,4	1 218,8
Periodens anskaffning	830,0	925,3	141,3	128,9
Omklassificering	-2,1	-11,0	-1,6	-0,5
Utrangering/Avyttringar	-245,2	-53,3	-5,9	-1,0
Reavinst	20,2	0,0	0,0	
Avskrivningar (se avsnitt redovisningsprinciper)	-547,6	-535,2	-83,1	-82,5
Nedskrivning	-25,9	-7,0	-3,2	-0,3
Övrig förändring			0,1	
Utgående bokfört värde	14 278,7	14 249,3	1 311,0	1 263,4
Not 20 Bidrag till statlig infrastruktur	2016	2015	2016	2015
Trafikplats Almnäs E-20.	17,9	18,7	17,9	18,7
Upplösning sker fr.o.m. 2013 under 25 år.				
Not 21 Finansiella anläggningstillgångar	2016	2015	2016	2015
Aktier, andelar, bostadsrätter				
Södertälje kommuns Förvaltnings AB	0	0	1 392,4	1 392,4
Glasberga Fastighets AB	0,2	0,2	0,1	0,1
(antal 1.000 nominellt värde 100:-)				
AB Världus	0,5	0,5	0,5	0,5
(antal 2.555 nominellt värde 200:-)				
Stockholmsreg Försäkr AB	8,2	8,2	8,2	8,2
(antal 81 791 nominellt värde 100:-)				
SSK Arena				
Andelar i Kommuninvest	79,7	79,7	79,7	79,7
Bostadsrätter	0,8	0,8	0,8	0,8
Övriga långfristiga värdepapper	0,0	0,0		
S:a aktier andelar bostadsrätter	89,4	89,4	1 481,7	1 481,7
Långfristiga fordringar				
Fordran Söderenergi			543,6	585,5
Långfristiga fordringar Telgekoncernen			9 535,3	10 384,8
Summa långfristiga fordringar			10 078,9	10 970,3
Övrigt*	144,8	208,8	30,5	31,2
S:a långfristiga fordringar	144,8	208,8	10 109,4	11 001,5
S:a finansiella anläggningstillgångar	234,2	298,2	11 591,1	12 483,2

* Koncerninterna ekonomiska förhållanden framgår av not 34, 100 % eliminerat för söderenergi 2015.

	Koncernen		Kommunen	
Not 22 Fakturafordringar	2016	2015	2016	2015
Totalt fakturerat*			534,5	549,5
Fakturafordringar	316,4	561,5	48,0	54,5
Därav förfallna*			20,9	27,7

Nedskrivna kundfordringar i kommunen har under året belastat resultatet med 3,6 mkr.

Not 23 Övriga fordringar	2016	2015	2016	2015
Stats- och landstingsbidragsfordringar				
AMS	0,6	0,8	0,6	0,8
Särskilda statsbidrag	32,3	13,9	32,3	13,9
EU-bidragsfordringar	5,9	0,8	5,9	0,8
S:a Stats- och landstingsbidragsfordringar	38,8	15,5	38,8	15,5

Övriga kortfristiga fordringar				
Förutbetalda kostnader/upploopna intäkter	512	578,6	271,0	269,2
Mervärdeskatt			34,7	32,2
Övriga kortfristiga fordringar	65,6	88,6		
S:a övriga kortfristiga fordringar	577,6	667,2	305,7	301,4
S:a övriga fordringar	616,4	682,7	344,5	316,9

Not 24 Likvida medel	2016	2015	2016	2015
Nordea (kreditlimit 600 mkr)			91,5	369,9
Kassor			0,3	0,3
S:a likvida medel	141,1	423,4	91,8	370,2

Uppgifter kan ej specificeras i koncernen.

Not 25 Eget kapital	2016	2015	2016	2015
Ingående Eget kapital exkl soc fond	3 172,5	2 624,6	3 212,3	3 052,0
Ks beslut §63 2012 Avsättning till en social fond att användas 2013-15			24,0	24,0
Under året utnyttjat			-1,3	
Avsättning Utsatta stadsdelar Ks §48 2014			6,4	13,3
Under året utnyttjat			-6,4	-6,9
Rättelse Eget kapital Söe	-8,2			
Årets resultat	1071,5	547,9	415,9	152,6
S:a eget kapital	4 235,8	3 172,5	3 650,9	3 235,0
varav:				
Anläggningsskapital	5 672,8	4 549,1	4 953,4	4 389,4
Rörelsekapital	-1 437,0	-1 376,6	-1 302,5	-1 154,4

106 VÅRA RÄKENSKAPER

	Koncernen		Kommunen	
Not 26 Avsättningar	2016	2015	2016	2015
Aktualiseringsgrad för kommun är 96 %				
Ingående pensionsavsättning**	345,0	320,1	303,1	273,4
Pensionsutbetalningar	-9,5	-8,3	-9,5	-8,3
Nyintjänad pension	12,7	33,4	10,6	33,4
Ränte- och basbeloppsuppräkningsNyintjänad pension	3,4	4,9	3,4	4,9
Övrigt**	-0,8	-5,1	-0,7	-0,3
S:a avsatta pensioner	350,8	345,0	306,9	303,1
Pensavsättn förtroendevalda politiker**	23,5	22,2	21,5	19,7
Årets förändring**	2,2	1,3	2,9	1,8
S:a avsättning fört. valda politiker	25,7	23,5	24,4	21,5
Ingående löneskattskuld (kommunen)*	78,7	71,1	78,7	71,1
Årets löneskatteförändring (kommunen)* **	1,7	7,6	1,7	7,6
S:a avsatt löneskatt	80,4	78,7	80,4	78,7
Ingående avsättningar för skatt	489,2	389,9		
Årets avsättning skatt	65,4	99,3		
S:a avsatt skatt	554,6	489,2	0,0	0,0
Ingående övriga avsättningar	93,8	89,2		
Efterbehandlingskostnader Telge Återvinning (förändring)	23,7	4,6		
S:a övriga avsättningar	117,5	93,8	0,0	0,0
S:a avsatta pensioner, löneskatt o övrigt	1 129,0	1 030,2	411,7	403,3
*Bolagen redovisar löneskatt under upplupna kostnader				
Not 27 Långfristiga lån	2016	2015	2016	2015
Reverslån	1 930,6	1 533,3	1 930,6	1 533,3
Obligationslån	2 989,6	4 856,7	2 989,6	4 856,7
Obligationslån med real ränta	1 448,0	1 429,1	1 448,0	1 429,1
Överkurs obligationslån	11,2		11,2	
Lån i utländsk valuta	1 078,7	1 078,8	1 078,7	1 078,8
S:a långfristiga lån	7 458,1	8 897,9	7 458,1	8 897,9
Not 28 Marknadsvärde säkringsinstrument	2016	2015	2016	2015
Genomsnittlig ränta %	2,55	2,59	2,20	2,59
Genomsnittlig ränta exkl derivat %	1,98	1,81	1,86	1,81
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	3,40	3,30	3,40	3,30
Kaptitalförfall, andel av skuld				
0-1 år	39%	38%	39%	38%
1-3 år	26%	23%	26%	23%
3-5 år	9%	15%	9%	15%
5-10 år	20%	16%	20%	16%
Över 10 år	5%	8%	5%	8%
Genomsnittlig räntebindningstid, år inkl derivat	3,0	2,4	3,0	2,4
Genomsnittlig räntebindningstid, år exkl derivat	1,8	1,5	1,8	1,5
Marknadsvärde derivat, mnkr	-410,5	-639,00	-410,5	-639,00
Räntekostnader, mnkr inkl derivat	279,8	306,0	233,1	260,0

Kommunkoncernen använder derivat för att hantera ränterisken. Användningen av derivat för 2016 har ökat räntekostnaderna med 65 mkr för kommunen och 89 mkr för koncernen.

SÄKRINGSdokumentation per 2016-12-31

Bakgrund och syfte med säkringen

Södertälje kommun har en omfattande skuld som finansierar delar av den verksamhet som kommunen och dess bolag bedriver. En stor del av skulderna är hänförlig till att finansiera sådana verksamheter som kommunen enligt lag är skyldig att upprätthålla och vidare finansierar även de bostäder som kommunen äger genom sitt allmännyttiga bostadsbolag Telge Bostäder. Kommunkoncernens kapitalförsörjning och skuldförvaltning sker normalt endast genom upplåning i kommunens namn med följande vidareutlåning till de kommunala bolagen. I undantagsfall, och då av historiska eller praktiska skäl, sker delar av skuldförvaltningen formellt i de kommunala bolagens namn med kommunal borgen, dock alltid samordnat med kommunen.

I den finanspolicy som kommunfullmäktige beslutat om anges att hanteringen av denna skuld skall präglas av samordning, helhetssyn, aktiv skuldförvaltning och oberoende riskkontroll. Finanspolicyn anger också vilka riskbegränsande regler som gäller och fastställer att all riskmätning skall "ske på toppen" vilket betyder att all finansiering för egen räkning samt alla hel och delägda bolag räknas samman för att ge en helhetsbild av de finansiella riskerna.

Storleken på den totala skulden kan variera över tid beroende på en rad faktorer såsom tillväxt och i vilken fas merparten av fastighetsbeståndet befinner sig i över tid (nyproduktion och moderniseringsbehov skapar naturligtvis stora finansieringsbehov emedan fastigheter i långa perioder kan förvaltas med positiva kassaflöden som amorterar skulden). Det förekommer också säsongsvariationer i vissa av kommunens verksamheter som innebär variationer i behovet av kapital.

För att hantera variationer i skuldens storlek så används en mix av korta och långa lån. Syftet är alltså att uppnå kostnadseffektivitet genom att kortsiktiga förändringar i upplåningsbehovet snabbt kan omsättas i en högre eller lägre extern upplåning genom att tillfälligt amortera förfallande korta lån eller upptagande av nya lån. Upplåningen sker ibland till fast ränta och ibland till rörlig ränta beroende på vad som för tillfället anses vara fördelaktigt.

I en sådan upplåningsportfölj uppstår behov av att hantera ränterisken för att hålla den på den nivå som policy fastställt och som vid var tid anses vara en lämplig avvägning mellan risk och förväntad kostnad. För det syftet använder kommunen räntederivat. Finanspolicyn anger att den genomsnittliga räntebindningstiden skall ligga inom intervallet 2-5 år och andelen av den totala skuldportföljen som har kortare räntebindning än 1 år får ej överstiga 60 %. Kommunen använder även derivat för att hantera valutarisk vid upplåning i annan valuta än svenska kronor.

Säkrad risk

Kommunen använder derivat för att säkra två olika typer av risker. Ränterisk och valutarisk.

Ränterisk

Definition: Marknadsräntornas påverkan på kommunens resultat. Resultatet påverkas av förändringar i basränta, vanligtvis STIBOR 3M samt av effekten av räntekurvans lutning som normalt ger högre långräntor och därmed högre kostnader om man binder räntan på längre tid.

Valutarisk

Definition: Risken att betalningar hänförliga till lån upptagna i annan valuta än svenska kronor kan komma att fördyras när växelkurser varierar.

Säkrad post

Ränterisk Den säkrade posten utgörs av framtida betalningar av ränta hänförliga till finansiering på totalt 7 613 mkr. Utöver befintliga lån är även prognostiserade räntebetalningar hänförliga till framtida upplåningstransaktioner säkrad post. Skuldens storlek är i viss mån varierande men i budgeten för kommande treårsperiod som innehåller investeringsplaner och förväntade resultatnivåer räknar man med att skulden kommer att öka något under den perioden. Samtidigt är det så att kommunen växer och det ställs allt hårdare krav på hantering av t.ex. vatten och avlopp som kan komma att generera framtida investeringar. Detta leder till den samlade bedömningen att det anses som mycket sannolikt att skulden inte kommer att minska och förfallande lån kommer alltså att refinansieras i takt med förfallen.

Valutarisk: Framtida betalningar i annan valuta än svenska kronor som är hänförliga till fem olika lån på totalt 120 miljoner Euro samt två olika lån på totalt 800 miljoner norska kronor.

Säkringsinstrument

Ränterisk: De säkringsinstrument som används är olika typer av räntederivat vars syfte är att forma ränterisken i linje med finanspolicyn. Det vanligaste instrumentet är vanliga ränteswapar där kommunen erhåller/betalat fast ränta, men även instrument med olika typer av optionalitet inkluderas.

I de fall säkringarna innehåller utställd optionalitet, kommer de inte i något fall att medföra en risk för att i förväg okända och för kommunen negativa marknadsvärdesförändringar kan komma att realiseras om motparten utnyttjar sin option. Om optionaliteten innebär att kommunen kan komma att behöva betala en fast ränta, är den fasta räntan känd i förväg.

Valutarisk: Valutarisken säkras med valutaränteswapar så att alla kassaflöden omvandlas till svenska kronor. På så sätt elimineras valutarisken.

Kvalitativ bedömning av säkringsförhållandets effektivitet

2016-12-31 bedöms samtliga identifierade säkringar vara effektiva enligt kriterierna nedan.

Ränterisk: Säkringsstrategin avseende ränterisken präglas av ett portföljtänk som innebär att det är karaktären på portföljen som helhet som bedöms inte enskilda affärer. Bedömningen av säkringarnas effektivitet kan därmed inte ske genom att enskilda säkringar bedöms mot enskilda lån utan utgår också från portföljtänket. I samband med årsbokslutet görs en kvalitativ bedömning av säkringarnas effektivitet genom att med hjälp av olika kriterier jämföra villkoren för säkringsinstrumenten med villkoren för den säkrade posten. Kritiska villkor utgörs av nominella belopp, löptid och räntebas. Effektiviteten bedöms också utifrån om strategin för ränteriskhantering uppfylls.

Valutarisk: I samband med delårs och årsbokslutet görs en bedömning av säkringarnas effektivitet genom att jämföra de huvudsakliga villkoren för säkringsinstrumenten med de huvudsakliga villkoren för den säkrade posten. Kritiska villkor utgörs av nominella belopp, löptid, räntebas och fixingsdatum. De kritiska villkoren måste vara helt matchade för att säkringen ska anses vara effektiv.

Redovisning

Räntekostnaderna för derivat inom ramen för säkringsredovisning redovisas löpande i resultaträkningen som en del av kommunens räntekostnader med hänsyn tagen till periodisering av upplupen ränta. Derivat som faller utanför ramen för säkringsredovisning marknadsvärderas dessutom och redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen. Kommunen har tre derivataffärer som ej klassificerats som säkringsinstrument. Marknadsvärdet på dem 2016-12-31 är positivt och därmed har ingen derivatskuld bokförts. 2015-12-31 uppgick derivatskulden till 473 tkr. 473 tkr har under året därmed återförts i resultaträkningen..

Not 29 Långfristiga skulder	2016	2015	2016	2015
Div långfristiga skulder	218,4	51,4	2,1	2,6
S:a långfristiga skulder	218,4	51,4	2,1	2,6

Not 30 Kortfristiga lån	2016	2015	2016	2015
Nordea företagskredit (kreditlimit 600 mkr)				
Söderenergis checkräkningskredit	0,0	12,0		
Kortfristiga lån	1 107,6	1 189,2	1 090,0	1 200,9
skatteskulder	0,0	47,0		
Amortering tom 1 år framåt	0,0	0,0		
S:a kortfristiga lån	1 107,6	1 248,2	1 090,0	1 200,9

Not 31 Kortfristiga skulder	2016	2015	2016	2015
Förutbetalda intäkter, upplupna kostnader	410,2	1 239,5	160,5	148,4
Leverantörsfakturor	335,2	400,4	113,1	94,0
Prelskatt, arbetsgivaravgifter			150,7	141,1
Skattekonto hos Skatteverket	45,7	46,8	2,6	2,4
Skatteskuld staten	0,0	17,7		17,7
Retroaktiva löner			12,3	8,1
Semesterskuld (exkl PO)*	149,1	141,4	118,2	116,6
Ej kompenserad övertid (exkl PO)*			4,3	3,6
Upplupna pensioner	118,2	111,4	98,9	96,5
Upplupen löneskatt pensioner	32,8	34,5	24,0	23,4
Periodiserade räntekostnader	34,8		34,8	44,6
Statliga projektmedel	22,8		22,8	43,3
Flyktingbidrag	33,3		33,3	40,3
Infrastruktursbidrag				
Övrigt	345,4	16,6	1,6	2,2
S:a kortfristiga skulder	1 527,5	2 008,3	777,1	782,2

* Kommunens semesterskuld inkl PO 161,4 mkr, övertid inkl PO 5,0 mkr.

	Koncernen		Kommunen	
Not 32 Jämförelsestörande finansiella poster	2016	2015	2016	2015
Finansiella kostnader				
Orealiserade förluster/återföring i värdepapper	0,4	0,3	0,4	0,3
Finansiella intäkter				
Försäljning av dotterbolag/intressebolag	280,5	0		
S:a jämförelsestörande finansiella poster	280,1	0,3	0,4	0,3
Not 33 Ställda panter och ansvarsförbindelser	2016	2015	2016	2015
Ställda panter				
Kapitalförsäkring SKFAB	0,8	0,8		
Fastighetsinteckningar Telge Fastigheter-koncernen	189,8	189,8		
Borgenförbindelser och övriga ansvarsförbindelser				
Borgen och andra förbindelser mot kommunens företag	898,0	1 679,7	898,0	1 679,7
Kommunal borgen- och förlustansvar för egna hem och småhus med bostadsrätt	0,5	0,7	0,5	0,7
Borgen och andra förpliktelser mot kommunens föreningar	8,0	8,6	8,0	8,6
Övriga förpliktelser kommunen	0,0	0,0		0,0
Förvaltningsuppdrag	3,0	3,2	3,0	3,2
Infriade borgensåtaganden	0		0,0	0,0
Borgen för EFO checkräkningskredit, SöE	2,5	2,5		
Pensioner				
Beräknad pensionsskuld upparbetad tom 31/12 1997				
Ingående balans	1 541,3	1 589,7	1 541,3	1 589,7
Pensionsutbetalningar	-72,6	-71,9	-72,6	-71,9
Ränte- och basbeloppsuppräknig	20,7	28,6	20,7	28,6
Aktualisering	-6,6	-0,5	-6,6	-0,5
Bromsen	0,0	0,0		
Övrigt (inkl deln Nykvarn)	-4,8	-4,6	-4,8	-4,6
Utgående saldo	1 478,0	1 541,3	1 478,0	1 541,3
Ingående beräknad löneskatt	373,9	385,7	373,9	385,7
Årets förändring	-15,3	-11,8	-15,3	-11,8
Utgående beräknad löneskatt	358,6	373,9	358,6	373,9
Pensionsutfästelser (inkl löneskatt) avser 1 person.	0,0	0,8	0,0	0,8
Ansvarsförbindelse Södertörns Brandförsvarsförbund (inkl löneskatt)	30,5	32,1	30,5	32,1
Pensioner politiker inkl löneskatt ber Ib	6,8	6,8	6,8	6,8
Årets förändring	9,5	0,0	9,5	0,0
Utgående pensioner politiker inkl löneskatt	16,3	6,8	16,3	6,8
Egna medelsförvaltning (sker via sidoordn red)	0,2	0,2	0,2	0,2
Leasingåtaganden (minimileaseavgifter)				
Maskiner och inventarier				
Förfaller inom 1 år			13,6	13,4
Förfaller mellan 1-5 år			14,8	
Förfaller senare			0,0	
Summa leasingåtaganden			28,4	28,2
Hyror				
Förfaller inom 1 år			586,2	636,1
Förfaller mellan 1-5 år			2 325,2	2 259,0
Förfaller senare			6 876,1	7 646,4
Summa åtaganden hyror			9 787,5	10 541,5

Borgen Kommuninvest

Södertälje kommun har i (oktober 2012) ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommininvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2016-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storlek

på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten för Södertälje kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse kan noteras att per 2016-12-31 uppgick Kommininvest i Sveriges AB:s totala förpliktelser till 346 091 mkr och totala tillgångar till 338 153 mkr kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 2 077 mkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 2 036 mkr.

Not 34 Större ekonomiska interna engagemang 2016 – kommunkoncernen

	Försäljning		Långa lån		Borgen		Fin. intäkter		Utdelning	
	Köpare	Säljare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Mottagare	Givare	Givare	Mottagare
Södertälje Kommun	667,7		10 120,9		898,0		326,8			0,0
Telge AB		3,5		344,9		34,7		38,2		
AB Telge Bostäder		5,9		1 823,4		4,7		49,7		
Telge Fastigheter AB		577,8		3 793,6		0,0		91,5		
Södertälje Hamn AB		0,0		138,7		2,3		3,6		
Telge Hamn AB		0,0		151,6		0,0		3,7		
Tom Tits Experiment AB		16,1		1,7		0,0		0,0		
Telge Nät AB + Energi		14,7		1 683,3		0,0		43,3		
Telge Energi AB		0,0		-89,5		43,1		0,0		
Telge Kraft AB		0,0		0,0		0,0		3,0		
Telge Krafthandel AB		0,0		0,0		0,0		0,0		
Telge Återvinning AB		1,0		-9,7		75,0		0,5		
KB Luna		24,6		489,5		0,0		12,0		
KB Maren		0,6		408,3		0,0		9,7		
Telge Hovsjö AB		1,9		460,4		0,0		12,0		
Telge Inköp AB		5,7		-1,8		0,0		0,0		
Telge Brandalsund AB		5,5		-38,5		0,0		1,8		
Telge Tillväxt AB		10,4		-0,3		0,0		0,0		
Telge Almnäs		0,0		-1,0						
SKFAB				380,7	0,0	0,0		9,1	0,0	
Summa	667,7	667,7	10 120,9	9 535,3	898,0	159,8	326,8	278,1	0,0	0,0
Söderenergi (100%)				585,6		591,0		48,7		
Syvab						147,2				
Summa	667,7	667,7	10 120,9	10 120,9	898,0	898,0	326,8	326,8	0,0	0,0

Redovisningsprinciper

Södertälje kommun följer den kommunala redovisningslagen (FS 1997:614) och de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning.

Förändrade redovisningsprinciper

Från år 2015 har kommunen redovisat såväl erhållen som betald ränta på swappen som en del av räntekostnaderna i resultaträkningen enligt RKR 21.

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning av Södertälje kommunkoncern är ett sammandrag av kommunens och koncernbolagens resultat- och balansräkningar. Med koncernbolag avses de företag i vilka kommunen innehar en röstandel på minst 20 procent och ett väsentligt inflytande.

Förvärvsmetoden med proportionell konsolidering har använts, vilket innebär att kommunens bokförda värden på aktier och andelar i koncernbolagen elimineras mot koncernbolagens redovisade egna kapital. I underkoncernen SKFAB har full konsolidering använts. Söderenergi har konsoliderats direkt i kommunkoncernen med proportionell metod, trots att de ingår i SKFAB-koncernen.

I den sammanställda redovisningen ingår:

- Södertälje kommun
- Koncernen Södertälje kommuns förvaltnings AB, (SKFAB), 100 %
- Söderenergi, 42 % (ingår i SKFAB men har konsoliderats direkt med kommunen)

Från räkenskapsåret 2009 gäller rekommendation 8.2 om sammanställd redovisning som medger att bolag av obetydlig omfattning kan undantas från den sammanställda redovisningen.

Delägda företag vars omsättning och omslutning är mindre än 2 procent av kommunens skatteintäkter och statsbidrag får uteslutas förutsatt att de tillsammans inte överskrider 5 procent av skatteintäkter och statsbidrag.

Följande bolag har undantagits:

- Glasberga AB och KB, indirekt 50 %
- SYVAB AB 16,7 %
- SSK Arena AB 20 %
- Telgehallen AB 10 %

Dessa bolags omsättning utgör tillsammans 1 procent av Södertälje kommuns skatteintäkter och generella statsbidrag och deras omslutning utgör tillsammans 2,5 procent. Kommunkoncernens ingående bolag och ägarandelar framgår av organisationsschema.

Rekommendationerna innebär också att koncernen ska ställas upp jämte kommunens räkenskaper och ha gemensamma noter.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen och/eller kassaflödesanalysen

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats genom att en beräknad slutavräkning för innevarande år har intäktsbokförts. Som grund har Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) decemberprognos använts i enlighet med RKR 4.2.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar tas from 2010 upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod i kommunen. Tidigare redovisades dessa så att de reducerade det bokförda

värdet. Sedan 2012 hanteras anslutningsavgifter inom VA-verksamheten på samma sätt. Intäkterna redovisas dock inte som en skuld till abonnenterna, däremot öronmärks det egna kapitalet för VA-delen.

Finansiella kostnader

Från år 2015 har kommunen redovisat såväl erhållen som betald ränta på swappen som en del av räntekostnaderna i resultaträkningen enligt RKR 21.

Avskrivningar och avskrivningstid

Avskrivningstiderna beräknas utifrån bedömd nyttjandetid. Avskrivningstid för immateriella tillgångar är 3–5 år (5–10 år i Telgebolagen), maskiner/inventarier 3–50 år, byggnader 3–50 år (10–100 år i Telgebolagen) emedan mark och gatukropp inte har någon värdeminskning.

Kapitalkostnader beräknas för investeringar gjorda under året från och med månaden efter anskaffandet. För större investeringar beräknas kapitalkostnader från idrifttagandet av anläggningen. Avskrivningarna beräknas enligt nominell, linjär metod. Internräntan har under år 2016 varit 3 procent i kommunen.

Komponentavskrivning

Komponentavskrivningar har börjat tillämpas i kommunen avseende nya investeringar från 2013. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. När det gäller gatukropp förkommer avskrivning om marken är av sämre kvalitet, exempelvis sankmark.

Det finns ett uppdrag i kommunen att titta på äldre investeringar som ska delas upp i komponenter i efterhand. Planen är att börja med investeringar som har högst bokfört

värde. Kommunen började med komponentavskrivning för nya investeringar år 2013. För 2014 var målsättningen att gå igenom alla investeringar som har ett bokfört värde på över 10 mkr, vilket genomförts och för 2015 skulle alla investeringar som har ett bokfört värde på mellan 5–10 mkr gås igenom. Detta har också genomförts. År 2016 skulle arbete påbörjas för investeringar som har ett bokfört värde på mellan 2–5 mkr, vilka är betydligt fler än de med högre bokfört värde. De flesta av dessa investeringar har gått igenom och därmed har 85 % av anläggningstillgångarna hanterats. Resultatet har påverkats med 1,1 mkr till det sämre på grund av högre avskrivningar. Därtill har nedskrivningar gjorts på 3,2 mkr.

Löner

Timanställdas löner har periodiserats sedan 2008 i kommunen men inte i bolagen. Bolagen har dock få timanställda varför beloppen inte bedöms påverka boksluten i någon större omfattning.

Personalomkostnader (P0 i kommunen)

Arbetsgivaravgifter/personalomkostnader har påförts respektive verksamhet genom automatiska procentpåslag på intjänade löner under året. Följande procentsatser har tillämpats under 2016:

- Anställda (inkl lärare): 38,33
- Löner till anställda födda 38–50: 21,96
- Löner till anställda födda före 1937: 6,15

Tillgångar

Materiella anläggningstillgångar

En anskaffning av tillgång med en varaktighet på minst tre år skall redovisas som en tillgång och får inte kostnadsbokföras omgående. Beloppsgränsen för vad som ska anses vara inventarier av mindre värde och därför inte behöver aktiveras är för kommunen ett basbelopp (44 300 exkl. moms år 2016). I de kommunala bolagen är beloppsgränsen 20 000 kr.

Immateriella anläggningstillgångar

En immateriell tillgång är en identifierbar ickemonetär tillgång utan fysisk form. Tillgången ska redovisas som immateriell om den förväntas ge upphov till framtida ekonomiska fördelar, antingen i form av intäkter eller som kostnadsbesparingar.

Kommunen redovisar immateriella tillgångar sedan 2004 och avser främst anskaffningar inom IT-området.

Finansiella anläggningstillgångar

Sammansatta instrument

När det gäller redovisning av sammansatta finansiella instrument redovisar kommunen utan uppdelning av komponenter.

Emissionskostnader

Kommunens emissionskostnader periodiseras månadsvis under innevarande bokslutsår.

Finansiell leasing

I stället för att köpa en tillgång så kan man leasa den under en avtalad tid. De finansiella leasingavtal kommunen har, gäller leasing av fordon som påbörjades 2003 eller senare. Övriga leasingavtal klassas som operationella och redovisas i not med årets kostnad samt återstående åtagande.

Exploateringsredovisning

Kommunen följer gällande lagstiftning och normering i samband med kommunal markexploatering. Exploateringsområden för bostäder och arbetsområden redovisas som omsättningstillgångar. Vid försäljning resultatredovisas varje tomt tillsammans med matchande kostnader.

Utgifter för gator och andra tillgångar som ska kvarstå i kommunens ägo aktiveras. Gatukostnadsersättningar där avtal finns bokförs från 2010 som en skuld och intäktsbokförs under nyttjandeperioden.

Nästkommande års amorteringar

Avbetalning/amorteringar på långfristiga lån avseende nästkommande år redovisas som kortfristig lån. På samma sätt redovisas inkomst-amorteringar på utlämnade lån som kortfristig fordran.

Avsättningar

Pensionsskuld/pensionsavsättningar

Kommunens pensionsskuld är beräknad enligt RIPS modellen och redovisas enligt den sk blandmodellen, vilket innebär att pension som intjänats före år 1998 (gäller ej garantipensioner) inte behandlas som skuld eller avsättning. Denna del av pensionsskulden behandlas istället som en ansvarsförbindelse.

Kommunen har beslutat att de anställda själva ska få placera maximalt belopp av intjänade pensionsmedel från 1998. Denna sk individuella del av pensionsskulden har bokförts som kortfristig skuld. Från och med 2004 har kommunen skuldbokfört beslutade garantipensioner som ännu ej finns uppdaterade hos KPA. Pension för förtroendevalda politiker har bokförts från 2012. Det ingående värdet har bokats mot eget kapital. Ett nytt avtal (OPF-KL) för förtroendevalda politiker har skett under 2015. Kommunen har manuellt räknat 4,5 procent utifrån utbetalda arvoden, plus löneskatt för de som inte tidigare ingått i pensionsskultsberäkning för förtroendevalda.

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt årsredovisningslagen och bokföringsnämndens allmänna råd för större företag.

Södertälje kommun ingick 2009 ett avtal om att ge bidrag till statlig infrastruktur om 30 mkr för området Almnäs. Dessa bidrag har tagits upp som tillgång och årlig upplösning påbörjades 2013.

Revisorerna
i Södertälje kommun

Till
Fullmäktige i Södertälje kommun

Revisionsberättelse för år 2016

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer i Södertälje kommun, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelsen och nämnderna och vi har som lekmanna-revisorerna granskat verksamheten i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att upprätta rättvisande räkenskaper och att det finns en tillräcklig intern kontroll samt återrapportering till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, kontroll och redovisning och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, kommunens revisionsreglemente, och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har biträtt av Ernst & Young AB som varit vårt sakkunniga biträde.

Styrningen i styrelser och nämnder

Kommunens resultat uppgår till 415,9 mkr att jämföra med budgeterat resultat 127,7 mkr. Balanskravsresultatet uppgår till 377,3 mkr. Såväl fullmäktiges resultatkrav som det lagstadgade balanskravet har sålunda klarats.

Föregående år uttryckte vi vår oro över den ekonomiska utvecklingen då det underliggande resultatet (resultatet exklusive engångsposter) var minus 15 mkr och hade försämrats med drygt 100 mkr jämfört med 2014. För 2016 är

det underliggande resultatet 156 mkr, vilket är en förbättring med 172 mkr jämfört med föregående år. Södertälje står dock inför betydande ekonomiska utmaningar, bl a mot bakgrund av befolkningstillväxten med ökade krav på infrastruktur och andra kommunala investeringar. Styrelser och nämnder behöver därför även fortsatt prioritera ekonomistyrning och kostnadskontroll.

Socialnämnden redovisar för andra året i rad en obalans i ekonomin. Underskottet uppgår till 35 mkr (föregående år 22 mkr). Underskottet beror på såväl högre volymer än budgeterat som högre kostnader per individ inom främst institutions-, familje- och jourhemplaceringar. Underskottet förelåg redan i samband med att kommunfullmäktige behandlade delårsrapport för tertiäl 2.

Fullmäktige har fattat beslut om att godkänna underskottet. Vi vill ändå uppmana socialnämnden att stärka ekonomistyrningen samt att kommunstyrelsen stärker sin uppsikt över nämnden.

God ekonomisk hushållning

Kommunstyrelsens uppföljning och bedömning av god ekonomisk hushållning utgår från nedanstående delområden och har följande utfall (i parentes framgår föregående års utfall):

• Finansiella mål	Bra (Bra)
• Kommunfullmäktiges verksamhetsmål	Ok (Ok)
• Södertälje kommun som arbetsgivare	Ok (Ok)

Kommunstyrelsens samlade bedömning för 2016 är att God Ekonomisk Hushållning är **Ok**. Bedömningen görs i förhållande till de mål som fullmäktige har fastställt.

De finansiella målen bedöms av kommunstyrelsen med lägesbedömningen **Bra**. Sju av nio verksamhetsmål bedöms **Ok**, två bedöms **Har brister**. Arbetsgivarmålen, bedöms som **Ok**.

Det finansiella målområdet utvärderas utifrån fyra mål. Samtliga fyra mål har klarats.

Arbetslivsnämnden lämnar ett stort ekonomiskt överskott men vi noterar att verksamheten inte bedrivits i den omfattning som budgeterats.

Tidigare år har vi kommenterat att de resultatnivåer som tillämpas tydligare behöver definieras och vi vidhåller att detta är väsentligt. Kriterierna för respektive nivå "Bra", "Ok, och "Har brister" bör vara tydliga likaså hur de sammanlagda bedömningarna görs av de uppföljningar som den slutliga lägesbedömningen baseras på. I årsredovisning och verksamhetsberättelser bör verksamhetsresultaten i större utsträckning jämföras med andra kommuner.

Ansvarsfrihet

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ledamöterna i kommunstyrelsen och nämnderna ansvarsfrihet.

Årsredovisning

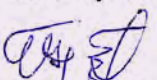
Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2016 godkänns.

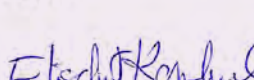
Jäv

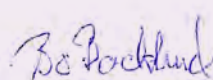
På grund av valbarhetshinder har Kommunfullmäktige undantagit Jan Wattsgård från granskning av Arbetslivsnämnden. Vid bedömning av ansvarsfrågan avseende Socialnämnden, vad gäller barn och ungdom, har Elisabet Komheden inte deltagit på grund av jäv. Av samma skäl har Sören Lekberg inte deltagit vid bedömningen av ansvarsfrågan avseende Stadsbyggnadsnämnden.

Vi återoppar i övrigt bifogad verksamhetsredogörelse och rapporter.

Södertälje den 7 april 2017

Christer Björk
Ordförande

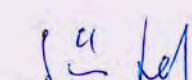

Elisabet Komheden
Vice ordförande

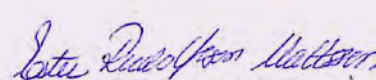

Bo Backlund

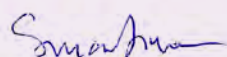
Konrad Breidenstein

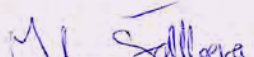

Bo Fredriksson

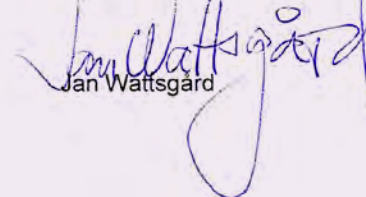

Severios Halef

Sören Lekberg

Ester Rudolfsen Mattsson

Simon Simonsson

Johanna Sällberg

Jan Wattsgård

TILL REVISIONSBERÄTTELSEN HÖR BILAGORNA:

- Revisorernas verksamhetsredogörelse
- De sakkunnigas rapporter nr 1–10.

På grund av att bolagen ännu inte beslutat om sina årsredovisningar för 2016 har granskningsrapporter från lekmannarevisorerna och revisionsberättelser i bolagen ännu inte kunnat lämnas.

Ordlista och förklaringar

Anläggningstillgång

Fasta och lösa tillgångar för stadigvarande bruk som fastigheter, anläggningar, maskiner, inventarier m.m.

Avskrivning

Planmässig värdeminskning av anläggningstillgång på grund av ålder och nyttjande.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen och hur den förändrats under året. Tillgångarna visar hur kommunen använt sitt kapital (i anläggnings- och omsättningstillgångar) respektive hur kapitalet anskaffats (lång och kortfristiga skulder samt eget kapital).

Derivatinstrument

Ett finansiellt instrument vars värde kan härledas från ett underliggande värdepapper. Exempel på derivatinstrument är valutaterminer, aktieoptioner, ränteterminer, ränteeoptioner, elterminer, ränteswappar, caps, floors, collars etc.

Eget kapital

Det egna kapitalet består av tidigare års resultat tillsammans med årets resultat.

Finansiella intäkter och

kostnader

Poster som inte är direkt hänförliga till verksamheten, exempelvis räntor och bolagens låneramsavgifter.

Kassaflödesanalys

Översiktlig sammanställning av hur årets drift-, investerings- och låneverksamhet m.m. bidragit till rörelsekapitalets (likviditetens) förändring.

Finansnetto

Är skillnaden mellan finansiella kostnader och intäkter.

Kommunbidrag

Respektive nämnds del av kommunens skatteintäkter och statsbidrag.

Kommuncertifikat

En kortfristig skuldförbindelse som en kommun har emitterat. Placeraren köper certifikatet av kommunen mot en viss ränta och kommunen förbinder sig att återbetala dess nominella belopp en viss dag. Certifikaten kan även omsättas på en eftermarknad.

Komponentavskrivning

Uppdelning av en tillgång i olika delar beroende av olika nyttjandetider och därmed olika avskrivningstider.

Kortfristiga fordringar

Fordringar som förfaller till betalning inom ett år från balansdagen.

Kortfristiga skulder

Den del av de totala skulderna som avses betalas inom ett år.

LSS

Lagen om Stöd och Service. Den innebär att den funktionshindrade ska få möjlighet att leva sitt liv som alla andra. Syftet är att åstadkomma jämlika levnadsvillkor och delaktighet i samhällslivet.

Långfristiga fordringar

Fordringar som förfaller till betalning senare än ett år från balansdagen.

Långfristiga skulder

Den del av de totala skulderna där återbetalningstiden sträcker sig över en tidsperiod längre än ett år.

Likviditet

Betalningsberedskap på kort sikt.

Låneramsavgift

En avgift på låneramen som ett kommunalt bolag betalar för kommunens risktagande tillhandahållande av säkerhet, service och kompetens.

Nettokoncernskuld per invånare

Kommunens samtliga förpliktelser med avseende på långa och korta

skulder, avsättningar, ansvarsförbindelser och borgensåtaganden med avdrag för placeringar och tillgångar i kassa/bank delat med antalet invånare i kommunen vid måttillfället.

Omsättningstillgångar

Tillgångar i form av tillgodohavanden i kassa, bank, kortfristiga placeringar, kortsiktiga fodringar, exploatering och förråd.

Resultaträkning

Översiktlig sammanställning av årets intäkter och kostnader och hur det påverkat eget kapital.

Räntenetto

Skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader.

Ränteswap

Ett derivatinstrument som används för att hantera ränterisk. Vanligen byter man rörliga räntebetalningar mot betalningar med fast ränta, eller tvärtom.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

SFB

Socialförsäkringsbalken

Skatteintäkter

Är summan av kommunalskatten, fastighetsavgift, inkomst- och kostnadsutjämning, LSS-utjämningen, regleringsposten och slutavräkningarna.

Soliditet

Andelen eget kapital av de totala tillgångarna d.v.s. graden av egenfinansiering av tillgångarna.

Utdebitering

Avser hur stor andel av varje intjänad hundralapp som betalas av kommuninvånarna i kommunalskatt.

Södertälje kommun
151 89 Södertälje

